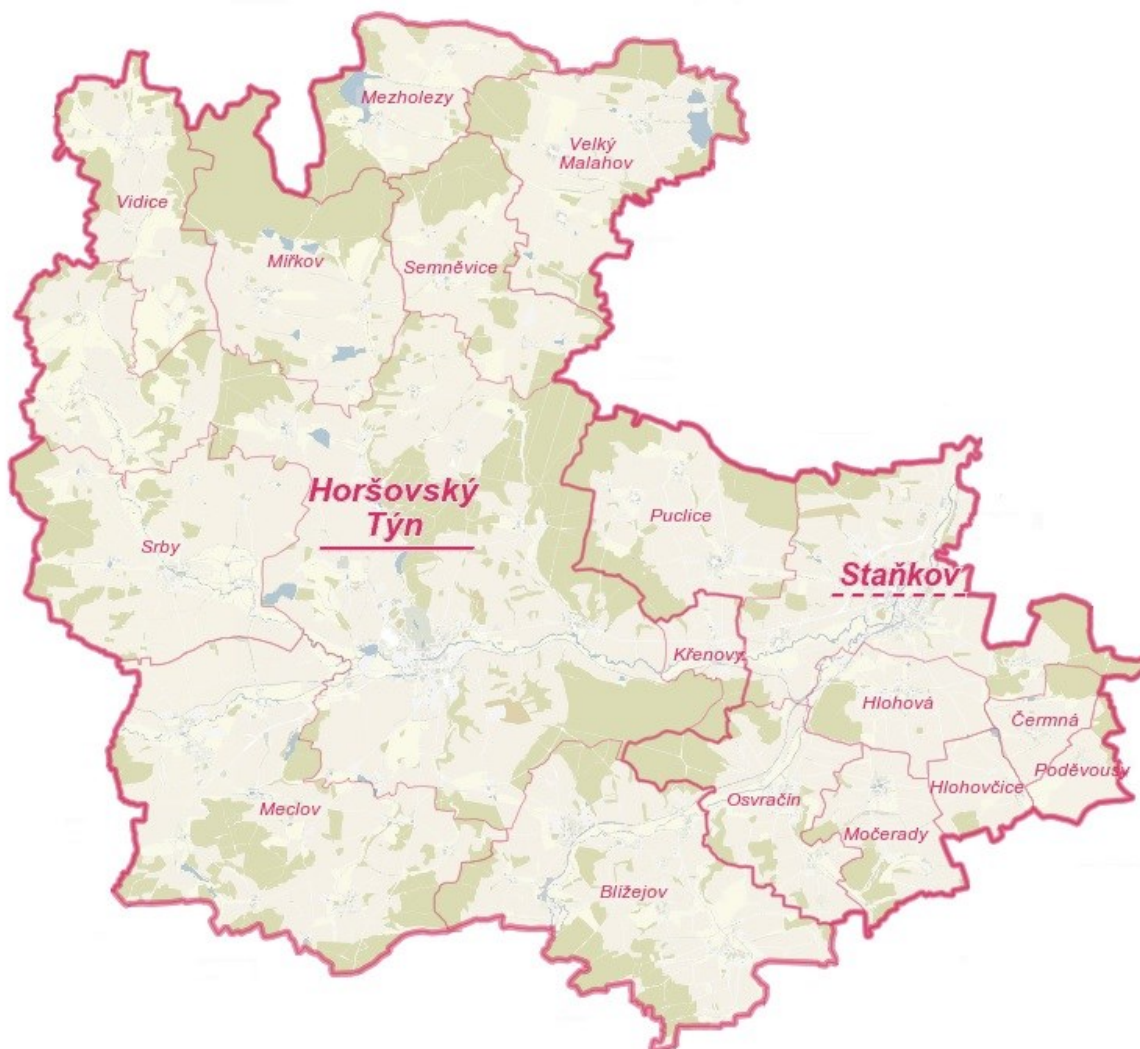

6. Úplná aktualizace ÚAP **ORP Horšovský Týn**

PODKLADY PRO ROZBOR **UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ**

Zpracovatel:

Mgr. Hana Štreblová,
referentka Městského úřadu Horšovský Týn
odbor Obecní stavební úřad
náměstí Republiky č. p. 52
Horšovský Týn 346 01

Termín zpracování:

Říjen 2024

OBSAH

TEXTOVÁ ČÁST:

1. TÉMATICKE ČLENĚNÍ PODKLADŮ RURÚ	4
1.1 ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY	4
1.2 PROSTOROVÉ A FUNČKNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ	4
1.3 STRUKTURA OSÍDLENÍ	4
1.4 SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ	4
1.5 PŘÍRODA A KRAJINA	23
1.6 VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ	28
1.7 KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	45
1.8 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA	54
1.9 OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ	61
1.10 DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI	62
1.11 EKONOMICKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY	71
1.12 REKREACE A CESTOVNÍ RUCH	76
1.13 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL	78

GRAFICKÁ ČÁST:

VÝKRES LIMITŮ VYUŽITÍ ÚZEMÍ, VÝKRES HODNOT ÚZEMÍ,
VÝKRES ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ

1. Tématické členění podkladů RURÚ

1.1. ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

Území obce s rozšířenou působností Horšovský Týn se nachází na západě České republiky v Plzeňském kraji na území bývalého okresu Domažlice.

Území se nachází poblíže německých hranic.

Centrum území se nachází na spojnici krajského města a německého pohraničí. Zbytek území tvoří spíše periferii.

Silné stránky	Slabé stránky
• blízkost německých hranic	• periferní území

1.2 PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ

Centrem území je město Horšovský Týn a dále město Staňkov, která leží na hlavní dopravní tepně – silnici I/26. Tato města tvoří kromě funkce obytné i funkci jako centrum pro zdravotnickou péči a zaměstnanost v regionu. Větší výrobní plochy se nacházejí především v Horšovském Týně.

Osídlení je tu hodně rozptýlené. Nachází se tu velké množství malých sídel s převážně obytnou funkcí, doplněnou rekreací.

Významnými přírodními prvky v území je řeka Radbuza a dalším výraznějším celkem je Přírodní park Sedmihoří.

Silné stránky	Slabé stránky
• umístění na důležité dopravní tepně	• značná rozptýlenost území

1.3 STRUKTURA OSÍDLENÍ

Správní obvod obce s rozšířenou působností Horšovský Týn tvoří 18 obcí s celkovou rozlohou 288,71 km² a počtem obyvatel 18190 (k 1.1.2023). Kromě měst (Horšovský Týn a Staňkov) a větších obcí (Meclov a Blížejov) je zde osídlení značně rozptýlené – správní obvod tvoří celkem 74 sídel. Hustota obyvatel je velice nízká (63 obyv./ km²). Ve dvou městech (Horšovský Týn a Staňkov) žije dohromady 8619 obyvatel, což představuje 47,4% obyvatel regionu. V samotném Horšovském Týně, jakožto centru SO ORP, bydlí necelá jedna třetina, tj. 28,7% obyvatel regionu.

Silné stránky	Slabé stránky
• soustředění obyvatel do hlavních sídel v regionu	• značná rozptýlenost území

1.4 SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ POPULAČNÍ VÝVOJ

Obyvatelstvo územního celku SO ORP Horšovský Týn tak jako celého prostoru při západní hranici Čech prošlo v uplynulých šedesáti letech značně netypickým vývojem. Po mnichovských dohodách z roku 1938 odešla ze zabraných sudetských území valná většina českého obyvatelstva. Po skončení války došlo z těchto území k odsunu německého obyvatelstva a následnému dosidlování pohraničí. V letech 1930 až 1950, či spíše 1938 až

1950 ubyla v tomto území jedna čtvrtina veškerého obyvatelstva. Poválečné dosidlování pohraničí byl dlouhodobý proces přinášející častou obousměrnou migraci, takže celkový počet obyvatelstva se do roku 1970 prakticky nezměnil. V tomto období však začíná docházet k urychlení koncentrace obyvatel především Horšovského Týna. Nárůst populace přineslo až období let 1970 – 1990, v Horšovském Týně 1300 osob, tj. 45%. I přes vcelku příznivou věkovou strukturu obyvatelstva klesala po roce 1990 porodnost tempem obdobným celorepublikovému, takže už v polovině devadesátých let počet zemřelých začal převyšovat počet narozených.

Obrázek č. 1: Populační vývoj obyvatelstva od roku 1869 do roku 2011

	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Blížejov	1 713	1 829	1 812	1 932	1 962	1 960	1 915	1 467	1 508	1 337	1 200	1 047	1 036	1 420
Čermná	432	445	429	508	639	671	613	429	421	379	311	259	220	220
Hlohová	507	504	522	573	601	648	584	455	421	377	321	256	244	233
Hlohovčice	340	316	326	325	392	385	351	282	277	253	230	205	192	175
Horšovský Týn	4 851	5 168	4 942	4 791	5 148	5 250	5 179	3 805	4 094	4 052	4 966	5 047	4 938	4 924
Křenovy	203	203	228	264	244	203	225	176	188	180	186	149	150	148
Meclov	1 602	1 631	1 543	1 676	1 767	1 869	1 963	1 134	1 128	1 133	1 016	946	1 009	1 124
Mezholezy (dříve okres HT)	359	318	311	304	310	307	285	159	173	148	151	157	161	149
Mířkov	612	563	560	546	650	673	684	351	378	324	273	238	316	256
Močerady	219	270	258	290	345	337	292	188	168	131	114	90	80	60
Osvračín	741	774	804	827	938	962	889	637	662	651	561	501	530	562
Poděvousy	346	348	368	396	429	484	422	360	357	335	293	248	258	226
Puclice	628	668	661	709	800	729	714	450	476	431	416	355	302	334
Semněvice	476	512	524	518	559	556	506	307	230	252	195	165	153	162
Srby	1 067	1 062	1 022	1 077	1 131	1 091	1 046	482	504	503	422	402	390	381
Staňkov	2 300	2 760	3 447	4 068	4 167	4 361	4 865	3 551	3 609	3 402	3 473	3 199	3 066	3 279
Velký Malahov	619	623	558	623	667	655	618	292	330	332	294	268	265	235
Vidice	515	546	516	515	558	543	510	223	225	230	222	201	182	163

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2015,

Z výše uvedené tabulky je patrný prudký pokles populace v letech 1930 – 1950, a to zejména u obcí s větším počtem obyvatel. Tento jev souvisí s odsunem německé části obyvatelstva po druhé světové válce a s válkou samotnou. V následujících letech roste počet obyvatel pouze u Horšovského Týna, u všech dalších obcí populace klesá.

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyv. ve vybraných letech v obcích SO ORP Horšovský Týn

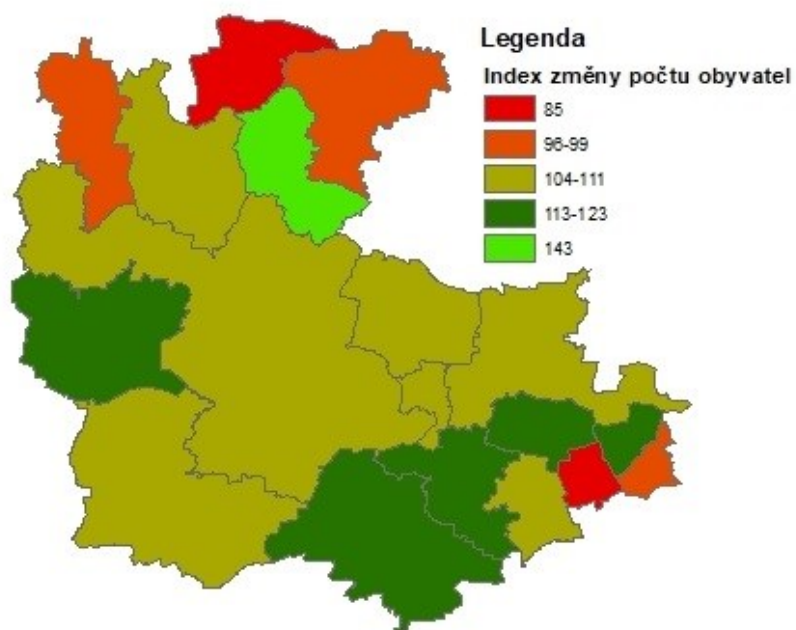
obec	2007	2010	2014	2018	2023	index změny počtu obyvatel za roky 2007 – 2023(%)
Blížejev	1376	1431	1451	1535	1638	119
Čermná	222	226	235	254	261	118
Hlohová	252	254	261	277	286	113
Hlohovčice	205	189	170	169	174	85
Horšovský Týn	4873	4947	4970	5006	5227	107
Křenovy	141	138	131	144	146	104
Meclov	1093	1155	1117	1188	1199	110
Mezholezy	148	142	137	119	126	85
Mířkov	313	295	293	295	325	104
Močerady	66	64	59	61	73	111
Osvračín	561	560	597	608	683	122
Poděvousy	245	232	250	238	242	99
Puclice	334	341	346	356	368	110
Semněvice	162	181	203	232	231	143
Srby	398	406	429	469	491	123
Staňkov	3174	3268	3276	3317	3392	107
Velký Malahov	244	254	253	246	243	96
Vidice	180	178	159	174	175	97
SO ORP Horšovský Týn	13987	14261	14337	14688	15280	130

(pozn. index změny počtu obyvatel mezi lety 2007 a 2023, kdy počet obyvatel v roce 2007 = 100 %, údaje platné k 31. 12. sledovaného roku)

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2024

Z tabulky a následující mapy je patrné, že celkový počet obyvatel v SO ORP ve sledovaných rocích mírně roste. Pokud sledujeme situaci podrobněji po obcích je patrné, že nárůst obyvatel zaznamenala i řada menších obcí. Největší nárůst počtu obyvatel byl v Semněvicích, o něco menší nárůst počtu obyvatel pak zaznamenala většina obcí. Naopak k mírnému úbytku obyvatel v tomto desetiletém období došlo v obcích Poděvousy, Velký Malahov a Vidice a největší úbytek zaznamenaly obce Hlohovčice a Mezholezy.

Mapa č. 1 :Index změny počtu obyvatel (2007 – 2023) v obcích SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: Vrstvy ÚAP, ČSÚ, 2024

Tabulka č.2 : Vývoj migračního salda v obcích SO ORP HT v posledních letech – migrace obyvatelstva k 31. 12. 2012

obec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	za 10 let	hrubá míra migrace (migrace za 10 let/počet obyvatel)	počet obyvatel celkem 2023
Blížejov	1	-14	-3	25	3	39	11	31	-1	51	23	166	0,101	1638
Čermná	11	-3	4	7	3	1	3	5	-4	4	5	36	0,137	261
Hlohová	7	10	6	3	4	9	7	3	-1	5	-2	51	0,178	286
Hlohovčice	-3	-7	1	2	2	-	17	-11	2	-5	-1	-3	-0,017	174
Horšovský Týn	13	-26	-2	32	-17	30	31	-33	-10	296	109	423	0,081	5227
Křenovy	-1	-3	8	4	6	-3	4	2	0	-1	2	96	0,658	146
Meclov	-13	-1	-1	16	8	14	6	-2	-2	10	-8	27	0,023	1199
Mezholezy	-7	2	-7	-	-6	-1	-3	1	5	5	4	-7	-0,056	126
Mířkov	3	25	-14	-1	4	14	-4	9	3	5	13	34	0,104	325
Močerady	4	-3	3	-	-4	4	1	-4	2	3	10	16	0,219	73
Osvračín	-9	7	15	-8	4	8	23	22	16	12	26	116	0,170	683
Poděvousy	7	-	1	4	-5	-11	8	-3	-4	1	7	5	0,020	242
Puclice	-1	-2	-	-	8	3	2	-1	-1	21	-5	24	0,065	368
Semněvice	4	15	1	4	-6	21	20	-16	10	1	-9	45	0,195	231
Srby	6	10	10	4	9	10	11	3	2	26	3	84	0,171	491
Staňkov	30	37	52	40	-13	4	-10	23	40	98	13	314	0,093	3392
Velký Malahov	-	-30	3	-	-13	-4	-2	-1	0	-6	1	-52	-0,214	243
Vidice	-3	-9	-	6	-3	13	4	-7	-3	5	6	9	0,051	175
SO ORP Horšovský Týn	52	8	77	138	-16	151	129	21	54	531	197	1342	0,088	15280

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ 2024

V posledním období byl region tedy migračně převážně ziskový. Hodnotu migrace vzhledem k velikosti obce hodnotí hrubá míra migrace, z této hodnoty je patrné, že nejvíce ziskové byly Semněvice, naopak největší migrační ztrátu zaznamenaly Mezholezy a Velký Malahov.

Tabulka č. 3 – Vývoj přirozeného přírůstku v obcích SO ORP Horšovský Týn v posledních letech

obec	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	přirozený přír. celkem (za deset let)	hrubá míra přirozeného přírůstku za deset let	počet obyvatel 2023
Blížejev	4	8	9	3	-	0	-6	2	0	-5	15	0,009	1638
Čermná	-1	2	-3	4	1	-6	3	-2	-1	-1	-6	-0,022	261
Hlohová	-1	-2	-1	-1	-2	-1	1	-2	-2	1	-10	-0,034	286
Hlohovčice	-3	-2	-2	-1	-1	1	-2	0	2	1	-7	-0,040	174
Horšovský Týn	2	-7	20	-10	-10	-3	-14	-35	-3	-14	-74	-0,014	5227
Křenovy	-2	2	-1	-1	-2	-1	-4	-1	2	0	-8	-0,055	146
Meclov	12	6	9	14	5	-1	-3	9	-1	-1	49	0,040	1199
Mezholezy	-1	-	-4	-1	1	0	-1	0	-1	-2	-9	-0,071	126
Mířkov	1	-2	2	-2	1	2	5	-2	2	1	8	0,025	325
Močerady	-	-	1	1	-3	0	0	-1	-1	1	-2	-0,027	73
Osvračín	-3	1	-1	1	-9	0	-2	1	-1	-2	-15	-0,022	683
Poděvousy	-1	-1	1	-	-1	-2	1	-5	4	-1	-5	-0,021	242
Puclice	2	-1	2	-3	1	-1		-3	1	1	-1	-0,003	368
Semněvice	1	-1	5	-	5	3	2	-3	0	0	12	0,052	231
Srby	-2	-1	4	3	1		-3	-5	-4	-1	-7	-0,014	491
Staňkov	-9	-15	-3	1	-25	12	-14	-11	-17	-9	-90	-0,027	3392
Velký Malahov	-	-	4	-	3	5	1	-2	-1	0	10	0,041	243
Vidice	2	3	-1	-1	-2	0	-1	2	-1	-1	0	0	175
SO ORP Horšovský Týn	1	-10	41	7	-37	8	-37	-58	-22	-32	-139	-0,009	15280

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2024

V posledních letech je přirozený přírůstek u většiny obcí spíše záporný. Nejnižší je v obcích Hlohová, Hlohovčice a Osvračín. Naopak největších přirozených přírůstků dosahují obce Mířkov, Semněvice, Meclov a Velký Malahov.

Tabulka č. 4: Celkový přírůstek a hrubé míry přírůstků v obcích SO ORP Horšovský Týn za roky 2014 - 2023

obec	celkový přírůstek (za deset let)	hrubá míra přirozeného přírůstku	hrubá míra migrace	celková hrubá míra	počet obyvatel celkem 2023
Blížejev	187	0,009	0,101	0,11	1638
Čermná	26	-0,022	0,137	0,115	261
Hlohová	25	-0,034	0,178	0,144	286
Hlohovčice	4	-0,040	-0,017	0,057	174
Horšovský Týn	257	-0,014	0,081	0,067	5227
Křenovy	15	-0,055	0,658	0,603	146
Meclov	82	0,040	0,023	0,063	1199
Mezholezy	-11	-0,071	-0,056	-0,127	126
Mířkov	32	0,025	0,104	0,129	325
Močerady	14	-0,027	0,219	0,192	73
Osvračín	86	-0,022	0,170	0,148	683
Poděvousy	-8	-0,021	0,020	-0,001	242
Puclice	22	-0,003	0,065	0,062	368
Semněvice	28	0,052	0,195	0,247	231
Srby	62	-0,014	0,171	0,157	491
Staňkov	116	-0,027	0,093	0,066	3392
Velký Malahov	-10	0,041	-0,214	-0,173	243
Vidice	26	0	0,051	0,051	175
SO ORP Horšovský Týn	943	-0,009	0,088	0,079	15280

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2024

V posledních letech posilovaly obce především díky migračnímu přírůstku, který měl hlavní podíl na celkovém přírůstku.

STRUKTURA OBYVATELSTVA

Struktura obyvatel podle věku představuje jednu ze základních charakteristik hodnotících retrospektivně demografický vývoj a naznačujících možné sociální problémy do budoucna.

Analýza věkového složení obyvatelstva podle základních věkových skupin poskytuje dostatečný přehled o populaci regionu a možných hrozbách. Obyvatelstvo, které nedosahuje věku 15 let, se nazývá předproduktivní, obyvatelstvo ve věku 15 až 64 let produktivní

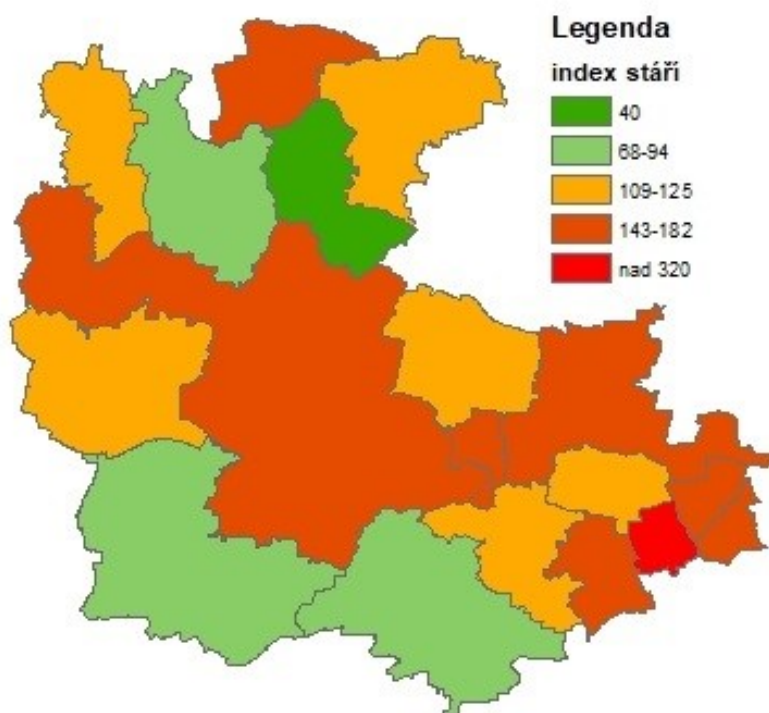
a obyvatelstvo ve věku 65 a více let poproduktivní. Jako syntetický ukazatel pro analýzu věkové struktury obyvatelstva byl zvolen index stáří, který vyjadřuje poměr poproduktivní složky obyvatelstva ke složce předproduktivní násobený hodnotou 100.

Tabulka č. 5 : Vývoj indexu stáří za sledované roky

obec	2009	2010	2012	2013	2017	2018	2023	změna za 6 let zhoršení(- zlepšení (+)	Nad 100 -	Celkově
Blížejev	59	57	57	60	63,3	67,7	94	-	+	+/-
Čermná	150	177	174	196	145,9	160	182	-	-	-
Hlohová	114	126	150	156	133,3	126,7	125	+	-	+/-
Hlohovčice	138	148	250	256	227,8	241,2	320	-	-	-
Horšovský Týn	89	93	104	107	135,9	138,1	152	-	-	-
Křenovy	139	110	160	160	118,2	131,6	159	+	-	+/-
Meclov	65	61	62	67	78,1	79,1	89	-	+	+/-
Mezholezy	160	166	115	144	258,3	290,9	160	+	-	+/-
Mířkov	93	108	120	113	87,5	88	68	+	+	+
Močerady	260	220	215	186	166,7	130	158	-	-	-
Osvračín	80	88	90	93	114,9	126,1	118	-	-	-
Poděvousy	133	156	135	125	138,9	155,9	143	+/-	-	-
Puclice	102	111	103	111	111,3	107,9	125	-	-	-
Semněvice	59	57	35	33	42,1	33,8	40	+	+	+
Srby	105	95	105	100	107,2	105,6	112	+/-	-	-
Staňkov	97	98	104	114	129,7	133,8	157	-	-	-
Velký Malahov	92	78	65	54	82,2	75,5	109	-	-	-
Vidice	109	108	133	143	100	96,7	125	-	-	-
SO ORP Horšovský Týn	114	114	96	100	113,7	115,6	131	-	-	-

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2024

Mapa č. 2: Index stáří k 31. 12. 2023 v obcích SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: Vrstvy ÚAP, ČSÚ, 2024

Z tabulky hodnotící vývoj indexu stáří je patrné, že ve většině obcí dochází ke zhoršení věkové struktury (podobně jako v celé ČR). K největšímu nárůstu indexu stáří došlo v obci Hlohovčice, dále pak Poděvousy. Nejpříznivější vývoj zaznamenaly obce Mířkov a Semněvice.

Tabulka č. 6: Věková struktura v obcích SO ORP k 31. 12. 2023

obec	do 15 let	15 – 64	65 a více	prům.věk
	abs.			
Blížejev	287	1081	270	40,1
Čermná	34	165	62	45,3
Hlohová	44	187	55	42,9
Hlohovčice	15	111	48	49,1
Horšovský Týn	723	3402	1102	43,7
Křenovy	17	102	27	44,9
Meclov	222	780	197	40,3
Mezholezy	20	74	32	45,1
Mířkov	69	209	47	37,9
Močerady	12	42	19	43,4
Osvračín	104	456	123	41,3
Poděvousy	40	145	57	43,9
Puclice	57	240	71	42,4
Semněvice	54	155	22	35,9
Srby	85	311	95	41,3
Staňkov	484	2150	758	43,7
Velký Malahov	45	149	49	41,5
Vidice	28	112	35	43,2
SO ORP Horšovský Týn	2340	9871	3069	42,5

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2024

Struktura obyvatelstva podle vzdělání do určité míry odráží ekonomický potenciál území. Pro hodnocení vzdělanosti populace Horšovskotýnska byla využita data ze Sčítání lidu, domů a bytů 2021.

Tabulka č. 7: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání obcí

		Obyvatelstvo 15 a více let (abs.)	bez vzdělání		základní vč. neukončeného		střední bez maturity		střední s maturitou		VOŠ		vysoko-školské		Σ % střední s maturitou a vyšší
			abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	
SO ORP Horšovský Týn		12068	90	0,8	1765	14,6	4907	40,7	3366	27,9	130	1	953	7,9	36,9
Obec	Blížejov	1236	14	1,1	185	15	454	36,7	375	30,3	18	1,5	96	7,8	39,6
	Čermná	202	3	1,5	27	13,4	87	43	58	28,7	1	0,5	22	10,9	40,1
	Hlohová	234	3	1,4	33	15,9	94	45,2	62	29,8	5	2,4	11	5,3	37,5
	Hlohovčice	147	-	-	20	13,6	61	41,5	55	37,4	1	0,7	3	2	40,1
	Horšovský Týn	4051	24	0,6	577	14,2	1611	39,8	1140	28	46	1	361	9	39
	Křenovy	121	2	1,6	18	14,9	51	42,2	37	30,6	1	0,8	7	5,8	37,2
	Meclov	970	8	0,8	142	14,6	442	45,6	239	24,6	14	1,4	65	6,7	32,7
	Mezholezy	94	1	1	8	8,5	42	44,7	30	32	2	2,1	6	6,4	40,5
	Mířkov	247	4	1,6	38	15,4	109	44,1	41	16,6	1	0,4	10	4	21
	Močerady	47	1	2	4	8,5	21	44,7	15	31,9	0		4	8,5	40,4
	Osvračín	536	1	0,2	79	14,7	240	44,8	135	25,2	4	0,8	51	9,5	35,5
	Poděvousy	197	5	2,5	29	14,7	80	40,6	49	24,9	2	1	20	10,2	36,1
	Puclice	292	-	-	69	23,6	133	45,6	53	18,2	0		9	3	21,2
	Semněvice	151	2	1,3	35	23,2	46	30,5	26	17,2	3	2	5	3,3	22,5
	Srby	387	1	0,3	45	11,6	204	52,7	92	23,8	1	0,3	19	4,9	29
	Staňkov	2807	17	0,6	381	13,6	1077	38,4	885	31,5	30	1	249	8,9	41,4
Velký Malahov	203	5	2,5	37	18,2	83	40,9	44	21,7	0		13	6,4	28,1	
Vidice	144	-	-	28	19,4	68	47,2	37	25,7	1	0,7	2,1	3,5	29,9	

Zdroj: Statistické údaje ČSU – Sčítání lidu, domů a bytů 2021

Podíl osob s maturitou nebo ukončeným vysokoškolským vzděláním na obyvatelstvu starším patnácti let je ve sledovaném regionu nižší než je celorepublikový průměr. Nejpočetnější skupinou na Horšovskotýnsku jsou osoby se středním vzděláním bez maturity (vyučený). To se odráží také na skutečnosti, že v porovnání s celorepublikovým průměrem má region vyšší zastoupení skupiny obyvatelstva se základním a středním vzděláním bez maturity a skoro poloviční podíl osob s vysokoškolským vzděláním.

Při porovnání obcí je patrné, že nejnižší vzdělanostní struktura je v obcích Puclice, Semněvice a Mířkov, naopak největší podíl osob se středním a vyšším vzděláním je v obcích Blížejov, Čermná, Hlohovčice, Močerady a Staňkov.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• nedochází k úbytku obyvatel v rámci SO ORP • příznivá demografická struktura obyvatel • existence (tradice) středního odborného i všeobecného školství	• dochází k úbytku obyvatel v malých sídlech • nízká úroveň vzdělanosti obyvatel • přerušovaný přirozený kulturně – sociální vývoj obyvatel (1938-1945)
Příležitosti	Hrozby
• vytvořit podmínky pro udržení (zlepšení) demografické struktury obyvatel v rámci celého SO ORP • vytvořit podmínky pro rozvoj kvalitního (zdravého) bydlení – nárůst počtu obyvatel v malých sídlech, jejich populační stabilizace • posílení Horšovského Týna, jakožto silného regionálního centra • zřízení dalších školských zařízení – střední všeobecné	• zánik malých sídel – ztráta „Génia regionis“ • stagnace resp. oslabení či propad Horšovského Týna do polohy řadového sídla v regionu, nevýznamného regionálního centra v rámci Plzeňského kraje

BYDLENÍ

Bydlení lze označit za velmi široké téma, vzájemně se totiž ovlivňuje především se sociodemografickými a hospodářskými podmínkami. Na jedné straně je jeho podoba výsledkem jejich působení (rozvoj bydlení v oblastech s přírůstkem obyvatel či větším počtem podnikatelských subjektů), zatímco na druhé straně příčinou (kvalita bydlení jako činitel příchodu obyvatel a ekonomických subjektů do oblasti).

KVALITA BYDLENÍ

Mezi ukazatele kvality bydlení patří technické vybavení domácností, reprezentované v tomto případě počtem domácností připojených na kanalizační síť, vodovod, plyn a vytápěné ústředním topením. Tyto údaje jsou však sledovány jen při SLDB.

Tabulka č. 8 :Obydlené byty dle velikosti a technického vybavení.

	Byty celkem	z toho		vybavenost			
		V rodinných domech	V bytových domech	zaveden plyn	vodovod	přípojen na kanalizaci	
Blížešov	499	320	174	275	457	352	
Čermná	86	86		46	80	20	
Hlohová	89	79	9	39	69	-	
Hlohovčice	74	74		34	70	9	
Horšovský Týn	1923	931	907	832	1750	1572	
Křenovy	55	55		13	54	3	
Meclov	394	332	60	103	375	260	
Mezholezy (dříve okres Horšovský Týn)	53	42	11	9	44	17	
Mířkov	100	63	36	10	89	-	
Močerady	27	23	3	15	23	-	
Osvračín	210	173	37	140	188	164	
Poděvousy	86	73	13	42	72	43	
Puclice	124	107	17	66	111	26	
Semněvice	57	40	17	8	48	21	
Srby	142	115	25	9	125	17	
Staňkov	1316	953	355	779	1221	898	
Velký Malahov	77	57	18	8	69	34	
Vidice	68	43	25	6	64	5	

Zdroj: Sčítání lidí, domů a bytů 2011 (SLDB), ČSÚ

Tabulka č. 9: Vybavenost bytů (zdroj czso.cz, 2020)

	Obydlené byty celkem	z toho podle technické vybavenosti					
		plyn zaveden do bytu	vodovod v bytě	teplá voda	přípoj na kanalizační síť	žumpa, jímka	vlastní splachovací záchod
Píseňský kraj	226 298	142 507	207 578	205 882	171 734	43 972	207 496
v tom správní obvod ORP:							
Blatná	4 331	2 175	3 991	3 980	1 756	2 263	3 970
Domažlice	15 444	7 644	14 268	14 174	11 436	3 095	14 308
Horažďovice	4 581	1 495	4 212	4 206	2 198	2 117	4 237
Horšovský Týn	5 380	2 434	4 909	4 936	3 441	1 570	4 963
Klatovy	19 597	11 846	18 016	17 824	13 526	5 160	18 059
Kralovice	8 401	3 429	7 765	7 721	4 421	3 231	7 758
Nepomuk	4 315	1 776	3 889	3 902	1 810	2 228	3 893
Nýřany	19 663	12 936	18 158	18 050	13 827	4 675	18 136
Píseň	79 707	63 586	73 107	72 328	73 808	3 491	72 823
Přeštice	8 311	5 291	7 609	7 624	5 653	2 291	7 620
Rokycany	18 281	10 867	16 962	16 792	12 321	4 736	16 842
Stod	8 936	5 635	8 245	8 146	6 901	1 731	8 221
Stříbro	6 275	3 117	5 664	5 604	4 403	1 574	5 699
Sušice	9 681	2 894	8 817	8 751	5 682	3 446	8 900
Tachov	13 395	7 382	11 966	11 844	10 551	2 364	12 067

Tabulka č. 10 Počet bytů v obcích ORP

	Byty celkem	z toho	
		V rodinných domech	V bytových domech
Blížejov	591	387	186
Čermná	97	91	5
Hlohová	103	88	15
Hlohovčice	63	63	
Horšovský Týn	2035	1015	964
Křenovy	55	55	
Meclov	424	354	65
Mezholezy (dříve okres Horšovský Týn)	45	43	0
Mířkov	125	88	37
Močerady	23	23	
Osvračín	242	202	39
Poděvousy	95	80	14
Puclice	126	108	17
Semněvice	82	63	18
Srby	186	154	30
Staňkov	1370	933	409
Velký Malahov	100	75	23
Vidice	76	49	27

V SO ORP Horšovský Týn je napojeno na plyn 45 % bytů, což je méně než průměr kraje (63%) , na vodovod 91 %.

Dalším použitým ukazatelem je stáří bytové struktury. Hlavním ukazatelem je podíl domů vystavených do roku 1919 k celkovému počtu trvale obydlených domů. Další podrobnější členění bytového fondu je patrné z následující tabulky.

Tabulka č. 11: Trvale obydlené domy podle období výstavby

	Domy úhrnem	Domy obydlené	z toho postavené v období											
			do roku 1919		1920-1970		1971-1980		1981-1990		1991-2000		2001 - 2011	
			abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
SO ORP Horšovský Týn	4394	3495	498	17	1156	34	584	17	378	11	373	11	409	12
a Blížejev	471	353	40	12	118	34	40	12	33	10	44	13	72	21
b Čermná	104	76	19	28	22	32	9	13	10	15	4	6	4	6
e Hlohová	110	76	13	17	38	51	2	3	4	5	10	13	8	11
c Hlohovčice	75	56	6	11	18	33	10	18	6	11	8	15	7	13
Horšovský Týn	1163	1017	122	13	330	34	198	20	106	11	118	12	101	10
Křenovy	57	45	4	9	18	41	10	23	7	16	2	5	3	7
Meclov	354	296	34	12	96	33	41	14	43	15	41	14	37	13
Mezholezy (dříve okres HT)	49	40	13	33	10	26	7	18	5	13	3	8	1	3
Mířkov	91	65	11	17	27	43	11	17	5	8	4	6	5	8
Močerady	42	24	7	32	7	32	4	18	3	14	1	5	-	-
Osvračín	226	162	24	15	60	38	24	15	11	7	18	11	20	13
Poděvousy	103	65	12	19	23	36	9	14	10	6	6	9	4	6
Pučlice	125	99	17	18	39	41	22	23	8	8	4	4	6	6
Semněvice	63	40	9	24	16	42	5	13	2	5	2	5	4	11
Srby	143	109	17	16	32	31	22	21	13	13	12	12	8	8
Staňkov	1080	865	122	14	268	31	149	17	103	12	93	11	120	14
Velký Malahov	75	60	15	26	20	35	10	18	3	5	1	2	8	14
Vidice	63	47	13	28	14	30	11	23	6	13	2	4	1	2

Zdroj: SLDB 2011

Největší podíl domů v SO ORP Horšovský Týn byl postaven v letech 1920 - 1970. Větší podíl novějších domů (více jak pětina domů postavených od roku 1990) je v obcích Blížejev, Hlohová, Hlohovčice, Horšovský Týn, Meclov, Osvračín a Staňkov. Největší podíl domů postavených od roku 2000 má obec Blížejev.

BYTOVÁ VÝSTAVBA

Tabulka č. 12: Počet dokončených bytů v obcích SO ORP HT v posledních letech

obec	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	celkem za 10 let
Blížejev	-	1	4	1	28	2	1	3	3	4	47
Čermná	2	1	2	5	-	6	0	1	1	0	18
Hlohová	-	2	1	-	1	5	4	4	1	2	20
Hlohovčice	-	-	-	1	-	1	0	1	1	0	4
Horšovský Týn	3	9	6	6	46	6	11	11	18	15	131
Křenovy	1	-	-	-	-	1	0	0	0	0	2
Meclov	3	5	4	2	7	9	3	4	3	15	55
Mezholezy	-	-	-	-	1	-	0	0	0	1	2
Mířkov	-	-	-	-	1	2	0	0	3	2	8
Močerady	1	-	-	-	1	-	0	0	1	0	3
Osvračín	2	2	1	-	1	6	8	5	5	8	38
Poděvousy	-	-	-	1	1	1	0	1	1	1	6
Puclice	1	1	-	-	1	1	1	2	1	1	9
Semněvice	-	-	1	-	1	-	0	0	1	0	3
Srby	-	2	2	1	2	6	2	0	1	2	18
Staňkov	4	9	5	3	1	12	5	12	11	5	67
Velký Malahov	-	2	-	-	1	3	1	0	0	0	7
Vidice	-	-	1	-	1	-	0	2	2	3	9
SO ORP Horšovský Týn	17	34	27	20	93	61	36	46	53	59	446

Zdroj: ČSU, 2024

Jak vyplývá z výše uvedené tabulky, nejvíce nových bytů v posledních letech bylo dokončeno v největších obcích regionu v Blížejově, Meclově, Horšovském Týně a Staňkově, ale vzhledem k počtu obyvatel byl vysoký nárůst i v Čermné, Hlohové, Osvračíně a Srbech.

Tabulka č. 13: Bytová výstavba podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností

	rok 2019	rok 2018	rok 2017	rok 2016	rok 2015
	Počet dokončených bytů	Počet dokončených bytů	Počet dokončených bytů	Počet dokončených bytů	Počet dokončených bytů
	celkem	celkem	celkem	celkem	celkem
SO ORP Blovice	32	24	27	30	28
SO ORP Domažlice	72	94	56	81	64
SO ORP Horažďovice	17	5	4	6	3
SO ORP Horšovský Týn	61	93	20	27	34
SO ORP Klatovy	194	138	45	77	73
SO ORP Kralovice	77	56	33	37	45
SO ORP Nepomuk	27	11	30	15	12
SO ORP Nýřany	374	315	254	274	182
SO ORP Plzeň	1 167	1 080	665	583	389
SO ORP Přeštice	111	85	79	65	66
SO ORP Rokycany	109	138	122	148	107
SO ORP Stod	155	108	112	42	73
SO ORP Stříbro	40	71	40	31	33
SO ORP Sušice	50	34	40	45	42
SO ORP Tachov	202	174	120	100	57
Plzeňský kraj	2 688	2 426	1 647	1 561	1 208

Zdroj: ČSÚ - Plzeň 2010

Z výše uvedené tabulky je patrné, že ve sledovaném období dokončených bytů v posledních letech ve všech ORP roste. V poměru k velikosti ORP patří Horšovskotýnsko k ORP s nejvyšší bytovou výstavbou v regionu. Podrobnější údaje o bytové výstavbě jsou dostupné na stránkách českého statistického úřadu.

VYBAVENOST OBCÍ

S kvalitou bydlení souvisí také vybavenost obcí (zmiňována také v předchozích kapitolách – technická infrastruktura). Vybavenost v jednotlivých obcích shrnují následující tabulky.

Tabulka č. 14: Vybavenost obcí SO ORP Horšovský Týn k 31. 12. 2018

obec	MŠ	ZŠ	SŠ	knihovna	lékař	hřiště
Blížejev	A	A	N	A	A	A
Čermná	N	N	N	A	N	A
Hlohová	N	N	N	A	N	A
Hlohovčice	N	N	N	A	N	A
Horšovský Týn	A	A	A	A	A	A
Křenovy	N	N	N	N	N	A
Meclov	A	A	N	A	A	A
Mezholezy	N	N	N	N	N	A
Mířkov	A	N	N	A	N	A
Močerady	N	N	N	N	N	A
Osvračín	A	A*	N	A	A	A
Poděvousy	N	N	N	A	N	A
Puclice	A	N	N	A	N	A
Semněvice	N	N	N	A	N	A
Srby	N	N	N	A	N	A
Staňkov	A	A	A	A	A	A
Velký Malahov	N	N	N	A	N	A
Vidice	N	N	N	A	N	A

A – jev se vyskytuje alespoň v části obce

N – jev se nevyskytuje ani v části obce

* škola má jen první stupeň

Zdroj: vrstvy ÚAP, ČSÚ, 2024

Dopravní dostupnost většiny obcí na území je dobrá, hlavní části obcí mají dostatečný počet spojů hromadné autobusové dopravy. Nejméně spojů mají Močerady. Vybavenost obcí většinou koresponduje s jejich velikostí. Ve všech obcích se vyskytuje alespoň malé hřiště.

Tabulka č. 15: Vybavenost obcí SO ORP HT technickou infrastrukturou k 31. 12. 2018

obec	plynovod	vodovod	kanalizace/ČOV
Blížejev	A	A	A/ČOV
Čermná	A	A	A/ČOV
Hlohová	A	A	A
Hlohovčice	A	N	A
Horšovský Týn	A	A	A/ČOV
Křenovy	A	A	A
Meclov	A	A	A/ČOV
Mezholezy	N	N	A/ČOV
Mířkov	N	A	A
Močerady	A	N	A
Osvračín	A	A	A/ČOV
Poděvousy	A	A	A/ČOV
Puclice	A	A	A
Semněvice	N	A	A
Srby	N	N	A/ČOV
Staňkov	A	A	A/ČOV
Velký Malahov	N	A	A
Vidice	N	A	A

Zdroj: ČSÚ, Malý lexikon obcí 2018

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• poměrně dobrá vybavenost technickou infrastrukturou a občanská vybavenost obcí • potenciál pro vznik kvalitního (zdravého) bydlení v okolí hlavních sídel SO ORP • historická kontinuita osídlení v celé sídelní struktuře, zejména historické části „Genius regionis“ a „genius loci“ ve většině sídel SO ORP	• poměrně starý bytový fond překračující u více než poloviny obcí 50 let • plynofikace jen části území • špatné dostupnost a kvalita služeb a občanského vybavení zejména mimo centra
Příležitosti	Hrozby
• zvýšení atraktivitu/image regionu jako lokality vhodné pro bydlení – „dobrá adresa“ • rozšiřování nabídky služeb, zlepšování kvality bydlení • vytvoření podmínek pro rozvoj podnikání a služeb v rozvíjejících se oblastech Horšovského Týna a Staňkova • využití evropských i národních dotací a programů rozvoje k rekonstrukcím a zlepšení kvality bytového fondu • zlepšení dostupnosti služeb všem obyvatelům SO ORP • propagace regionu, jakožto místa s kvalitní tradicí stavební a krajinnou	• odchod především mladšího a vzdělaného obyvatelstva za vyšším životním standardem • nízká intenzita bytové výstavby může vést ke zpomalení rozvoje regionu a jednotlivých obcí • přehnané nároky na ochranu ŽP v souvislosti s rozvojem bydlení

1. 5 PŘÍRODA A KRAJINA

OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

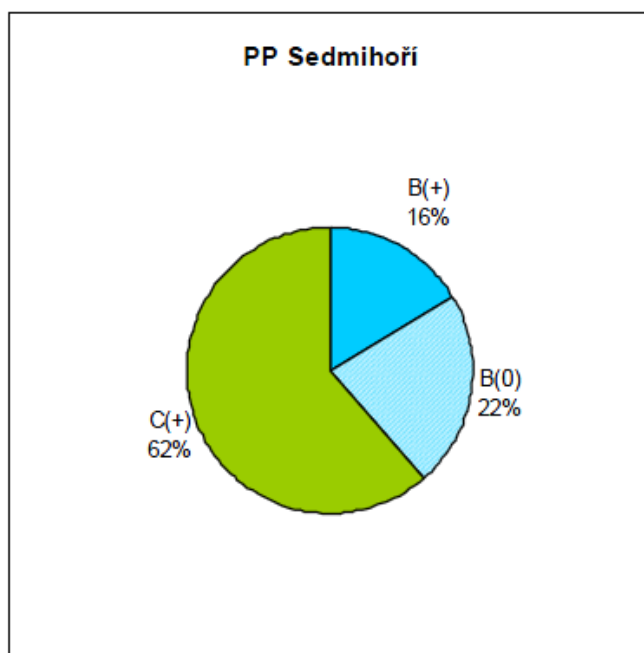
Z hlediska ochrany přírody a krajiny je prioritní:

- α) požadavek na zachování přírodního a krajinného potenciálu území s vazbou na zákon č. 114/1992 Sb.
- β) zachování krajinného rázu území s vazbou na vymezování ploch v ÚP – zastavěná území, zastavitelné a nezastavitelné plochy v území

CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Přírodní park Sedmihoří (2762 ha) vyhláška OkÚ Domažlice č. 5/94 a č. 434/94 (1994). Zalesněný věnec devíti vrcholů s nejvyšším Racovským vrchem – 619,2 m n.m. Leží ve Stříbrské pahorkatině na území bývalých okresů Domažlice a Tachov. Střední část je tvořena depresí, ze které vystupují izolované vrcholy. Z dřevin převažuje smrk a borovice. V okrajových částech převažují zemědělské a vodní plochy. Sedmihoří je často označováno jako lokalita s nejlépe vyvinutými formami zvětřování žuly u nás. Krajina se zvýšenou estetickou hodnotou byla vyhodnocena na 84% území parku. Dominuje krajina relativně přírodní C (+) – 62%, dále se uplatňují typy B (0) – 22% a B (+) – 16%.

Obrázek č. 2: Krajinářské hodnocení území přírodního parku Sedmihoří

Zdroj: LARECO - Posouzení přírodních parků Plzeňského kraje z hlediska krajinářského hodnocení

- krajinný typ A - krajina přeměněná (plně antropogenizovaná),
- krajinný typ B - krajina kulturní - harmonická (vyrovnaný vztah mezi přírodou a člověkem),
- krajinný typ C - krajina relativně přírodní (s převahou přírodních prvků),
- vysoká krajinářská hodnota (+),
- základní (průměrná) krajinářská hodnota (0),
- nízká krajinářská hodnota (-).

Prostorové uplatnění zastoupených krajinných typů:

Krajina s průměrnou estetickou hodnotou (B0) se uplatňuje v několika enklávách

podél hranic přírodního parku, především v jeho jižní části. Celkově lze krajinu přírodního parku z hlediska její estetické (krajinařské) hodnoty označit za prostorově nevyváženou. Katastrální území Vidice, Libosváry, Mířkov, Semněvice, Mezholezy u Horšovského Týna.

NATURA 2000 – Ptačí oblasti

Ptačí oblasti (SPA – Special Protection Areas) jsou zřizovány pro druhy ptáků uvedené v příloze I směrnice Rady č. 2009/147/ES (kodifikovaná verze 79/409/EHS v úplném znění; článek 4.1 směrnice) a stěhovavé druhy, které se pravidelně vyskytují na území členských států EU (článek 4.2 směrnice).

Na daném území se ptačí oblasti NATURA 2000 nenacházejí.

NATURA 2000 – EVL

Povinností každého členského státu EU je vytvořit na svém území soustavu Natura 2000. Součástí soustavy Natura 2000 jsou evropsky významné lokality, vyhlášené pro typy přírodních stanovišť přílohy I a druhy přílohy II směrnice o stanovištích. Evropsky významné lokality jsou členskými státy navrhovány v podobě národních seznamů a následně jsou jednotlivé národní seznamy překlápěny do tzv. evropského seznamu.

Celkový počet EVL českého národního seznamu je 1 112 o rozloze 7 951 km², což představuje 10% území ČR.

Evropsky významná lokalita Pocinovice, katastrální území Pocinovice u Semněvic, Šlovice u Bukovce – **CZ0323160**.

Evropsky významná lokalita Radbuza, katastrální území Tasnovice, Svinná u Štítar, Vítání, Srby u Horšovského Týna, Polžice u Horšovského Týna - **CZ0323165**. Výskyt paryby Míhule potoční.

Významný krajinný prvek - registrovaný

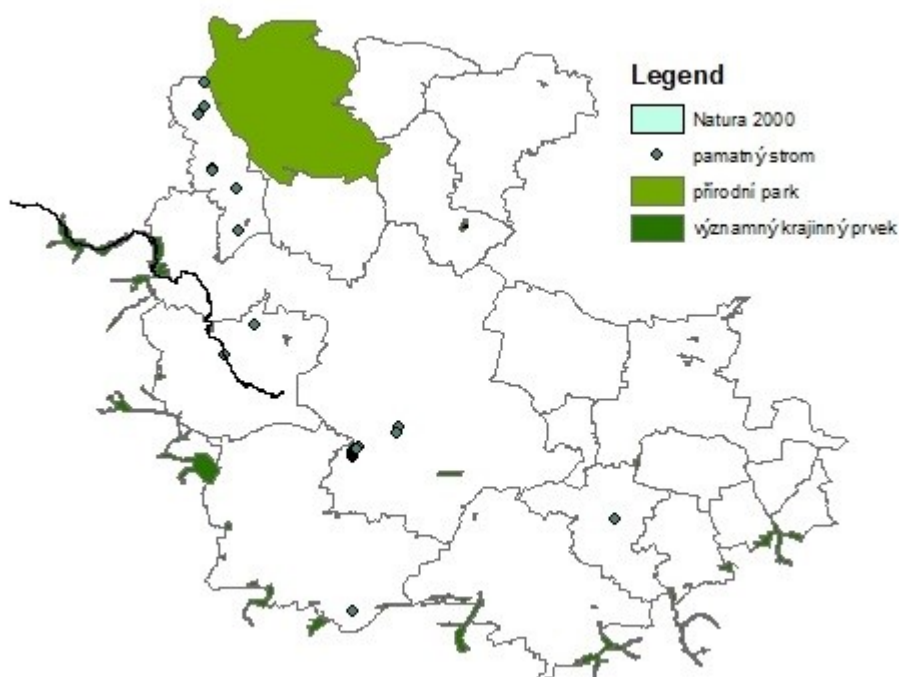
Polžice – rybníčky	499/2006-ŽP/OPK
Jivjany - opuštěný lom s navazujícími pozemky	553/2004-ŽP/OPK
Nahošice - zámecký park	726/2004-ŽP/OPK
Blížejev - hliniště Blížejev	519/2007-ŽP/OPK
Štítary - Štítarský kopec	594/2003-ŽP/OPK
Pocinovice - Pocinovický lom	604/2003-ŽP/OPK
Ohůčov - extenzivní sad se zarostlými mezemi	ŽP/270/95/246
Ohůčov, Dolní Kamenice, Kvíčovice - skalní výchoz porostlý dřevinami a remíz	ŽP/5562/98-216.1
Osvračín Hlohová - tůň a přilehlé louky	OUDO/2000/ŽP-216.3
Staňkov město - systém roklí zarostlých dřevinami	
Lštěň - opuštěný lom po těžbě (navrhovaný)	
Lštěň - mokřad ve stádiu vzniku (navrhovaný)	

PAMÁTNÉ STROMY

Na území ORP Horšovský Týn se nachází několik památných stromů:

Osvračínský jinan – Osvračín
Javor pod zámek – Horšovský Týn, zámecký park
Javor u Vdovského domu – Horšovský Týn, zámecký park
Javor klen – ve Šmelci ve volné krajině nad obcí Srby
Lipová alej – při cestě na Sv. Annu

Mapa č. 3: Chráněná území přírody SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: Vrstvy ÚAP, 2020

ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Cílem územního systému ekologické stability (dále jen „ÚSES“) je přispět k vytvoření ekologicky vyvážené krajiny, v níž je trvale zajištěna možnost využívání vyžadovaných produkčních a mimoprodukčních funkcí – **"trvale udržitelný život"**.

Pro formulování celkové koncepce funkčního využití území je aplikován nadregionální a regionální stupeň ÚSES, který tvoří základní rámec ekologické stability, od něhož se odvíjejí detailní ÚSES lokální úrovně a na ně navazující projekty komplexních pozemkových úprav, revitalizací říčních systémů, lesní hospodářské plány, apod.

ÚSES – Územní systém ekologické stability

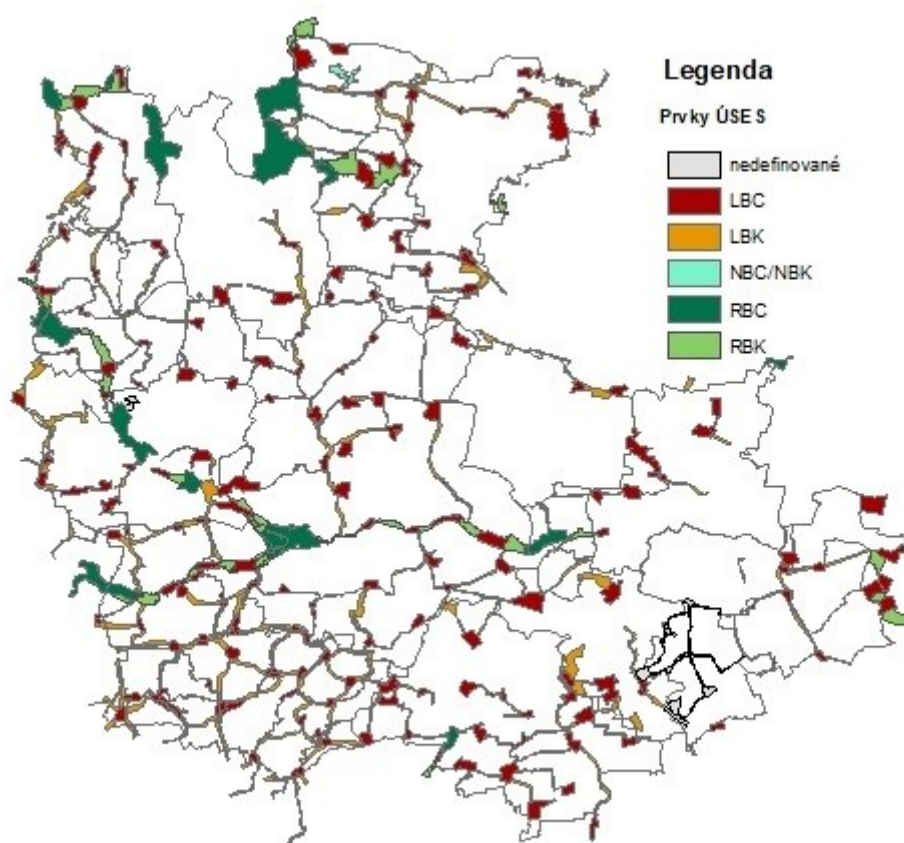
Na území SO ORP Horšovský Týn se nenachází biokoridor ani biocentrum nadregionálního významu. Nachází se zde však několik biokoridorů a biocenter regionálního významu.

Tato regionální biocentra jsou propojena biokoridory regionálního významu a vyskytují se převážně podél vodních toků Radbuza, Zubřina a Černý potok. (viz mapa - Územní systém ekologické stability SO ORP Horšovský Týn)

Lokální Územní systém ekologické stability (lokální ÚSES)

Na daném území se nachází řada lokálních biocenter, která jsou propojena biokoridory místního významu (viz příložená mapa - Územní systém ekologické stability SO ORP Horšovský Týn. Obce mají úses zpracovaný pro celé území v rámci územně plánovací dokumentace.

Mapa č. 4: Územní systém ekologických stabilit SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: Vrstvy ÚAP, 2020

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
– existence přírodního parku Sedmihoří, a dalších ochranných prvků – výskyt lokalit Natura 2000 – existence přirozeně funkčního systému biokoridorů, biocenter (lokální územní systém ekologické stability) – účinná legislativa při ochraně zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) a pozemků určených k plnění funkce lesa (dále jen „PUPFL“)	– není zpracován lokální ÚSES pro veškeré území celky SO ORP Horšovský Týn – nekoordinovanost projektové přípravy (zhotovitelů lokálních územních systémů ekologické stability) na hranicích dílčích řešených ploch v rámci SO ORP – absence centrálního systému realizace ÚSES ve vztahu k vlastníkům pozemků, realizačním opatřením atd.
Příležitosti	Hrozby
– možnosti čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie z ministerstev (MŽP, Mze a MMR) a Státního fondu životního prostředí pro realizaci krajinotvorných programů a ÚSES – využití územního plánování a komplexních pozemkových úprav k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot území – kvalitní péče o chráněná území – kvalitní evidence, nájemní smlouvy o péči, systém monitoringu a databáze ochrany přírody	– nevhodně nastavená politika v oblasti zemědělství – urbanizace volné krajiny, fragmentace krajiny především liniovými dopravními stavbami – nepřiměřené uplatňování prvků ochrany ZPF vůči rozvoji území v plánovaných rozvojových plochách a osách

1.6 VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

VODNÍ REŽIM

HYDROLOGIE

Území SO ORP Horšovský Týn náleží do povodí Berounky. Hlavním tokem místního i regionálního významu je řeka Radbuza. Radbuza pramení ve výšce 720 m.n.m.. Protéká Českým lesem, Chodskou a Plaskou pahorkatinou. Ústí zprava do Berounky (zdrojnice - soutok se Mží) v Plzni. Před Plzní je na Radbuze vybudována nádrž České údolí. Délka toku řeky Radbuzy je 111,5 km, plocha povodí činí 2 179,4 km².

Radbuza protéká v rámci zájmového území SO ORP Horšovský Týn sídly Tasnovice, Srby, Horšovský Týn, Staňkov a dotýká se obcí Svinná, Polžice, Semošice, Křenovy, Vránov, Ohůčov. Výše uvedené obce jsou při vysokém úhrnu srážek ohroženy lokálními záplavami. Toky místního významu jsou Slatina - pramenící na severním okraji území, Mezholezský potok, Horný luh - nacházející se v severní části, Křakovský, Semošický, Lazecký potok, Lukavice a Podhájský potok v části střední, v části jižní řeka Zubřina, potok Mračnický, Hradišťský, Dravý a potok Černý v západní části území.

V severní a západní části území (od Horšovského Týna) se vyskytují rybníky ve volné krajině i v obcích. Mezi nejvýznamnější v krajině patří rybník Mezholezský, Jivjanský, soustava tří rybníků Mířkovských, Velký Křakovský, Dolní Hornometelský rybník, Podhájský, Břeží a rybník Novoveský. V jihovýchodní části (okolí Blížejova, Staňkova) se rybníky ve volné krajině téměř nevyskytují.

Tabulka č. 16: Průměrný měsíční a roční úhrn srážek v milimetrech (2015) na území Plzeňského kraje – stav a dlouhodobý normál

		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
	S	32	34	75	67	25	45	61	120	13	49	91	94	707
	N	46	37	46	40	68	85	86	80	53	50	45	50	686
	%	70	92	163	168	37	53	71	150	25	98	202	188	103

Zdroj: ČHMÚ

VODNÍ REŽIM V KRAJINĚ

Vodohospodářský potenciál povrchové i podzemní vody je nízký. Území SO ORP Horšovský Týn se nenachází v chráněných oblastech přirozené akumulace vod ani v chráněných vodárenských oblastech (ochranné pásmo I. nebo II. stupně). Území náleží do rajonu č. 621 – Krystalinikum, proterozoikum v povodí Mže po Stříbro a Radbuzy po Staňkov. Podmínky tvorby a oběhu zásob podzemních vod jsou vedle klimatických a morfologických dispozic území dány především celkovými hydrogeologickými vlastnostmi hornin. Jako svrchní zvoděň vystupuje kolektor kvartérních uloženin spolu se zvětralinovým pláštěm a zónou připovrchového zvětrání a rozpukání hornin skalního podloží. Oběh podzemních vod má většinou lokální charakter. V pokryvných útvech kvartérního stáří se uplatňuje výhradně průlinová propustnost, charakteristická pro zeminy hlinitého a písčitého charakteru s příměsí štěrku. V zóně intenzivního zvětrávání a rozpukání hornin se na oběhu podzemní vody podílí průlinově – puklinové či puklinově - průlinové prostředí, přičemž jeho propustnost závisí na stupni rozevření puklin a charakteru jejich výplně. Hloubkový dosah svrchní zvodně se pohybuje řádově do 10 – 15 m pod terénem v závislosti na mnoha lokálních činitelích. Pro vody tohoto pásma je charakteristická především volná hladina, která konformně sleduje morfologii terénu. K infiltraci dochází zpravidla po celé ploše rozšíření kolektorské zvodně a závislosti na propustnosti pokryvných útvarů. Nejčastějším způsobem odvodnění je skrytý příron do uloženin niv nebo přímo do vodotečí.

Svrchní zvoděň je poměrně náchylná na znečištění z povrchu terénu a citlivě reaguje

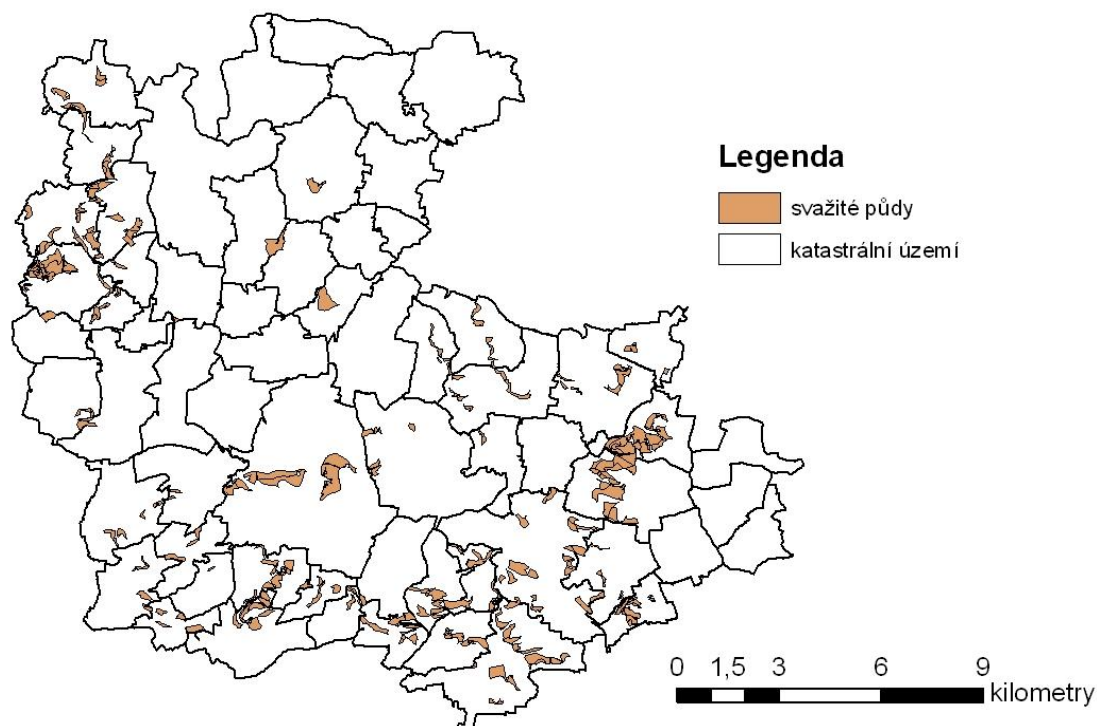
na klimatické poměry – zejména srážky v období sucha.

Neporušená krajina má schopnost akumulovat a zpomalit odtok velkého množství vody. Tato schopnost krajiny je výrazně snížena především velkovýrobními způsoby hospodaření v krajině, jež se projevují vysokým zorněním půdy, velkými půdními bloky s nízkým obsahem organického podílu v půdě, nevhodnou skladbou dřevin v lese (smrková kultura na nevhodných místech) atd. Důsledkem negativních projevů takového hospodaření je nižší stabilita krajiny a v konečném důsledku zvyšující se riziko povodní. Nejhorší kombinací pro přirozený vodní režim v krajině je intenzivní zemědělská činnost na svažitém území. Tomu v ČR odpovídá definice orné půdy na sklonitých pozemcích. Dle metodik je z hlediska zrychleného odtoku pro ornou půdu považován za kritický sklon nad 7 %. Z těchto důvodů je tento typ kultury a sklonitosti předpokladem ke zhoršování přirozeného vodního režimu v krajině. Důsledkem je zvýšené riziko vzniku lokálních povodní nebo vysychání a degradace půdy. Svažité půdy znázorňuje následující obrázek, tyto půdy se alespoň částečně vyskytují na většině území obcí v SO ORP. Výjimkou jsou obce Čermná, Hlohovčice, Mířkov, Mezholezy, Poděvousy a Velký Malahov.

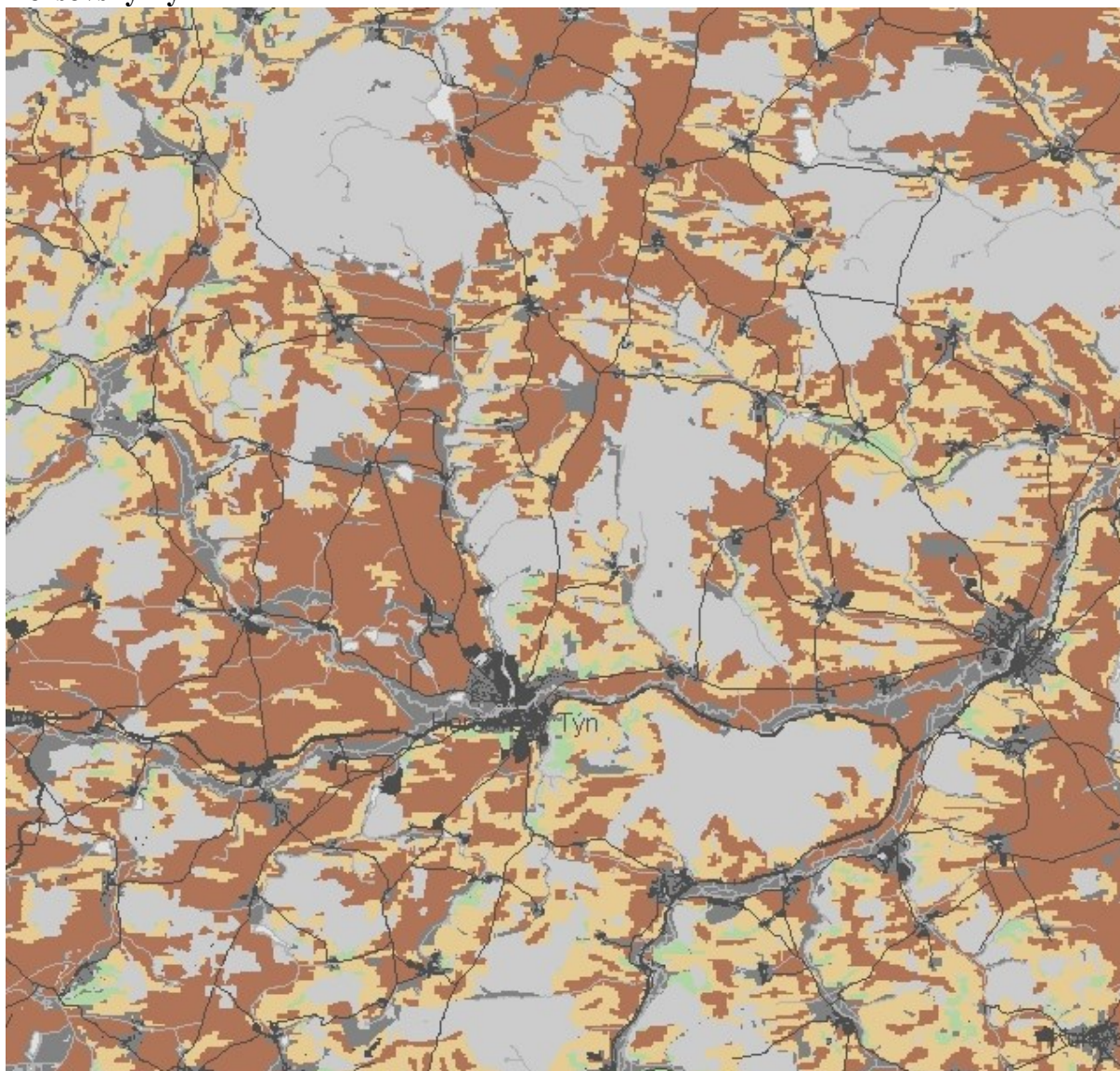
Jakost povrchových vod v Plzeňském kraji je ve srovnání s ostatními kraji uspokojivá, většina hlavních toků spadá do kategorií neznečištěné a mírně znečištěné vody na stupnici dle CSN 5 7221. Razantní zlepšování jakosti vody typické pro 90. léta 20. století v posledních letech již nepokračuje.

Postupně je snižována zátěž z bodových zdrojů znečištění cestou zvyšování podílu čištěných komunálních vod a zvýšením množství ČOV s terciárním čištěním (mechanickobiologické čištění s dalším odstraňováním dusíku nebo fosforu). Relativně se tak zvyšuje význam znečištění z plošných zdrojů, u nichž nelze znečištění omezit pouze investicemi do infrastruktury, ale závisí na řadě faktorů, z nichž nejvýznamnější je podoba a intenzita zemědělského využití ploch v povodí (ale rovněž např. objem atmosférické depozice a další faktory).

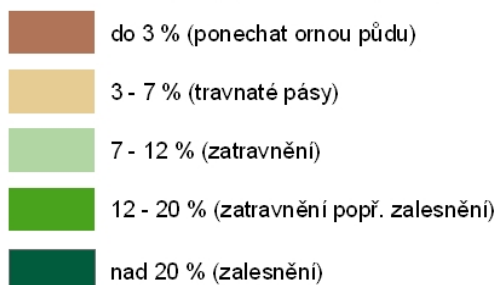
Mapa č. 5: Půdy se sklonitostí nad 7° (případně 3° – 7° se severní orientací) (zdroj ÚAP)

Obrázek č. 3: Orná půda s vhodnou změnou kultury z hlediska sklonitosti v SO ORP Horšovský Týn

Svažitost orné půdy (a ostatních ploch) - vhodná změna kultury

Zdroj: Regionální plán Plzeňského kraje, 2014

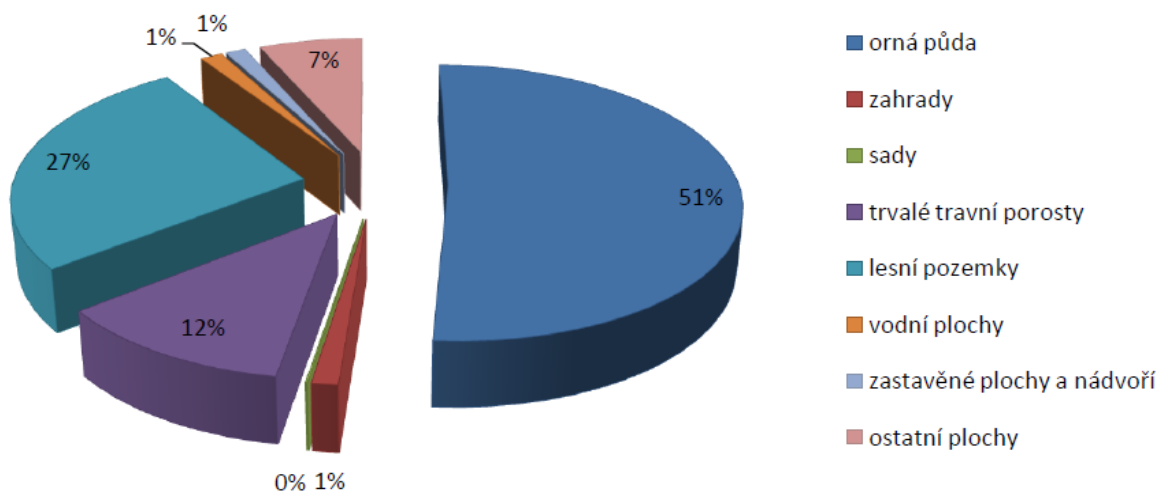
SO ORP Horšovský Týn vykazuje poměrně malé zalesnění území, a to pouze 26,4%. Celorepublikový průměr zalesnění činí cca 33%. Naproti tomu orná půda tvoří více jak 51,14% z celé plochy tohoto území. Podrobněji jsou podíly jednotlivých typů využívání půdy na celkové výměře znázorněny v grafu. Můžeme tedy říci, že v případě SO ORP Horšovský

Týn se jedná převážně o zemědělskou krajinu. To se projevuje i v koeficientu ekologické stability, který má dle Míchala hodnotu 0,68 a jedná se tedy o území intenzivně využívané zemědělskou výrobou.

Oslabení autoregulačních pochodů v ekosystému způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje tedy rovněž vysoké vklady dodatkové energie. Území dále prochází několik prvků územního systému ekologické stability. Na území se nachází řada lokálních biocenter, která jsou propojena biokoridory místního významu.

Obrázek č. 4: Výměra půdy

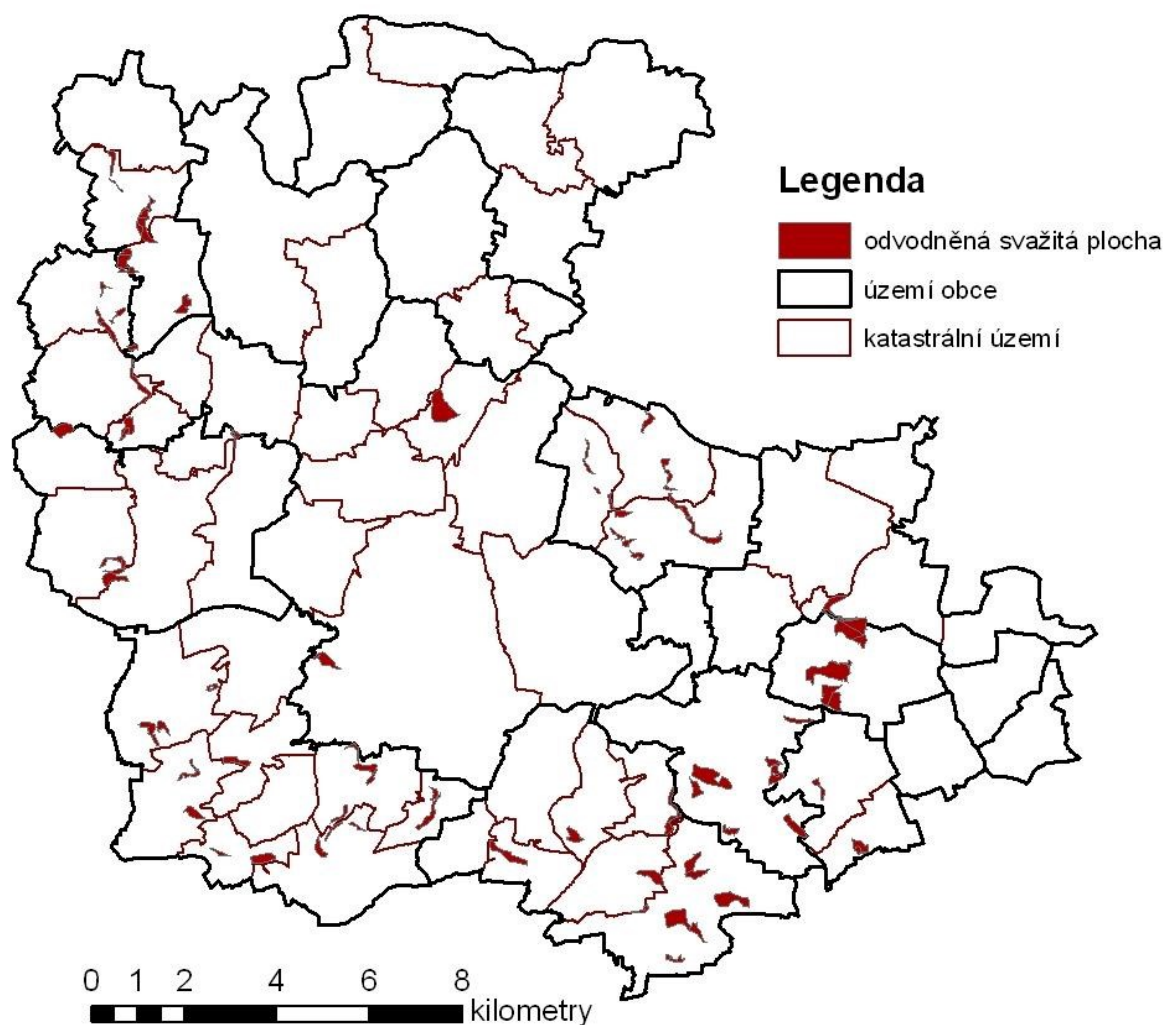
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
POZEMKY									
Výměra v ha (k 31. 12.)	28 866	28 866	28 870	28 869	28 872	28 871	28 871	28 875	28 876
zemědělská půda	18 853	18 822	18 764	18 729	18 726	18 639	18 562	18 563	18 544
lesní pozemky	7 590	7 597	7 609	7 618	7 619	7 626	7 636	7 635	7 633
zastavěné plochy	377	376	374	373	372	371	369	368	363
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	48,5	48,7	49,3	49,4	49,4	49,4	49,6	49,7	49,9

Zdroj: www.czso.cz

Potenciálně nejvíce ohrožené jsou plochy, kde se kombinuje velká svažitosť a navíc jsou odvodněné, tyto plochy znázorňuje následující mapa. Tyto plochy se vyskytují na území obcí Blížejev, Horšovský Týn, Hlohová, Osvračín, Meclov, Močerady, Puclice, Srby, Staňkov a Vidice.

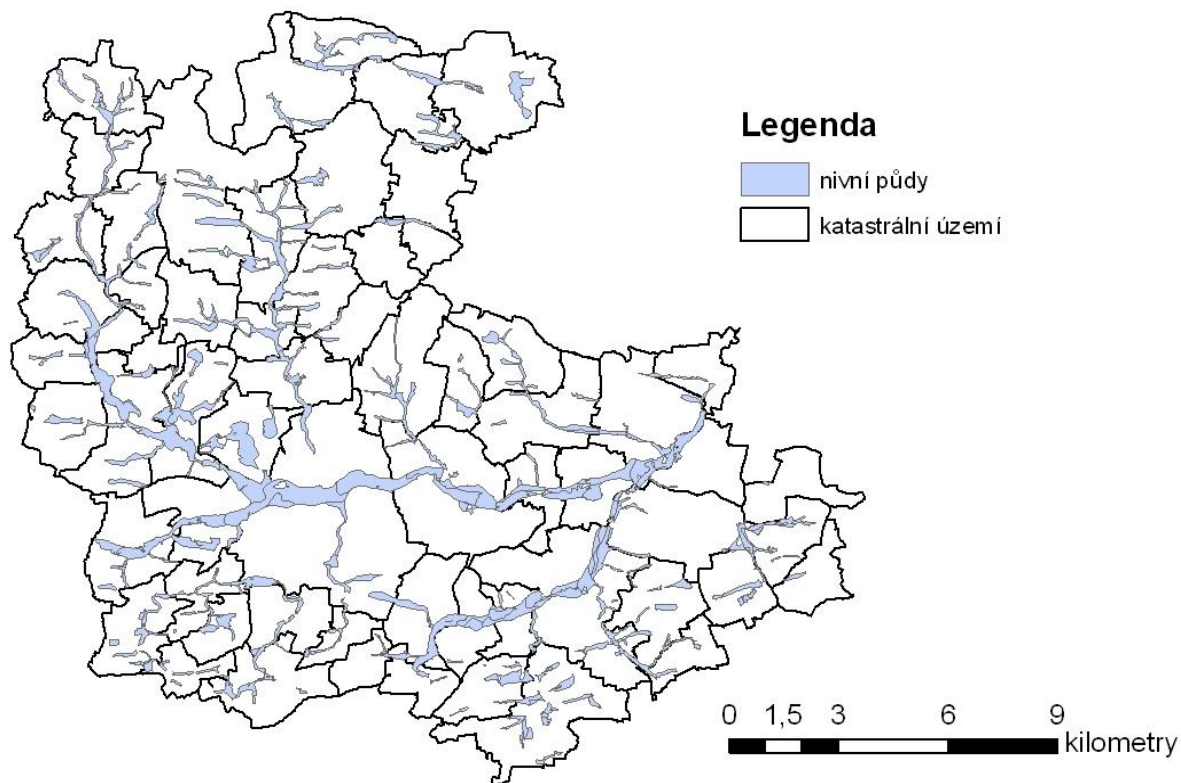
Mapa č. 6: Odvodněné svažité plochy na území SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: Vrstvy ÚAP, 2024

Plochami, které mají omezené využívání a souvisejí s vodním režimem, jsou také plochy nivní, u kterých je vhodné, aby územní plán posoudil jejich stav, rozvojové záměry a navrhl opatření, která zajistí ochranu nivních půd bez možnosti jejich dalšího záboru.

Mapa č. 7: Nivní půdy SO ORP Horšovský Týn

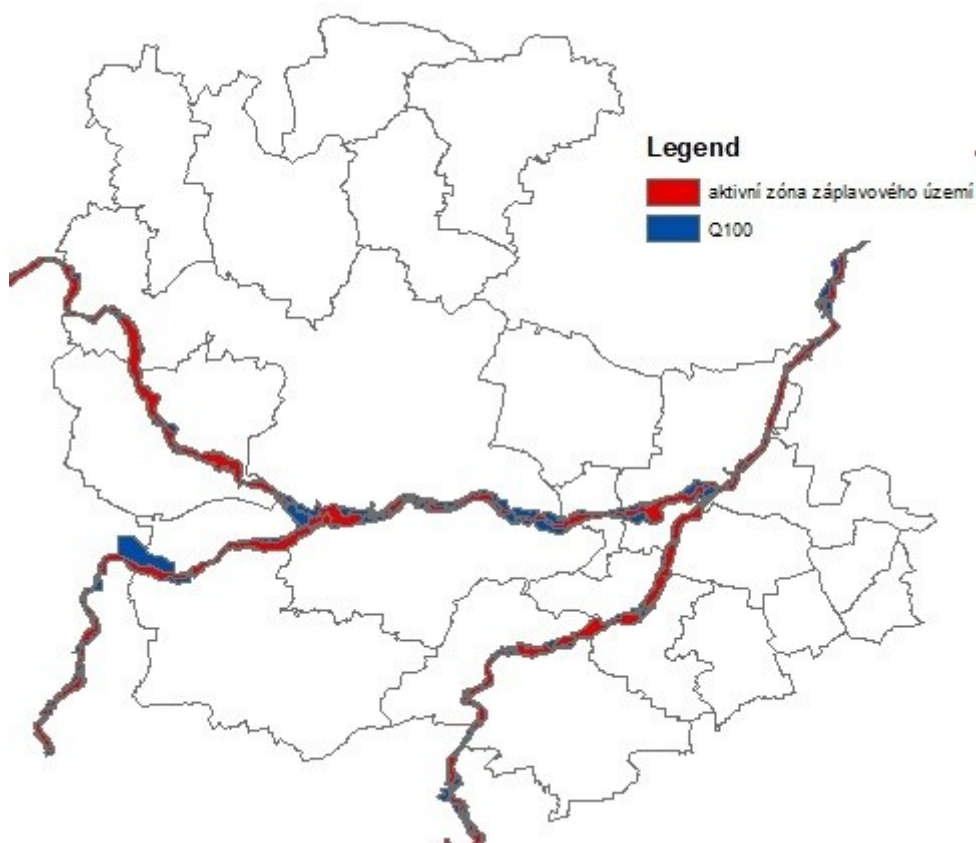
Zdroj: Vrstvy ÚAP, 2024

Vodní režim v krajině úzce souvisí se vznikem povodňových stavů. Podle jejich výskytu jsou stanovována záplavová území – administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad, který může uložit správci vodního toku povinnost zpracovat a předložit takový návrh v souladu s plány hlavních povodí a s plány oblastí povodí.

V současně zastavěných územích obcí, v územích určených k zástavbě podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, byla pro Radbuzu a Zubřinu vymezena aktivní zóna záplavového území.

Na území SO ORP Horšovský Týn zasahuje záplavové území Q_{100} řeky Radbuzy, Zubřiny a Černého potoka.

Mapa č. 8: Záplavové území Radbuzy na území SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: Vrstvy ÚAP, 2024

Na území Plzeňského kraje bylo 25. 5. 1872 zaznamenáno historické maximum intenzivních srážek na území ČR. Hodnota 237 mm byla naměřena v Mladoticích za 1 hod., resp. 1,5 hod. (během odpoledne). Podle hydrologických důsledků je odvozováno, že se podobné intenzity srážek vyskytují průměrně jednou za 500 – 1000 let a jsou blízko fyzikální hranici možných srážek na našem území. Zároveň tento příklad ukazuje, že extrémní intenzity srážek ohrožují jakékoliv území v kraji, protože prakticky vznikají bez vazby na nadmořskou výšku lokalit.

Pro vznik následných rizikových procesů jsou rozhodující další fyzickogeografické podmínky (sklonitost svahů, propustnost půd, hydrogeologické vlastnosti hornin) a vlastnosti ovlivněné činností člověka (vegetační kryt, způsob obhospodařování pozemků, antropogenní tvary, změny hydrografické sítě, zástavba v záplavovém území). Zkušenosti z povodní v srpnu 2002 ukazují, že právě antropogenní ovlivnění odtokových podmínek může podstatně ovlivnit míru škody způsobenou extrémní odtokovou situací.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• existence významného recipientního prvku v území, (i z hlediska krajinotvorného) • poměrně rozvinutá rybníční soustava v severní části SO ORP, včetně dalších technických děl souvisejících s jejich napájením • hlavní sídla na území SO ORP mají realizovanou ČOV • existence významné retenční nádrže Podhájí (i z hlediska rekreačního)	• absence retenčních vodních nádrží v jižní a východní části území • nedostatek funkčních kvalitních veřejných zdrojů pitné vody na území SO ORP • Radbuza tvoří bariéru pro rozvoj území v jižní části SO ORP • existence významného recipientního prvku z hlediska možnosti záplav • špatný údržbový režim při provozu retenčních nádrží
Příležitosti	Hrozby
• dodržování zásad správné zemědělské praxe pro snížení obsahu dusičnanů a dalších znečišťujících látek v podzemních a povrchových vodách • realizace komplexního systému protipovodňových opatření, jak v krajině, tak i na tocích k ochraně zastavěného území obcí • podpora modernizace a rekonstrukce stávající kanalizační sítě a rozvoje napojení obyvatel na veřejnou kanalizaci zakončenou v ČOV • hledat místní zdroje pitné vody pro menší sídla v ORP • obnova či výstavba retenčních nádrží + využití dotačních titulů • využití finančních zdrojů při realizaci protipovodňových úprav v kombinaci s tvorbou atraktivních městských prostor, rekreačních zón, cyklostezek či pěších cest • realizace vodní nádrže Štítary (turistika, povodně) • rozhodnutí o systémovém řešení zásobování pitnou vodou pro hlavní sídla ORP (Nýrsko, místní zdroje, sousední zdroje mimo ORP)	• negativní důsledky působení vodní eroze • povodně • dožití melioračních soustav • selhání kontroly nad provozem zařízení sloužících k likvidaci odpadních vod

HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ A GEOLOGIE

GEOMORFOLOGICKÉ PODMÍNKY

Území správního obvodu obce s rozšířenou působností (dále jen „SO ORP“) Horšovský Týn leží v jihozápadní části Plzeňského kraje, hraničí s pěti správními obvody kraje (Domažlice, Přeštice, Stod, Stříbro a Tachov). Dle geomorfologického členění území náleží do celku geomorfologické provincie Česká vysočina, následně se dělí na dvě přibližně stejně velké subprovincie. Území západně od Horšovského Týna (Šumavská soustava) se následně řadí pod celek Podčeskolecké pahorkatiny, do kterého spadá podcelek Chodské pahorkatiny, a ta se dále dělí na okrsek Poběžovické kotliny a částečně zasahuje i do okrsku Domažlické pahorkatiny na jihu. Východní část území (Poberounská subprovincie) je řazena do celku Plaské pahorkatiny, podcelek Stříbrské pahorkatiny a okrsek Staňkovské pahorkatiny. Plaská pahorkatina se vyznačuje terénem s nevelkými výškovými rozdíly s hlouběji zaříznutými údolími toků.

Obrázek č. 5:
Geomorfologická mapa území
SO ORP Horšovský Týn

1:500 000

A scale bar showing distances from 0 to 30 km, and a north arrow pointing upwards.

Zdroj: geoportal.gov.cz

PROVINCIE: ČESKÁ VYSOČINA		
SUBPROVINCIE: POBEROUNSKÁ		
OBLAST: PLZEŇSKÁ PAHORKATINA		
CELEK	PODCELEK	OKRSEK
Plaská pahorkatina	Stříbrská pahorkatina	Pernarecká pahorkatina
		Svojšínská vrchovina
		Benešovická pahorkatina
		Mezholezská vrchovina
		Staňkovská pahorkatina
	Kaznějovská pahorkatina	Dolnobělská vrchovina
		Hornobřížská pahorkatina
	Plzeňská kotlina	Touškovská kotlina
		Nýřanská kotlina
		Dobřanská kotlina
	Kralovická pahorkatina	Pavlíkovská pahorkatina
		Kožlanská plošina
		Radnická vrchovina

Zdroj: (Demek a kol., 2006)

PROVINCIE: ČESKÁ VYSOČINA		
SUBPROVINCIE: ŠUMAVSKÁ		
OBLAST: ČESKOLESKÁ OBLAST		
CELEK	PODCELEK	OKRSEK
Český les	Čerchovský les	Haltravská hornatina
		Nemanická vrchovina
		Ostrovská vrchovina
Podčeskoleská pahorkatina	Chodská pahorkatina	Hostouňská pahorkatina
		Poběžovická kotlina
		Domažlická pahorkatina
Všerubská vrchovina	Českokubická vrchovina	Babylonská vrchovina
		Klíčovská pahorkatina
	Jezvinecká vrchovina	Koutská vrchovina
		Kdyňská brázda
		Havranická vrchovina

Zdroj: (Demek a kol., 2006)

Šumavská soustava zasahuje do území mezi dvěma oblastmi – Českoleskou oblastí (celky Český les, Podčeskoleská pahorkatina a Všerubská vrchovina) a Šumavskou hornatinou. Nachází se zde i nejvyšší body oblasti povodí Čerchov 1042 m n.m.m. (Český les) a Jezerní hora 1343 m n.m. a Ostrý 1280 m n.m. (Šumava).

Poberounská soustava má na území celého plzeňského kraje největší rozlohu. Na

základě morfostrukturních a orogenetických poměrů se dělí na Brdskou oblast a Plzeňskou pahorkatinu. Součástí Brdské vrchoviny jsou morfologicky nejvýraznější Hřebeny a Brdy s vrchy Praha 862 m n.m. Plzeňská pahorkatina je na území oblasti povodí tvořená Rakovnickou pahorkatinou, Plaskou pahorkatinou a na jihu Švihovskou vrchovinou. Nejnížší místo se nachází v kotlině u Horšovského Týna (372 m). Půdy jsou převážně kambizemě (typické), existuje i větší výskyt pseudoglejů a luvizemí.

Klima je mírně teplé (Domažlice 7,6° C, 662 mm), vlivem srážkového stínu Českého lesa klesají místy srážky až pod 550 mm ročně.

GEOLOGICKÉ ČLENĚNÍ A CHARAKTERISTIKA

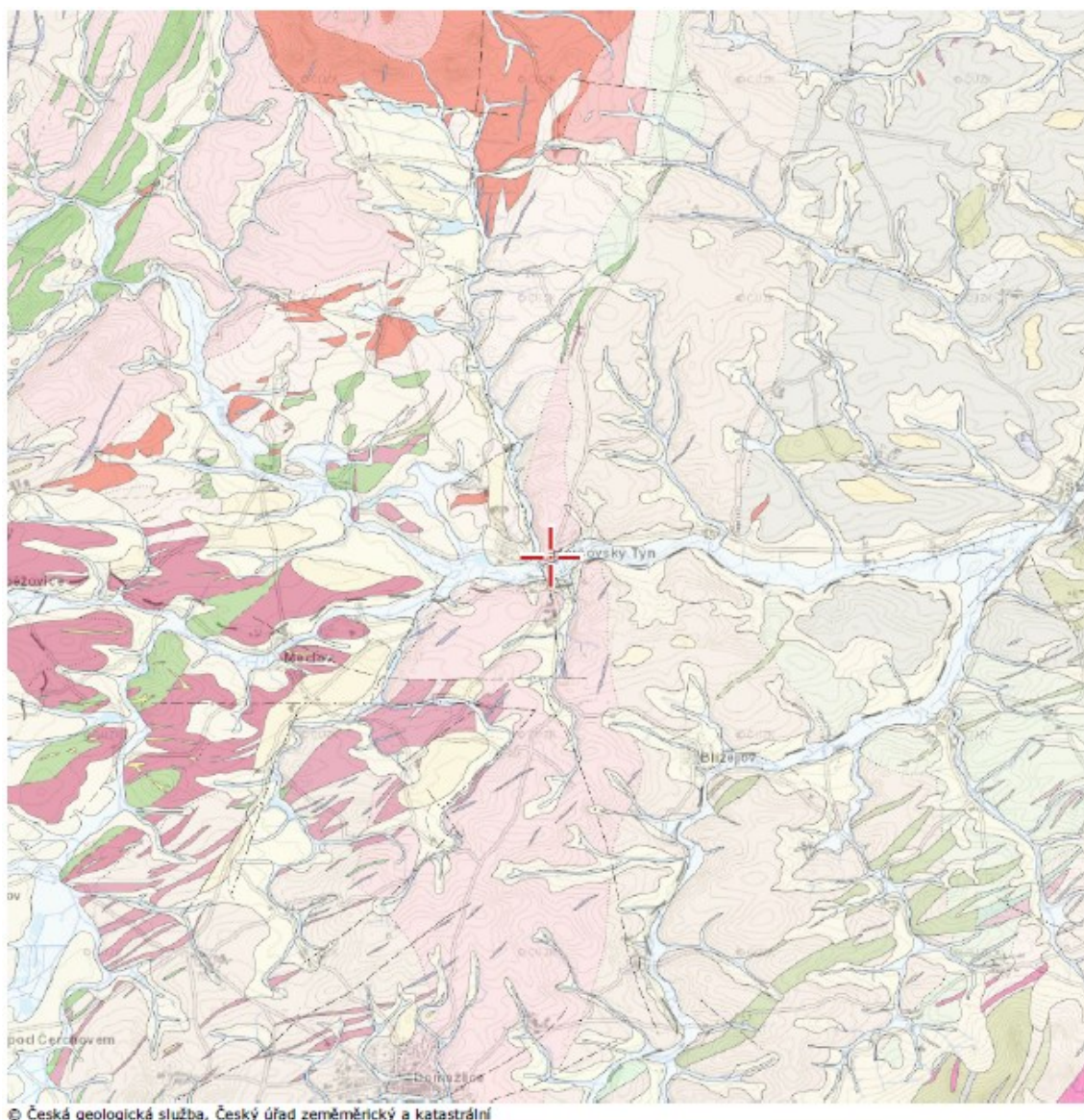
Území České republiky tvoří dvě základní geologické jednotky - Český masiv a Západní Karpaty. Plzeňský kraj tedy i území správního obvodu obce s rozšířenou působností Horšovský Týn, leží v oblasti Českého masivu. Tato oblast náleží k té části Evropy, která byla formována kadomskou orogenezí (před 660 až 550 milióny let) a výrazně přetvořena variskou orogenezí (před 400 až 330 miliony let). Český masiv má blokovou stavbu a samotné území je rozděleno hlubinnými zlomy, tzv. lineamenty na jednotlivé dílčí oblasti.

Geologické poměry předurčují geomorfologické a hydrogeologické charakteristiky. Proterozoikum Barrandienu na území oblasti povodí vystupuje mezi Kladnem (Kralupy nad Vltavou) a Horšovským Týnem. Stratigraficky náleží svrchnímu proterozoiku, které je ve vývoji metamorfovaném i nemetamorfovaném, mezi oběma je pozvolný přechod. Obojí proterozoikum vystupuje na povrch nebo buduje podloží karbonským uloženinám Plzeňské pánve a dalších denudačních útržků karbonu. Tvoří ho hlavně jílovce, droby a slepence. Z mladších pokryvných útvarů mladšího paleozoika je přítomen středočeský permokarbon, kde se uchoval před denudací (merklínská pánev). Jde o kontinentální sedimenty karbonu a permu, uložené na proterozoiku a paleozoiku oblasti tepelsko-barrandienské. Kvartér je na území zastoupen různými typy svahovin, často s příměsí eolických hlín, relativně mocnými proluviálními sedimenty podél úpatí Českého lesa, splachovými sedimenty v bočních údolích a depresních uzávěrech a dále fluvialními sedimenty, zvláště tok Úhlavy, Radbuzy a Mže a soutok Berounky a Vltavy.

Geologická skladba území je tvořena většinou proterozoickými horninami assyntsky zvrásněnými (břidlice, fylity, svory až pararuly), na západě území najdeme výběžek dioritů a gaber, assyntských a variských.

Větší část území můžeme z hlediska typového hodnocení krajinářské hodnoty zařadit jako krajinu harmonickou s poměrně vyrovnaným poměrem antropogenních a přírodních prvků. Na severu až severozápadě území mezi městy Horšovský Týn a Bor se nachází přírodní park Sedmihoří. Tvoří ho zalesněný, morfologicky výrazný útvar. Tuto oblast tvoří téměř pravidelný věnec kopců a vršků s dominantním půlkruhovým tvarem, které vznikly působením sopečné činnosti, při které vyvěřela řada žulových hornin. Nejvyšším vrcholkem je s 619 m n. m. Racovský vrch. Prakticky na celém území Sedmihoří se na jeho povrchu nacházejí rozpadlá žulová skaliska vzniklá mrazovým větráním. V nivě řeky Radbuzy se vyskytují kvartérní horniny (hlíny, písky, spraše a štěrky). Okrajově na jihovýchodě najdeme vulkanické horniny, z části metamorfované, proterozoické až paleozoické (amfibolity, diabasy, metafyry, porfyry).

Obrázek č. 6: Geologická struktura území SO ORP Horšovský Týn

Zdroj z WWW: geologicke-mapy.cz

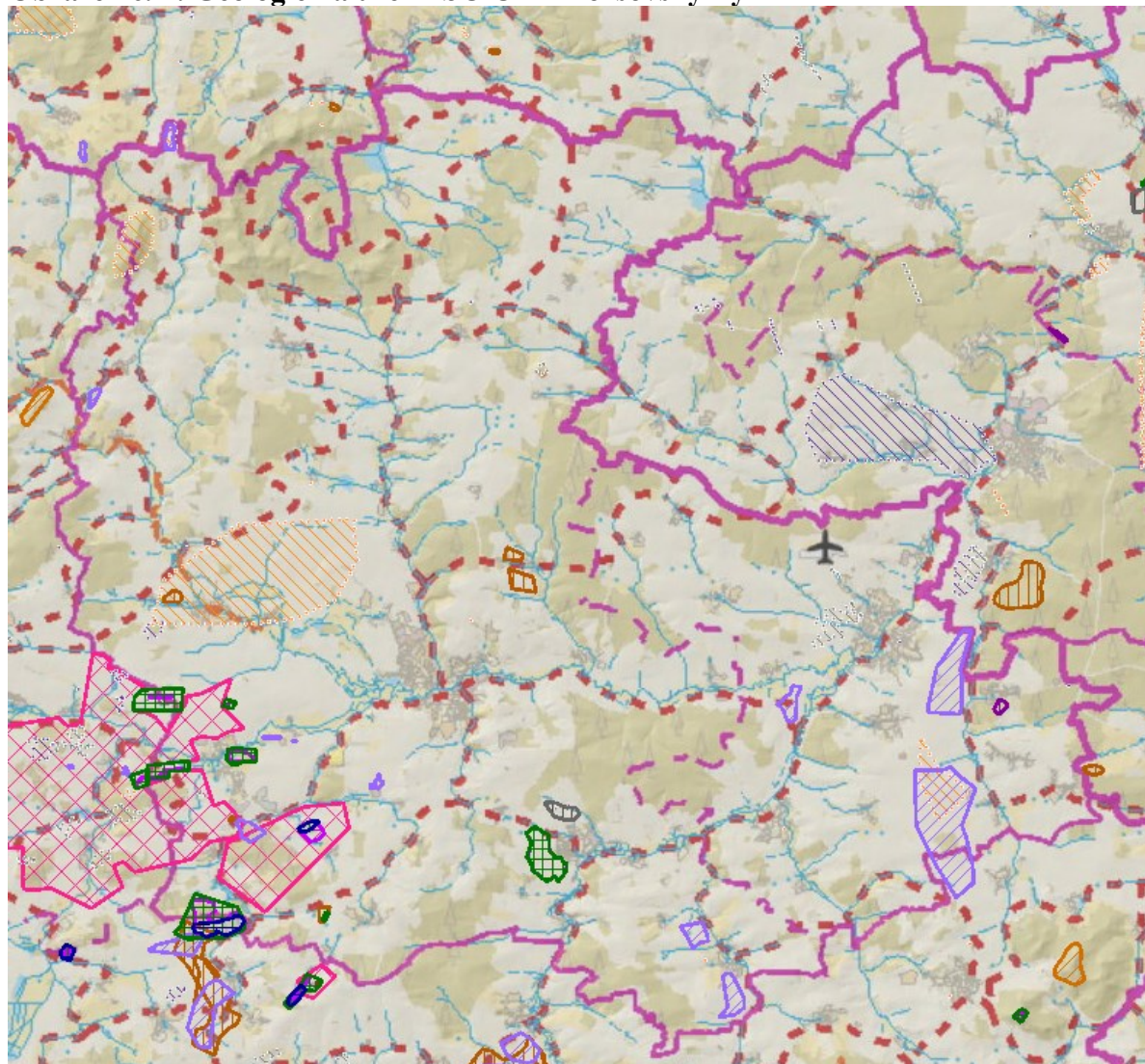
NEROSTNÉ BOHATSTVÍ

Na území SO ORP Horšovský Týn a v blízkém okolí je evidována řada ložisek nerostných surovin, zejména se jedná o jíly, stavební kámen, živcové štěrkopísky a živec. Významný potenciál keramických a stavebních surovin, nenachází se zde například palivo-energetické suroviny. Těžba probíhá pouze na malé části těchto lokalit. Většina ložisek nerostných surovin má pro svou ochranu vymezeno chráněné ložiskové území. Část těchto ložisek přesahuje i mimo samotné území SO ORP Horšovský Týn. Většina z těchto ložisek se nachází v jihozápadní části území a to zejména u obcí Meclov, Bozdíš a Blížejov. V obci Mračnice se nachází průzkumné ložiskové území. Na žádost Obce Blížejov bylo zmenšeno chráněné ložiskové území a dobývací prostor v těsném sousedství Blížejova.

Tabulka č. 17: Chráněná ložisková území SO ORP Horšovský Týn

Lokalita	Nerostná surovina	Organizace	KLIC
Meclov	živcové suroviny	Česká geologická služba	123433
Bozdíš-Třebnice	živcové suroviny	Česká geologická služba	123141
Blížejov I.	cihlářská surovina	Česká geologická služba	122977
Meclov III.	živcové suroviny	LB Minerals s.r. o. Horní Bříza	122450
Meclov I.	živcové suroviny	Česká geologická služba	122699
Meclov - Šírka	Živcové suroviny	LB Minerals s.r. o. Horní Bříza	

Obrázek č. 7: Geologie na území SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: geoportal.gov.cz, 2020

Dobývací prostory těžené (DPT)	P - Předpokládané ložisko (schválený prognózní zdroj) vyhrazeného nerostu
Dobývací prostory netěžené (DPN)	R - Předpokládaná ložiska (registrované prognózní zdroje) nevyhrazeného nerostu
Dobývací prostory zrušené (DPZ)	Q - Ostatní prognózní zdroje
Přehled souhlasů k podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru	V - Oblasti negativního průzkumu a neperspektivní zdroje
Chráněná ložisková území (CHLÚ)	U - Vytěžené objekty (s ukončenou těžbou)
Chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry (CHÚZZK)	Z - Zrušené objekty (ložisko nebo zdroj)
B - Výhradní ložiska	Průzkumná území (PÚ)
D - Ložiska nevyhrazených nerostů	Průzkumná území - do 1 roku po ukončení platnosti
N - Nebilancované zdroje (vyhrazené i nevyhrazené nerosty)	

Tabulka č. 18: Výhradní bilancovaná ložiska nerostných surovin na území SO ORP Horšovský Týn

Lokalita	Surovina	Nerost	Stav
Bozdíš-Třebnice	živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	dosud netěženo
Meclov západ 3 oblasti	živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	dosud netěženo
Meclov letiště	živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	dosud netěženo
Blížejov	cihlářská surovina	aleuropelit, eluvium, hlína	dřívější povrchová těžba
Meclov 2	živcové suroviny	žulový pegmatit, živec	dřívější hlubinná i povrchová těžba
Blížejov 1	cihlářská surovina	eluvium, hlína, jíl	dosud netěženo
Mračnice-Němčice	živcové suroviny	žula, křemenný diorit, živec	současná povrchová těžba
Březí-Bozdíš	cihlářská surovina	sprašová hlína	dosud netěženo

Zdroj: Vrstvy ÚAP, 2020

IV. PODDOLOVANÁ, SESUVNÁ A SEISMICKÁ ÚZEMÍ PODDOLOVANÁ ÚZEMÍ

Jako poddolovaná území se rozumí polygony, zahrnující známý nebo předpokládaný výskyt hlubinných důlních děl vzniklých za účelem těžby nebo průzkumu nerostných surovin. Nepatří sem tedy objekty typu tunelů, sklepů, kanalizací, podzemních skladů, krytů apod. Důlní díla jsou v rámci uvedených ploch rozložena nepravidelně a mohou zde být i zcela nepoddolované úseky. Možné poškození terénu hornickou činností je tedy většinou podstatně menší než je rozsah zákresů a soustřeďuje se zpravidla zejména do prostoru vyznačených hlavních důlních děl. Z báňsko-technického hlediska je za poddolované území zpravidla považován pouze prostor dobývek nebo komor v určitém hloubkovém intervalu, kde probíhala těžba a kde hrozí největší nebezpečí projevu na povrch (poklesy, propady).

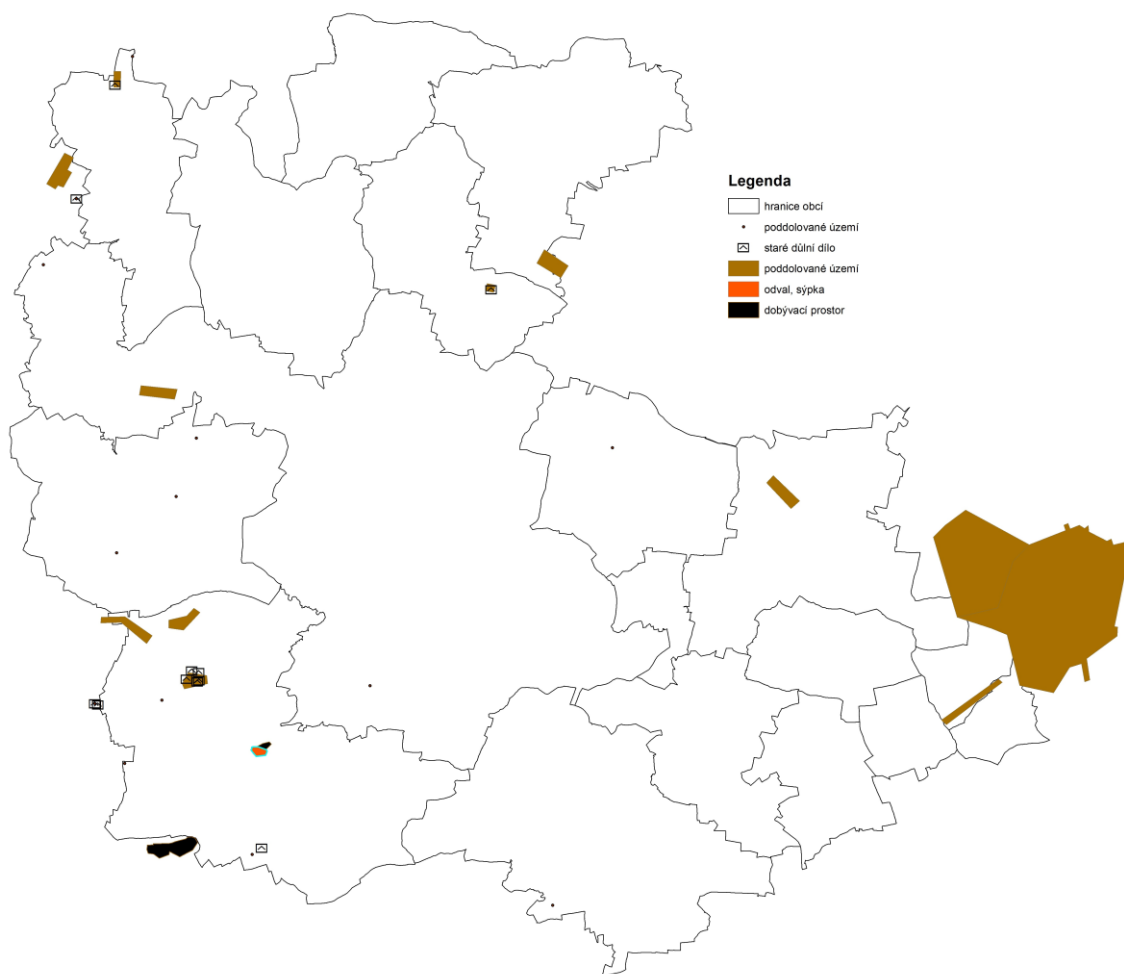
Poddolované území může představovat omezení pro rozvoj obcí, například omezení výstavby. Na území SO ORP Horšovský Týn se nachází menší množství území, které je evidováno jako poddolované. Jedná se o několik území vedených díky své rozloze jako bodové a dále o řadu plošných.

Tabulka č. 19: Poddolovaná území a staré důlní díla v SO ORP Horšovský Týn v roce 2016

Lokalita	Typ	Surovina
štola Vidice	staré důlní dílo	železné rudy
Pocínovice	staré důlní dílo	polymetalické rudy
Mělnice 2 - Sedlo	staré důlní dílo	železné rudy
Oplotec	poddolované území lokální	železné rudy
Roudná	poddolované území lokální	železné rudy
Srby - Sever	poddolované území lokální	živcové suroviny
Srby	poddolované území lokální	polymetalické rudy
Meclov	poddolované území lokální	živcové suroviny
Břeží - Otov	poddolované území lokální	živcové suroviny
Bozdíš – Dolní Baldov	poddolované území lokální	živcové suroviny
Horšovský Týn	poddolované území lokální	neznámá
Lštění - Malonice	poddolované území lokální	grafit
Malý Malahov	poddolované území lokální	neznámá
Čermná	poddolované území plošné	železné rudy
Holýšov – Výtuň II	poddolované území plošné	uhlí hnědé
Mašovice - Meclov	poddolované území plošné	živcové suroviny
Meclov - Kikrsberk	poddolované území plošné	živcové suroviny
Meclov - Ohnišťovice	poddolované území plošné	živcové suroviny
Mělnice 1 - Sedlo	poddolované území plošné	železné rudy
Merklín u Přeštic 4	poddolované území plošné	uhlí černé
Nemněnice	poddolované území plošné	polymetalické rudy
Staňkov - Stříbrnice	poddolované území plošné	polymetalické rudy
Svinná - Hašov	poddolované území plošné	železné rudy
Šlovice u Bukovce	poddolované území plošné	polymetalické rudy
Vidice	poddolované území plošné	železné rudy

Zdroj: geologicke-mapy.cz, vrstvy ÚAP, 2020

Mapa č. 9: Poddolovaná území a stará důlní díla v SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: geologicke-mapy.cz, vrstvy ÚAP, 2020

STARÉ DŮLNÍ DÍLA

Stará důlní díla definuje horní zákon jako podzemní důlní dílo, které je opuštěno a jehož původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám. Starým důlním dílem je také opuštěný lom po těžbě vyhrazených nerostů, jehož původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám. Ministerstvo životního prostředí zabezpečuje zjišťování starých důlních děl a jejich registraci.

Registr starých důlních děl vznikl v roce 1988 na základě § 35 zákona č. 44/1988 Sb. o ochraně a využití nerostného bohatství /horní zákon/ v platném znění a jsou do něj zařazována všechna došlá oznámení podle tohoto zákona a vyhlášky č. 363/1992 Sb. v platném znění. Zařazení starého důlního díla do registru starých důlních děl se provádí na základě oznámení. Do registru starých důlních děl jsou zařazována všechna došlá oznámení. Oznamovací povinnost je všeobecná, což je uvedeno v odst. 4 horního zákona (*"Kdo zjistí staré důlní dílo nebo jeho účinky na povrch, oznámí to bezodkladně ministerstvu životního prostředí České republiky."*). V §1, odstavci 2 vyhlášky č. 363/1992 Sb. se uvádí, že: *"v oznámení starého důlního díla nebo jeho účinků na povrch se uvede místo a čas zjištění a stav nebo rozsah poškození povrchu, například velikost propadliny"*. Šetřením České geologické služby je každý oznámený objekt zařazen do příslušné kategorie (typ díla).

Na území SO ORP Horšovský Týn se nachází několik důlních děl, která jsou

evidovaná a zařazená do příslušné kategorie (typu díla).

Důlní díla se rozlišují:

- **stará důlní díla (SDD)** dle definice v § 35 horního zákona,
- **opuštěná průzkumná důlní díla (OPDD)** - provozovaná ze státních prostředků v rámci geologického průzkumu, která nebyla po ukončení prací předána těžbě,
- **opuštěná důlní díla (ODD)** - díla mimo provoz, která mají svého majitele nebo jeho právního nástupce,
- **ostatní objekty (jiné)** - většinou podzemní prostory, které byly vyraženy za jiným účelem než pro těžbu a průzkum nerostných surovin.

SESUVNÁ ÚZEMÍ - na území SO ORP Horšovský Týn se nenachází žádná sesuvná území.

SEISMICKÁ ÚZEMÍ - na území SO ORP Horšovský Týn se nenachází žádná seismicky aktivní území.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• stabilizované geologické prostředí • malý výskyt sesuvných území • absence seismicky aktivních území • z hlediska geomorfologie příznivé podmínky pro rozvoj technické infrastruktury • z geomorfologického pohledu atraktivní lokalita Sedmihoří. • malý výskyt poddolovaných území • velká část SO ORP geomorfologicky příznivá pro zemědělské využití	• malá část SO ORP geomorfologicky turisticky atraktivní • malý výskyt ložisek nerostných surovin (živcové suroviny, cihlářské suroviny) • malý rozsah chráněných ložiskových území, která jsou z důvodu nové výstavby ještě snižována.
Příležitosti	Hrozby
• zajištění možností využívání stávajících, potencionálních zdrojů nerostných surovin • využití zpřístupnění geomorfologicky turisticky atraktivních území	• ekologická zátěž území v případě otevření dobývacích prostorů ložisek nerostných surovin

1. 7. KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

OVZDUŠÍ

Ovzduší resp. jeho kvalitu, která je dána především obsahem škodlivých látek, ovlivňuje množství vypouštěných emisí a jejich transport (rozptyl). Tyto faktory určují obsah škodlivin v daném čase v dané lokalitě v ovzduší. Kvalita ovzduší se tedy hodnotí zejména podle množství vypouštěných emisí a podle obsahu znečišťujících látek v ovzduší.

V devadesátých letech 20. století bylo v České republice investováno mnoho finančních prostředků do snížení emisí (zejména z velkých elektráren), čímž došlo k výraznému zlepšení kvality ovzduší, která v některých regionech do té doby patřila k nejhorším na světě. Rozvoj průmyslu a nárůst dopravy po roce 2000 způsobily, že se kvalita ovzduší v České republice začala opět zhoršovat. V nezanedbatelné míře k tomu přispívá také neodpovědné chování lidí, kteří k topení v domácnostech používají nekvalitní paliva či dokonce komunální odpad a vypouští tak do ovzduší nebezpečné látky. Největší problém v současné době představuje jemný prach. Ministerstvo životního prostředí v roce 2007 zpracovalo Národní program snižování emisí ČR, který následně schválila vláda. Tento dokument obsahuje několik klíčových opatření, která přispějí ke zlepšení současného stavu a k ochraně životního prostředí a zdraví lidí.

Pro kvalitu ovzduší je potřeba zjišťování a monitorování znečišťujících látek. Základním podkladem je tzv. emisní inventura, která kombinuje přímý sběr údajů vykazovaných provozovateli zdrojů s modelovými výpočty z dat ohlášených provozovateli zdrojů nebo zjišťovaných v rámci statistických šetření, prováděných především ČSÚ. Výsledné emisní inventury jsou prezentovány v podobě emisních bilancí v sektorovém a územním členění.

Emisní databáze (Registr emisí a stacionárních zdrojů – REZZO) slouží k archivaci a prezentaci údajů o stacionárních a mobilních zdrojích znečišťování ovzduší a podle § 7 zákona o ochraně ovzduší je součástí Informačního systému kvality ovzduší (ISKO) provozovaného ČHMÚ. Zdroje znečišťování ovzduší jsou z hlediska způsobu sledování emisí rozděleny na zdroje sledované jednotlivě a zdroje sledované hromadně. Od roku 2013 platí v souvislosti se změnami kategorizace zdrojů podle přílohy č. 2 zákona o ochraně ovzduší nové členění REZZO.

Tabulka č. 20: Rozdělení zdrojů znečišťování podle způsobu sledování emisí

Druh zdroje	Vyjmenované stacionární zdroje	Nevyjmenované stacionární zdroje	Mobilní zdroje
Kategorie	REZZO 1, REZZO 2	REZZO 3	REZZO 4
Obsahuje	Stacionární zařízení ke spalování paliv o celkovém tepelném příkonu vyšším než 0,3 MW, spalovny odpadů, jiné zdroje (technologické spalovací procesy, průmyslové výroby, apod.).	Stacionární zařízení ke spalování paliv o celkovém tepelném příkonu do 0,3 MW, nevymenované technologické procesy (použití rozpouštědel v domácnostech apod., stavební práce, zemědělské činnosti).	Silniční, železniční, lodní a letecká doprava osob a přeprava nákladu, otěry brzd a pneumatik, abraze vozovky a odpary z palivových systémů benzinových vozidel, provoz nesilničních strojů a mechanismů, údržba zeleně a lesů, apod.
Původ emisí	Ohlášené emisní údaje vyjma zjednodušených hlášení* podle přílohy č. 11 vyhlášky č. 415/2012 Sb.	Vypočtené emise z aktivitních údajů získaných např. ze SLDB, výrobních a energetických statistik, Sčítání dopravy a registru vozidel, apod., a emisních faktorů.	

Způsob evidence	Zdroje jednotlivě sledované		
	• REZZO 1 – ohlašované emise • REZZO 2 – emise vypočítávané z ohlášených spotřeb paliv a emisních faktorů.	Zdroje hromadně sledované.	Zdroje hromadně sledované.

Zdroj: ČHMÚ

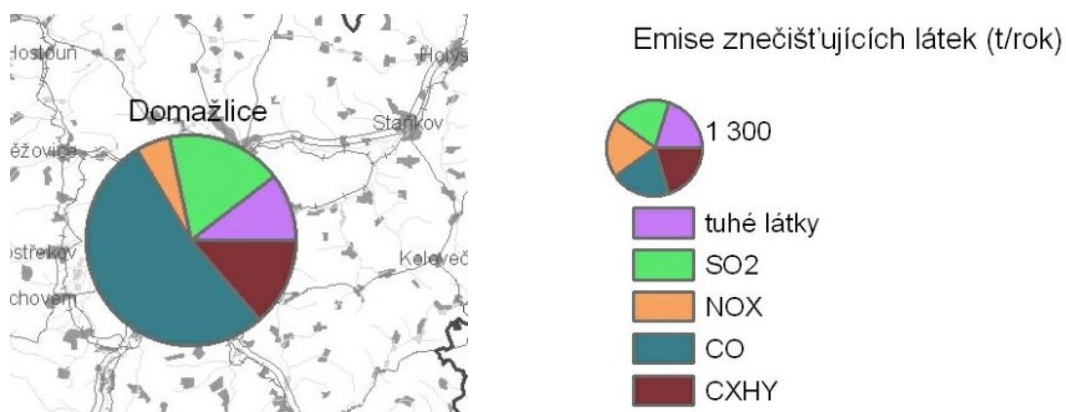
Současná kvalita ovzduší na území SO ORP Horšovský Týn je v porovnání s Českou republikou poměrně dobrá a to díky absenci větších měst. Celorepublikovým cílem je dosažení postupného snižování emisí.

Ze všech měřených znečišťujících látek překračuje stanovené limity pouze benzo(a)pyren, převážně díky typu vytápění domácností, neboť většina topí pevnými palivy. Cestou ke snižování objemu potřebných primárních (fosilních) paliv a ke snížení zátěže ovzduší je využití energie obnovitelných zdrojů. Tento způsob však přináší i řadu negativních dopadů na přírodu, krajinu a ceny energií.

Největší podíl na produkci, a tedy i potenciál pro snižování emisí tuhých látek, mají malé zdroje, které mají také významný podíl na emisích SO₂, NO_x a CO.

Energetické zdroje znečišťování ovzduší zásadně ovlivňují emise SO₂ a v menší míře i NO_x. Toto znečištění ovzduší je nejvíce patrné v zimním období, kdy se stává v kombinaci s nepříznivými povětrnostními a tlakovými podmínkami těžko akceptovatelné. Doprava, která se na celkových emisích podílí více než 55 až 70 %, je dominantním producentem emisí NO_x, CO. Zároveň doprava a dopravní zatížení silnic roste.

Obrázek č. 8: Emise znečišťujících látek na Domažlicku

Zdroj: Regionální plán Plzeňského kraje 2014

Pro zlepšování kvality vydalo Ministerstvo životního prostředí program zlepšování kvality ovzduší pro zónu Jihozápad – CZ03, kam spadá SO ORP Horšovský Týn. V tomto programu jsou stanoveny emisní stropy pro silniční dopravu pro vymezená území. Tyto stropy se stanovují pro zastavěná území obcí s počtem obyvatel nad 5 000. Pro území Domažlice je emisní strop 70%. V programu jsou navržena i opatření, která by měla být postupně realizována, např. ekonomická podpora provozu veřejné hromadné dopravy, výstavba

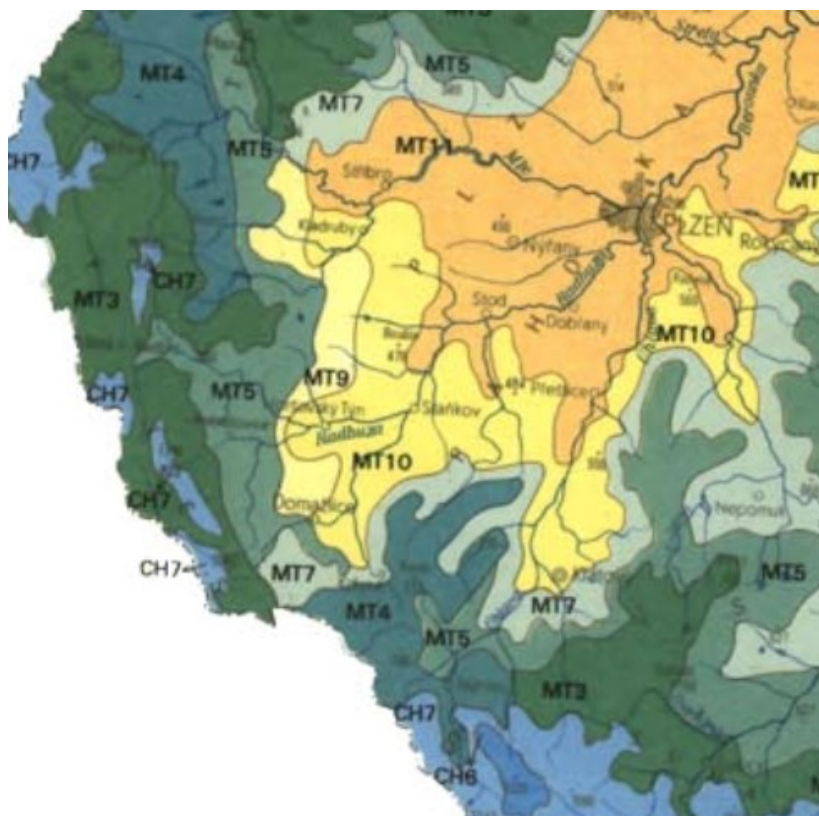
obchvatů měst a obcí, podpora cyklistické a pěší dopravy a mnoho dalších.

Cílem programu je v co možné nejkratší době dosáhnout zákonem požadované kvality ovzduší pro znečišťující látky, jejichž imisní limity jsou překročeny.

KLIMATICKÉ PODMÍNKY

Území náleží (členění Qitt 1971) do mírně teplé klimatické oblasti (MT 5 – MT 10) s průměrnými teplotami 6 – 7 °C. Léto zde bývá dlouhé, teplé a mírně suché, zima krátká, mírně teplá a velmi suchá, s krátkým trváním sněhové pokrývky. Přechodné období bývá krátké s mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem.

Obrázek č. 9 a tabulka č. 21: Klimatické oblasti vybraného území

Zdroj: Atlas ŽP

Teplá		Mírně teplá								Chladná		
T2 oranžová	T4 červená	MT2 khaki	MT3 tmavě zelená	MT4 olivová	MT5 zelená	MT7 světle zelená	MT9 světle žlutá	MT10 žlutá	MT11 okrová	CH4 šedá	CH6 modrá	CH7 světle modrá

LetD	50-60	60-70	20-30	20-30	20-30	30-40	30-40	40-50	40-50	40-50	0-20	10-30	10-30
HVO	160-170	170-180	140-160	120-140	140-160	140-160	140-160	140-160	140-160	140-160	80-120	120-140	120-140
MD	100-110	100-110	110-130	130-160	110-130	130-140	110-130	110-130	110-130	110-130	160-180	140-160	140-160
LD	30-40	30-40	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50	30-40	30-40	30-40	60-70	60-70	50-60
t I	-2 - -3	-2 - -3	-3 - -4	-3 - -4	-2 - -3	-4 - -5	-2 - -3	-3 - -4	-2 - -3	-2 - -3	-6 - -7	-4 - -5	-3 - -4
t VII	18-19	19-20	16-17	16-17	16-17	16-17	16-17	17-18	17-18	17-18	12-14	14-15	15-16
t IV	8-9	9-10	6-7	6-7	6-7	6-7	6-7	6-7	7-8	7-8	2-4	2-4	4-6
t X	7-9	9-10	6-7	6-7	6-7	6-7	7-8	7-8	7-8	7-8	4-5	5-6	6-7
s ≥ 1 mm	90-100	80-90	120-130	110-120	110-120	100-120	100-120	100-120	100-120	90-100	120-140	140-160	120-130
s VO	350-400	300-350	450-500	350-450	350-450	350-450	400-450	400-450	400-450	350-400	600-700	600-700	500-600
s VZ	200-300	200-300	250-300	250-300	250-300	250-300	250-300	250-300	200-250	200-250	400-500	400-500	350-400
sp	40-50	40-50	80-100	60-100	60-80	60-100	60-80	60-80	50-60	50-60	140-160	120-140	100-120
o > 0,8	120-140	110-120	150-160	120-150	150-160	120-150	120-150	120-150	120-150	120-150	130-150	150-160	150-160
o < 0,2	40-50	50-60	40-50	40-50	40-50	50-60	40-50	40-50	40-50	40-50	30-40	40-50	40-50

V roce 2013 došlo v Plzeňském kraji k první aktualizaci ZÚR Plzeňského kraje. Tato aktualizace reflektuje aktuální požadavky územního rozvoje. Aktualizace č. 1 ZÚR Plzeňského kraje nevykazuje z hlediska koncepčního řešení zásadní negativní vliv na životní prostředí a přispívá k vytváření vhodných územních podmínek pro předcházení zjištěných rizik ovlivňujících potřeby současné generace obyvatel Plzeňského kraje i pro předcházení předpokládaných ohrožení podmínek života generací budoucích.

Nárůst negativního vlivu na životní prostředí a zhoršení bezpečnosti jsou příčinou nerovnoměrného růstu přepravy a zvyšující se disproporce s propustností přepravní sítě. Cílem ZÚR Plzeňského kraje v rámci této priority je přestavba a doplnění dopravní sítě tak, aby byly vytvořeny územní předpoklady pro další stabilizaci a udržitelný rozvoj tohoto regionu.

PROBLEMATIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- Zajištění zdravého životního prostředí, vytvoření přirozených podmínek existence organismů, ochrana složek životního prostředí – ovzduší, voda, půda, ekologické systémy a energie.
- Postupné snižování emisí znečišťujících látek do ovzduší, hlavně snižování užívání tuhých fosilních paliv v domácnostech. Využití obnovitelných zdrojů energie.
- Důležitá je problematika odvodu, čištění a likvidace odpadních vod v území. Zřizování ČOV v obcích, kde jsou odpadní vody odváděny a vypouštěny bez čištění do vodních toků, rybníků a nádrží. Vybudování kanalizačních stok.
- Zabránit šíření invazních druhů rostlin, zaplevelení půd, snižování rizikových prvků v půdě.
- Bezpečné nakládání s odpady, separace odpadů pro následné průmyslové využití, centrální organizovaný svoz komunálního odpadu (skládka Lazce).

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik. Jedná se zejména o povinnosti obcí a měst, jakožto původců odpadů a povinnosti při zajištění nakládání s odpady včetně jeho financování a mnohé další. Obce mají povinnosti týkající se zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů a zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), včetně zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají za povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na území řešené obce,
- odpady vzniklémi při samotné činnosti obcí,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do systému odpadového hospodářství v rámci dané obce.

Jeden z větších problémů na území SO ORP Horšovský Týn je, že 70% obcí se potýká s problémem drobných černých skládek, na jejichž likvidaci musí příslušné obce vynakládat nemalé množství finančních prostředků. Dalším problémem je nedostatečné pokrytí službou sběrných dvorů a efektivním a pro obce především ekonomicky výhodným svozem odpadu.

Na území SO ORP Horšovský Týn dlouhodobě a dobře funguje Dobrovolný svazek obcí Lazce. Tento již fungující systém, tj. centrálního svozu a likvidace odpadu je schopný koordinovat odpadové hospodářství.

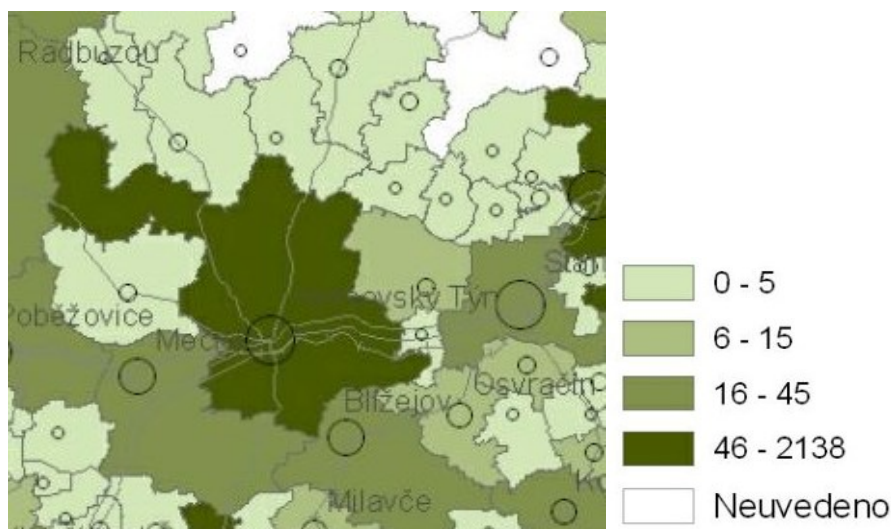
Nachází se zde 3 sběrné dvory:

- Bytes HT, spol. s.r.o.
- Lazce – GIS, spol. s.r.o.
- AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o.

Z hlediska technické vybavenosti území pro nakládání s odpady je významnou

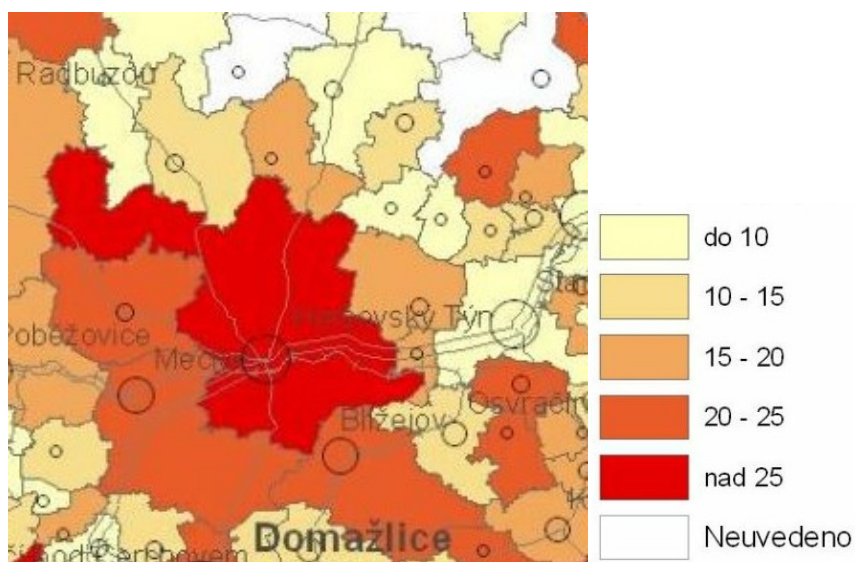
regionální kapacitou řízená skládka na území obce Horšovský Týn, nedaleko sídla Lazce, firmy LAZCE-GIS spol. s r.o. Sběr a svoz separovaných složek z komunálních (živnostenských) odpadů, jejich úpravu a předání dalším zpracovatelům zajišťuje firma EKO-SEPAR s.r.o. Nádoby na separovaný odpad se nachází ve většině obcí. V Horšovském Týně se nachází sběrný dvůr, který řeší nejen sběr vysloužilých elektrospotřebičů, ale i většinu jiných odpadů včetně bioodpadů. Bioodpady jsou následně odváženy a zpracovávány v kompostárně, lokalita Peřina, jižně od Staňkova. Dalším vhodným místem pro umístění sběrného dvora je obec Staňkov nebo Blížejev.

Obrázek č. 10: Produkce separovaného odpadu na území SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: Regionální plán Plzeňského kraje 2014

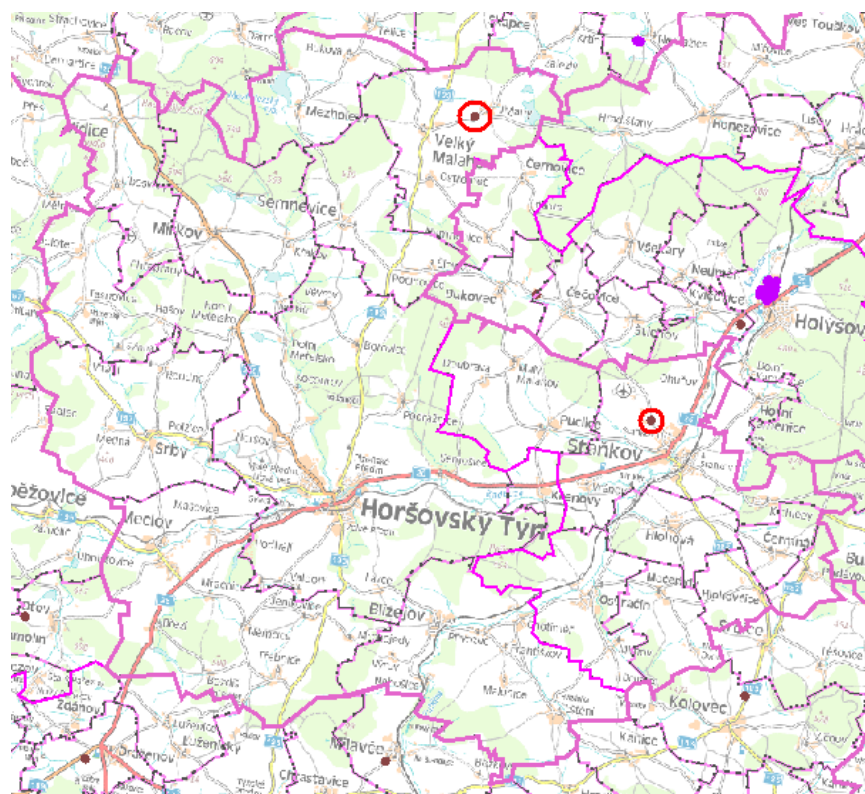
Obr. č. 11: Výtěžnost separovaného odpadu na území SO ORP Horšovský Týn (kg/obyv)

Zdroj: Regionální plán Plzeňského kraje 2014

Tabulka č. 21 a obrázek č. 12: Evidované staré ekologické zátěže na území SO ORP Horšovský Týn

Lokalita	Riziko kvantitativní	Riziko kvalitativní
Skládka Jivjany	4 - bodové	4 - nízké
Na Stříbrnici	3 - lokální	3 - střední

Zdroj: Informační systém Cenia, 2016

RADONOVÉ RIZIKO

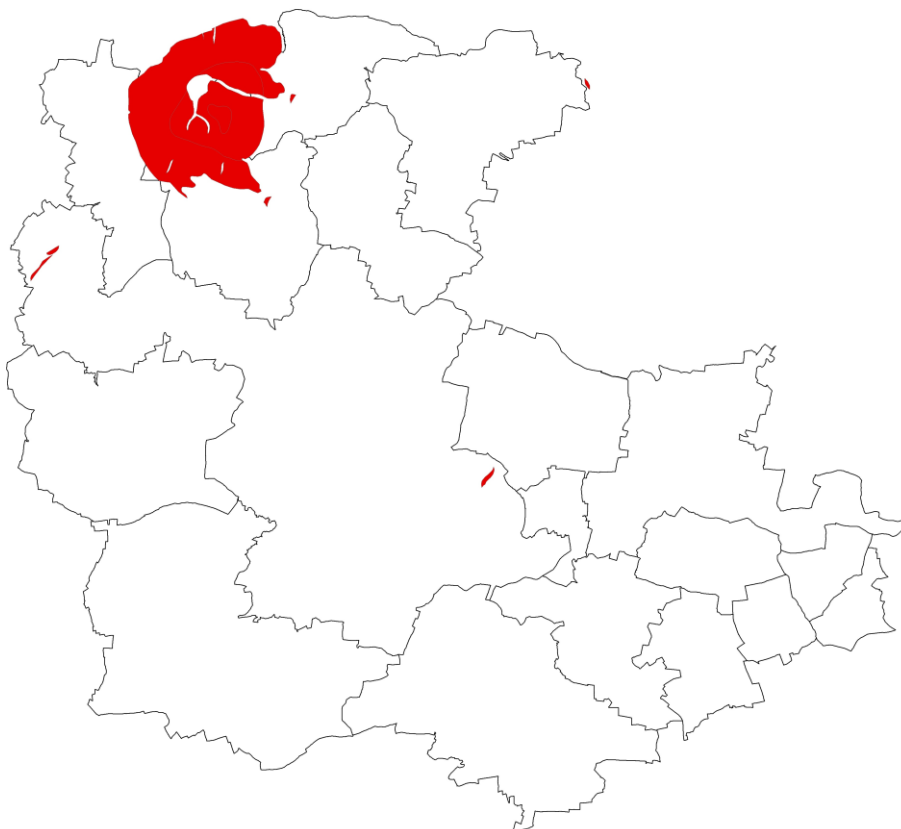
Radon může pronikat do objektů jednak z hornin a zemin, které vycházejí na povrch v jejich základech, jednak z pitné vody dodávané do objektů a ze stavebních materiálů, jejichž základem jsou obvykle přírodní materiály. Stavební materiály jsou však v současnosti sledovány z hlediska radioaktivity, případy jejich použití z minulosti jsou známy, a proto je pravděpodobnost přítomnosti radonu z nich podstatně menší než z geologického podloží. Rovněž v podzemních zdrojích pitné vody jsou v současnosti prováděna měření koncentrace radonu a následné odradonování. Existuje tedy malá pravděpodobnost, že by radon unikající z vody dodávané do objektů mohl výraznějším způsobem ovlivnit objemovou aktivitu radonu v objektu. Hlavním zdrojem radonu tedy zůstává geologické podloží.

Obecně lze říci, že v usazených, sedimentárních horninách se setkáváme s nižšími koncentracemi uranu než v horninách přeměněných, metamorfovaných tlakem a teplotou během dlouhé geologické historie jejich vzniku. Nejvyšší koncentrace uranu i radonu jsou obvyklé ve vyvřelých, magmatických horninách, jako jsou např. žuly. Radon se v horninovém prostředí může šířit difúzí (na velmi krátkou vzdálenost) nebo konvekci (na delší vzdálenost) v zeminách a půdách. Konvekce je ovlivněna zejména plynopropustností zemin a půd. Ze špatně izolovaného kontaktu stavby s podložím proniká radon dále do objektu. Radon však

není stabilní izotop, ale přeměňuje se dále na dceřiné produkty (izotopy polonia a vizmutu), které jsou kovové povahy. Ty se vážou na aerosoly v ovzduší, při vdechnutí ulpívají na plicní výstelce a zvyšují tak vnitřní ozáření lidského organismu, které podporuje riziko výskytu rakoviny plic.

Geologické podloží České republiky je z více než z dvou třetin tvořeno metamorfovanými a magmatickými horninami s vyššími koncentracemi uranu a následně i radonu. Z toho vyplývá, že radonu pocházejícímu z geologického podloží a odtud pronikajícímu do objektů je nutno věnovat zvýšenou pozornost.

Mapa č. 9: Oblasti s vysokým radonovým rizikem SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: Vrstvy ÚAP, 2020

Na zájmovém území Horšovskotýnska se nachází všechny kategorie rizik výskytu radonu (z geologického podloží). Nejvíce zatížené území se nachází na severu – oblast Sedmihoří. Další lokality vysokého radonového rizika jsou patrné z výše uvedené mapy.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• v obcích jsou zavedeny systémy separovaného sběru pro základní druhy odpadů • v Horšovském Týně se nachází sběrný dvůr • přítomnost zařízení pro zpracování biologicky rozložitelných odpadů v regionu • území není vystavováno extrémním vlivům počasí (náporů větru, dešť, sníh) • nízká hustota obyvatel, nízké procento urbanizovaných ploch • rozsáhlé ucelené soustavy lesních masivů - přírodní park (dále jen „PP“) Sedmihoří, lokalita Peřina, oblast Podrážnice + obora) • malý počet starých ekologických zátěží • poměrně kvalitní ovzduší, absence velkých znečišťovatelů ovzduší i dalších složek ŽP • ve všech svých složkách relativně kvalitní životní prostředí	• vytápění domácností tuhými nekvalitními palivy a s tím související kvalita ovzduší v zimních měsících • v sídlech, kde prochází silnice I/26 jsou problematické všechny složky životního prostředí • malé procento sídel (mimo sídla hlavní) s realizovaným systémem čištění odpadních vod • selhávání kontroly a provádění údržby retenčních nádrží
Příležitosti	Hrozby
• vybudování sběrných dvorů v územně významných obcích • využívání nejlepších dostupných technologií v průmyslu, při vytápění domácností, důsledné uplatňování zásad správné zemědělské praxe v zemědělství a využívání obnovitelných zdrojů energie • sanace starých ekologických zátěží, identifikace a odstranění černých skládek (zamezení opětovnému vzniku) • vzhledem k dobrému stavu ŽP možnost rozvoje bydlení	• zvyšování intenzity dopravy může vést ke zvýšení emisí a hlukové zátěže především v blízkosti významných silnic • nárůst emisí z plošných zdrojů (vytápění domácností) v důsledku používání nešetrných technologií spalování a spalování komunálního odpadu • selhávání kontroly nad řízením skládky včetně kontroly jejího rozsahu • nepřiměřené podmínky v oblasti ochrany ŽP – v jejich důsledku může být ohrožen rozvoj území

1.8 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCE LESA

ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND (ZPF)

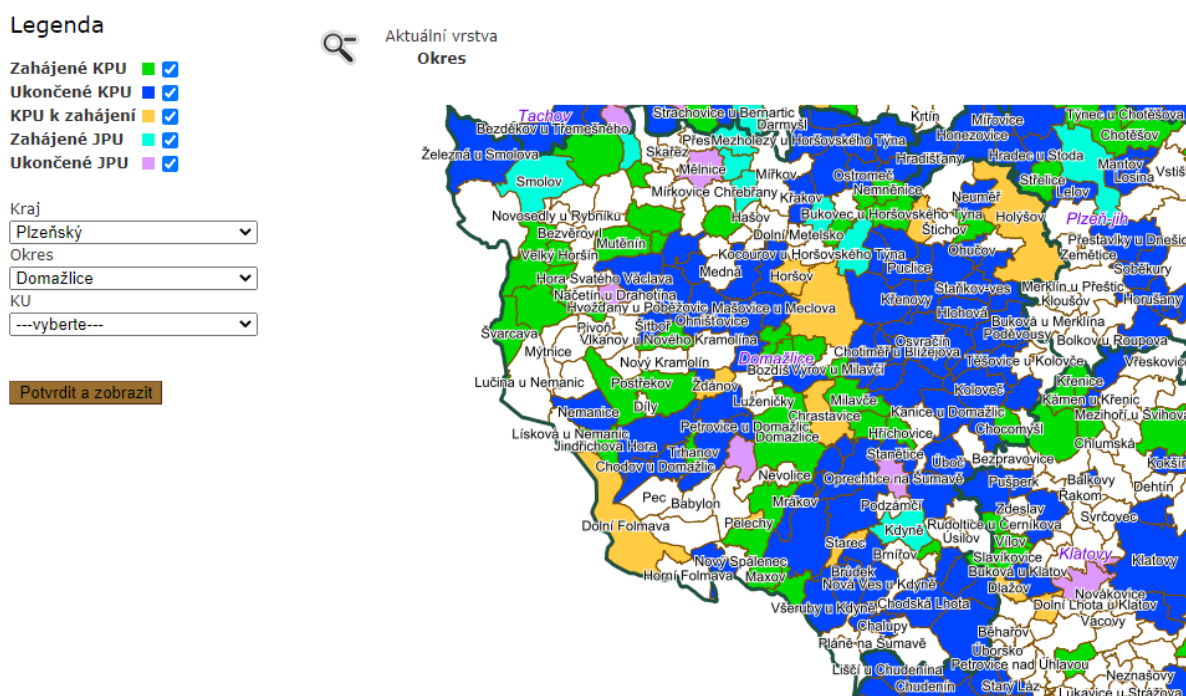
Správní obvod lze charakterizovat jako zemědělsko – průmyslový. Zemědělství má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru, využívání půdy a tvorbu krajiny. Pro vypracování rozboru udržitelného rozvoje území je proto nezbytné provést analýzu současného stavu zemědělství a možných trendů vývoje v budoucnosti a posoudit kvalitu půd na daném území.

Ve využívání zemědělské a zejména orné půdy se projevuje řada protichůdných tendencí, které ovlivňují rozlohu a kvalitu zemědělské půdy i její strukturu z hlediska kultur. Některé procesy probíhají cíleně, jiné bez cílených zásad.

Cíleným opatřením, které asi nejvíce ovlivňuje zemědělské hospodaření i způsob využití zemědělských pozemků, jsou komplexní pozemkové úpravy, při nichž dochází nejen k vypořádání vlastnických vztahů a řešení přístupu na pozemky, ale realizuje se také protierozní opatření na zemědělské půdě a další opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí. Zemědělská půda plní také funkci krajinyotvornou.

Komplexní pozemkové úpravy jsou hotové ve dvaceti katastrech sledovaného SO ORP a ve dvou k. ú. jsou hotové jednoduché pozemkové úpravy (Horšovský Týn, Poděvousy) a zahájeny byly na 15 katastrálních územích (viz mapa).

Mapa č. 10: Komplexní pozemkové úpravy na území SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/PU/Prehled/> (červenec, 2024)

Tabulka č. 22: Výměra půdy a její základní členění (data k 31.12.2014)

Název obce	Kód obce	Celková výměra a půdy v ha	Země- dělská půda	z toho				Nezemě- dělská půda	v tom			
				orná půda	zahrad a	ovocný sad	trvalý travní porost		lesní pozemek	vodní plocha	zastavěná plocha a nádvoří	ostatní plocha
Blížejov	553450	2 500	1 633	1 268	43	2	319	867	605	26	37	200
Čermná	553514	325	225	188	6	0	30	99	70	3	6	21
Hlohová	553620	666	490	395	12	-	83	175	95	7	10	64
Hlohovčice	566641	332	281	249	3	-	29	50	22	4	6	18
Horšovský Týn	553671	7 131	4 309	3 347	87	1	874	2 822	2 117	98	99	508
Křenovy	553832	313	203	163	4	-	36	110	71	5	5	29
Meclov	553913	3 197	2 200	1 789	37	2	372	996	738	37	40	181
Mezholezy (dříve okres Domažlice)	553921	372	233	126	7	2	99	139	117	3	5	14
Mířkov	553956	1 763	892	741	10	2	139	871	770	39	12	50
Močerady	599174	667	473	401	7	2	64	194	126	7	6	55
Osvračín	554073	1 124	705	546	22	5	132	419	312	13	17	77
Poděvousy	566365	273	207	156	6	0	45	65	42	1	7	15
Puclice	554154	1 386	813	700	13	1	100	572	478	5	12	77
Semněvice	554201	1 203	729	621	8	-	99	474	408	6	9	51
Srby	540676	452	309	181	18	-	110	143	93	9	8	34
Srby	554278	2 045	1 562	1 288	13	-	261	483	354	21	16	92
Staňkov	554294	2 049	1 319	1 040	68	9	202	730	383	32	58	257
Velký Malahov	554413	1 695	1 053	913	14	-	126	642	468	50	12	112
Vidice	554421	1 195	826	511	10	2	303	369	303	7	8	51

Zdroj: ČSU, 2016

V SO ORP Horšovský Týn hospodaří zemědělci na ploše o celkové výměře 18 651 ha, to představuje 64,6 % z celkové rozlohy SO ORP. Z toho 14 920 ha (80 %) připadalo na ornou půdu, což je vyšší podíl než má republikový průměr (70 %). S tím souvisí také vysoký stupeň ohrožení zemědělské půdy erozí. Další významnou složkou zemědělské půdy jsou trvalé travnaté porosty, které zabírají plochu 5168 ha (17,9 % ze zemědělské půdy). Oproti minulým letům podíl trvalých travních porostů mírně stoupá.

OCHRANA ZPF

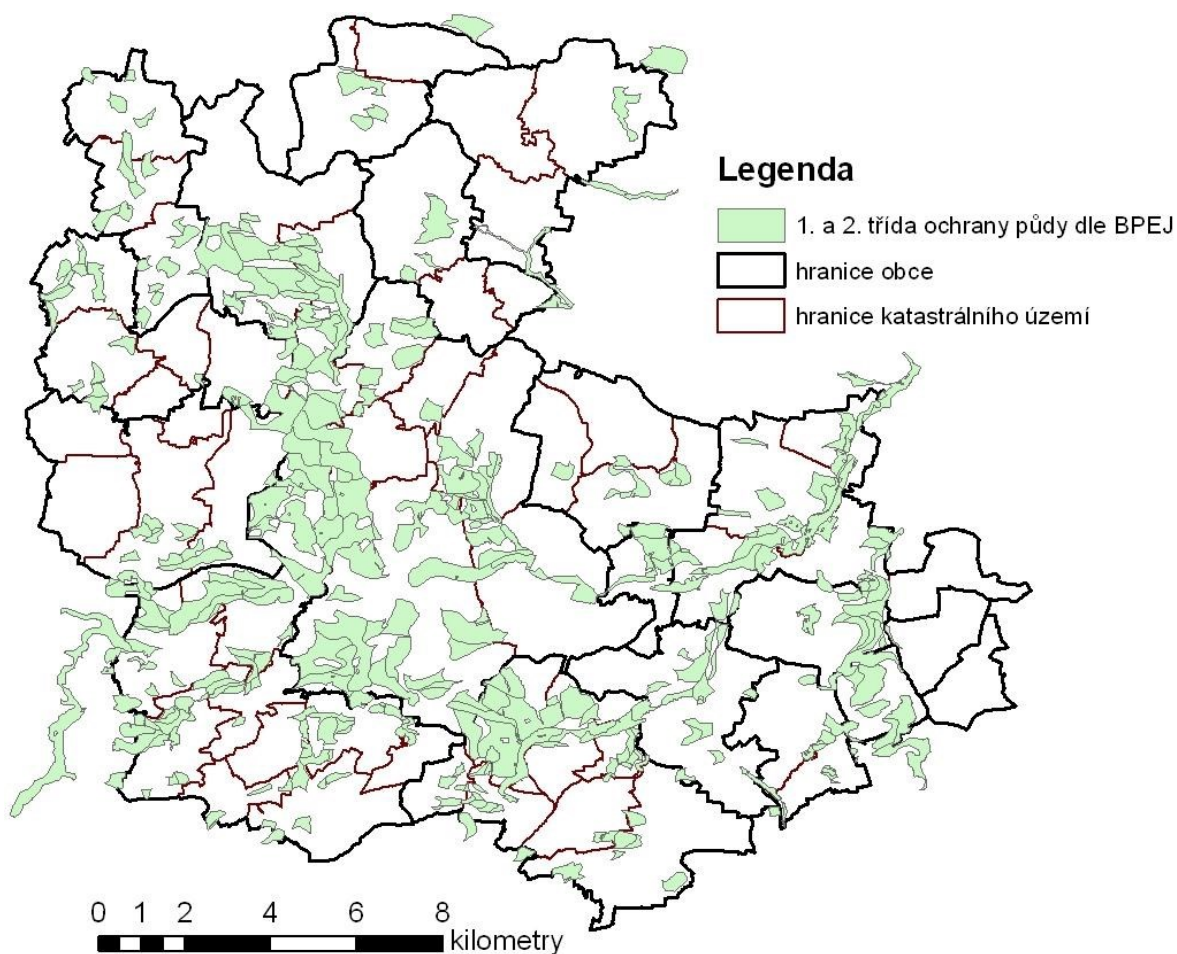
Zábor půd především pro stavební účely je většinou nevratným procesem, který podstatně omezuje nebo úplně odstraňuje plnění funkcí půdy. Plošná ochrana půdy je definována ustanoveními zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů a ustanoveními zákona č. 334/1992 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu ve znění pozdějších předpisů.

Pro nezemědělské účely je nutno co nejméně používat zemědělskou půdu, navržené odnětí ZPF v nezbytných případech je třeba zdůvodňovat, přitom je nutno co nejméně narušovat organizaci ZPF, hydrologické poměry v území a zemědělskou cestní síť. Dále je třeba co nejméně ztěžovat obhospodařování ZPF a po ukončení stavby nebo jiné nezemědělské činnosti rychle provést úpravu či rekultivaci dotčené půdy. Hodnocení

z hlediska kvality půd probíhá na základě vymezení 5 tříd ochrany, které vycházejí z kódů mapy bonitovaných půdně-ekologických jednotek (dále jen „BPEJ“). Třídy ochrany uvádí Metodický pokyn OOLP/1067/1996 MŽP k odnímání půdy ze ZPF. Je žádoucí odnímat zemědělskou půdu pro nezemědělské účely přednostně z tříd 5, 4 a 3.

Půdu můžeme dle hodnot BPEJ dělit do pěti kategorií třídy ochrany, kdy nejcennější jsou půdy 1. a 2. kategorie a naopak půdy 4. a 5. kategorie jsou podprůměrné a mají omezené využití. Výskyt těchto půd znázorňují následující mapy.

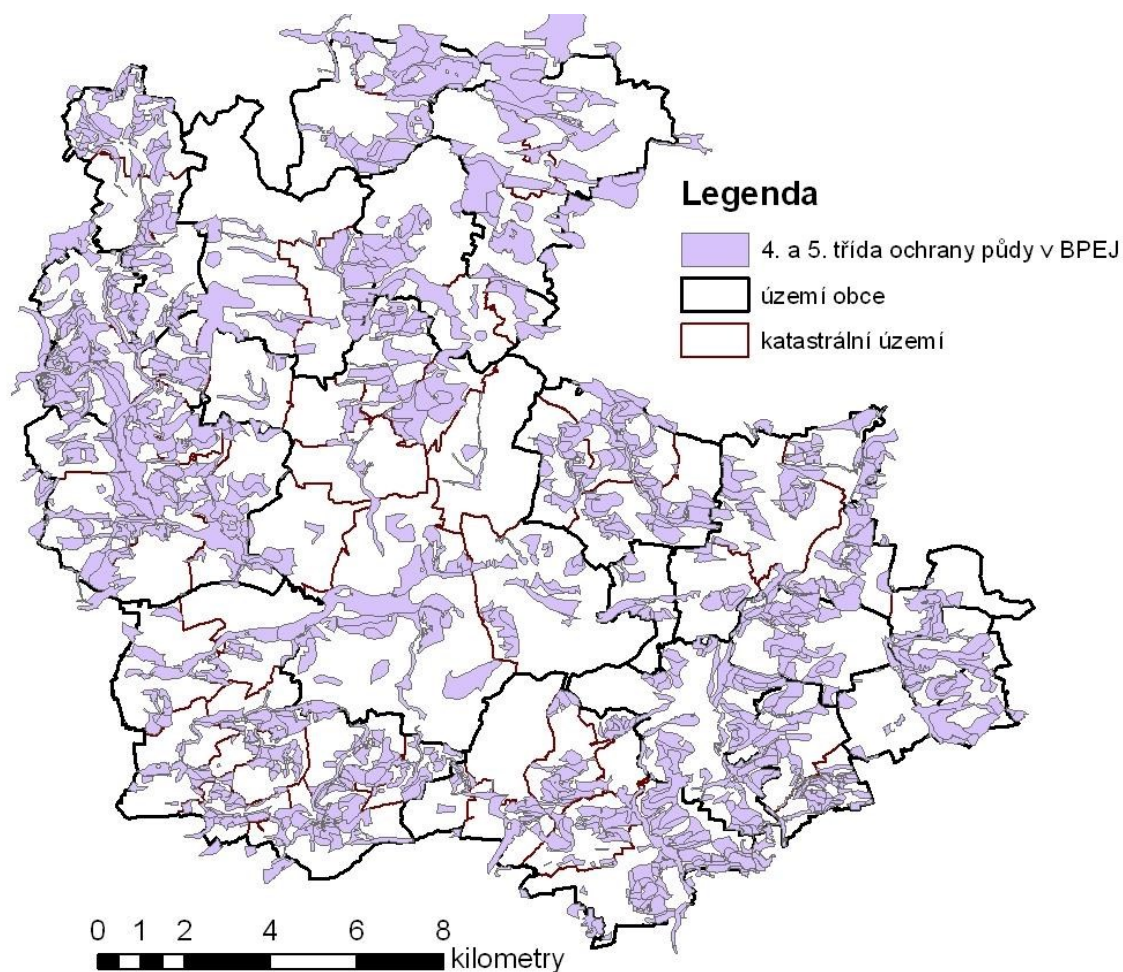
Mapa č. 11: Půda 1. a 2. třídy ochrany zemědělského půdního fondu

zdroj: Vrstvy ÚAP, 2024

Kvalitní půdy 1. a 2. kategorie se vyskytují na území téměř všech obcí (kromě Čermné a Poděvousy). Nejvíce se tyto půdy vyskytují na území Horšovského Týna, Mírkova a Blížejova.

Mapa č. 12: Půda 4. a 5. třídy ochrany zemědělského půdního fondu

zdroj: Vrstvy ÚAP, 2024

Půdy 4. a 5. třídy ochrany se nacházejí na území všech obcí. Nejvíce těchto půd se vyskytuje v obcích Čermná, Poděvousy, Močerady, Blížešov, Srby, Semněvice, Velký Malahov, Vidice a Meclov.

POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCE LESA

Ve zdejší krajině plní lesy funkci hospodářskou – produkční, ochrannou a půdoochrannou na nepříznivých stanovištích a částečně plní také funkci rekreační. Hlavní význam lesů v daném území spočívá v produkci dřevní hmoty.

Nejvíce lesnatou obcí je Mířkov (43,7 %), dále Puclice (34,5 %) a Semněvice (33,9 %), jež výrazněji převyšují lesnatost celého SO ORP (26,4 %). Nejméně lesnatou obcí jsou Hlohovčice (6,7 %). Z celkového pohledu je SO ORP průměrně lesnaté a lesy jdou zde rovnoměrně rozmístěné.

Cílem ochrany lesa je především zajistit jeho existenci, a to jak do celkové plochy pozemků určených k plnění funkcí lesa, tak i pokud jde o skladbu a kvalitu lesních porostů.

Právní úprava ochrany lesa směřuje do čtyř hlavních úseků:

- ochrana pozemků určených k plnění funkce lesa,
- ochrana lesa při obecném užívání lesů,
- ochrana lesa při hospodaření v lesích,

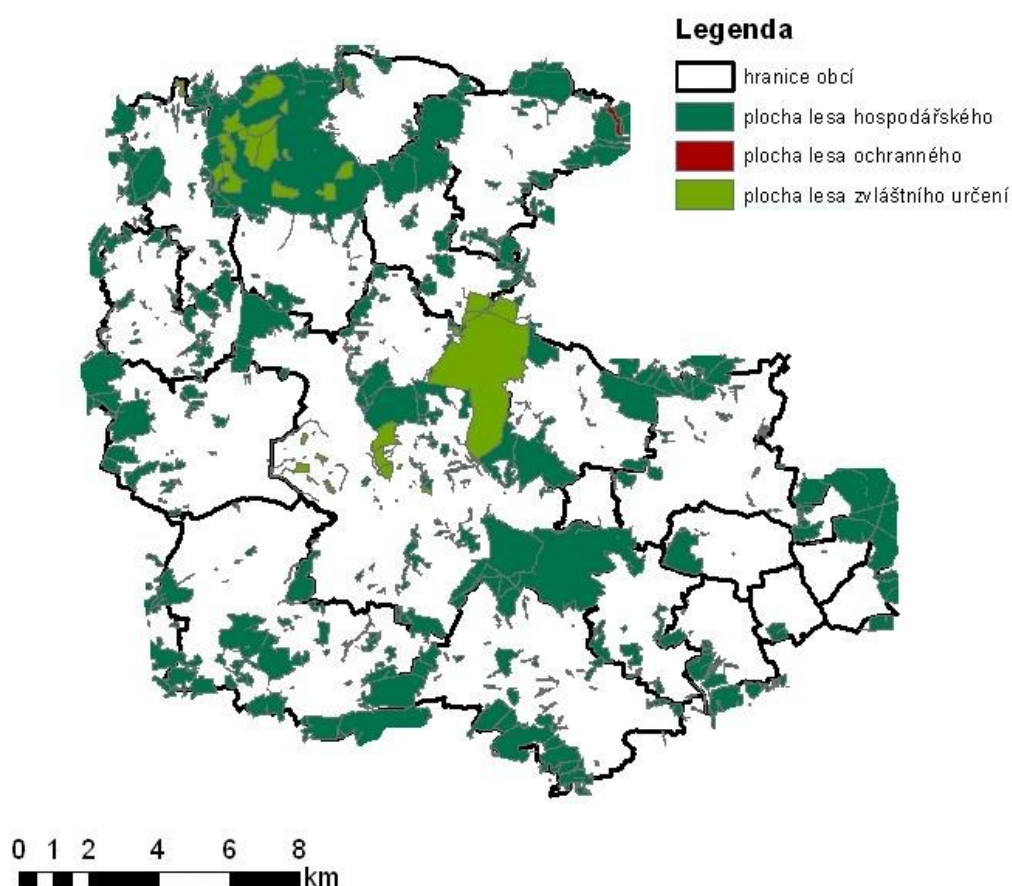
- ochrana lesa proti škůdcům a jiným škodlivým činitelům.

Lesnictví má v podmínkách ČR dlouhodobě zaveden systém plánování (oblastní plány rozvoje lesů, lesní hospodářské plány, lesní hospodářské osnovy), což vyžaduje dlouhodobý proces pěstování lesa. V současné době se však projevila potřeba širšího pohledu na lesní hospodářství, neboť kromě pěstování a zpracování dřeva roste význam jiných než produkčních funkcí lesa.

Hospodaření v lesích a lesní ekosystémy poznamenaly změny ve struktuře vlastníků lesů. Dochází také k pozvolnému zvyšování plochy pozemků určených k plnění funkcí lesa. Větší pozornost je věnována jiným než hospodářským funkcím lesa, jako převážně stabilizujícímu prvku v krajině.

Stav lesů nepříznivě ovlivňují větrné polomy, imise, sníh a námraza, ale v největší míře pravděpodobně příliš vysoké stavy zvěře.

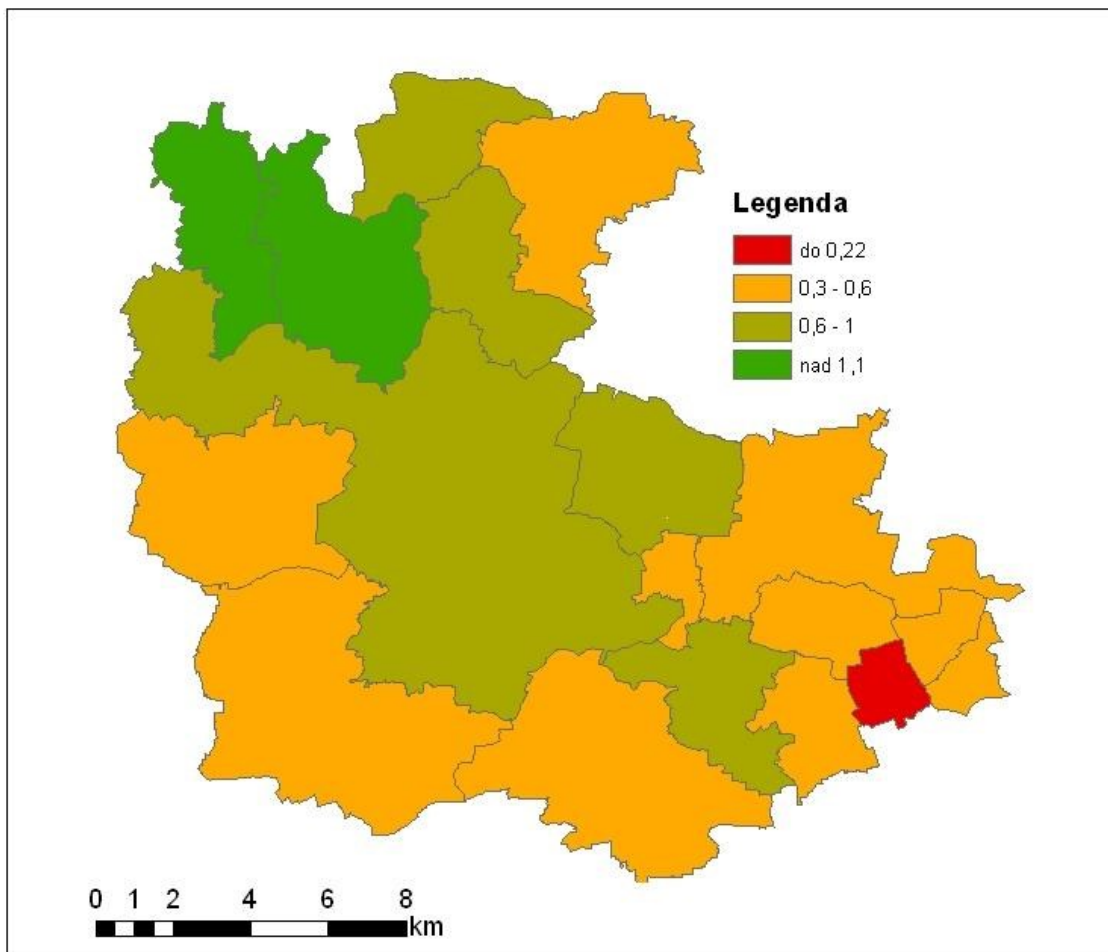
Mapa č. 13: Pozemky určené k plnění funkce lesa na území SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: Vrstvy ÚAP, 2024

KOEFICIENT EKOLOGICKÉ STABILITY

Mapa č. 14: KES v obcích SO ORP Horšovský Týn k 31. 12. 2015

Zdroj: Vrstvy ÚAP, ČSÚ, 2024

Koeficient ekologické stability je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch tzv. stabilních (lesní, vodní, travní, pastviny, mokřady, sady, vinice) a nestabilních (orná, antropogenizovaná půda, chmelnice).

Na sledovaném území se vyskytují hodnoty tří kategorií (z pěti) KES:

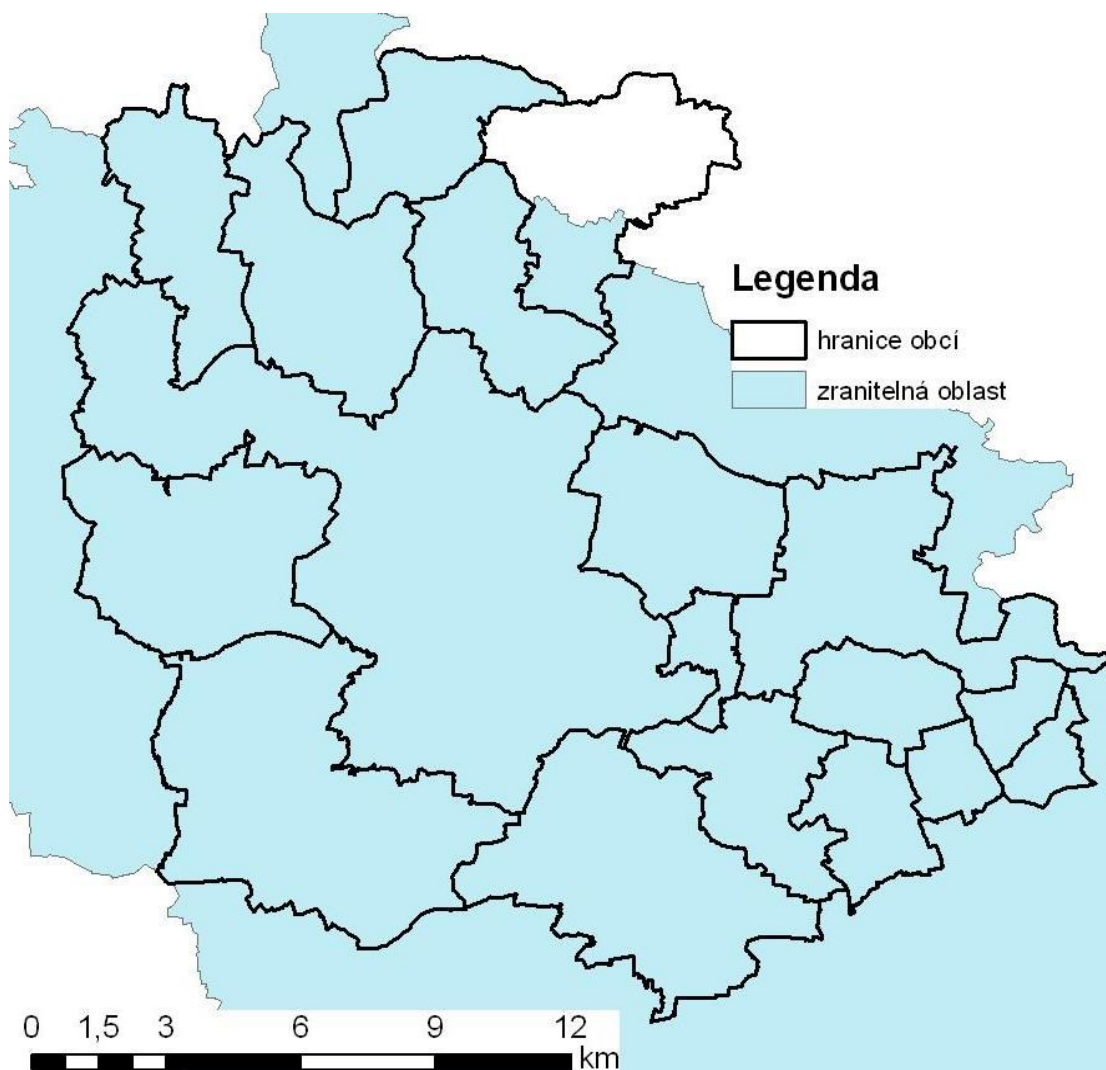
- 0,1 – 0,3: území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy
- 0,31 – 1: území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou, oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké dodatkové energie
- 1,1 – 3: vcelku vyvážená krajina, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami, důsledkem je i nižší potřeba energo – materiálových vkladů.

Většina území spadá do kategorie 0,31 – 1. V mapě byla tato kategorie ještě rozdělena na dvě, kdy kategorie s vyššími hodnotami je na tom lépe než ta s nižšími.

ZRANITELNÁ OBLAST

Omezení ve využití území představuje také tzv. zranitelná oblast. Ta pokrývá většinu území SO ORP, kromě části Velkého Malahova (viz mapa).

Mapa č. 15: Zranitelná oblast na území SO ORP Horšovský Týn

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• chráněné území přírodního parku Sedmihoří • existence kvalitních zemědělských půd • poměrně rozsáhlé ucelené soustavy lesních masivů (PP Sedmihoří, Křenovský les, oblast Podrážnic + obora) • příznivé klimatické a vegetační podmínky • účinná legislativa při ochraně ZPF a PUPFL	• smrk na nepůvodních stanovištích (skladba lesů) • poměrně velké procento zornění zemědělské půdy • nerovnoměrně rozložené plochy ZPF a PUPFL • rozsáhlé bezlesnaté plochy
Příležitosti	Hrozby
• zvýšení rekreační funkce lesa a podpora dalších mimoprodukčních funkcí lesa • využití útlumu zemědělství pro obnovu mimoprodukčních funkcí krajiny • provádět agroenvironmentální opatření s protierozními účinky – zatravňování, zalesňování	• znehodnocování půdy zvyšováním intenzity hospodaření • zábory zemědělské půdy bez návaznosti na zastavěné území sídel • nepřiměřená ochrana kvalitní zemědělské půdy v sousedství sídel, resp. v rozvojové ose silnice I/26 může ohrozit rozvoj daného území • erozní ohrožení půdy – rozsáhlé zorněné plochy ZPF

OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Tabulka č. 23 : Vybavenost obcí SO ORP Horšovský Týn k 31. 12. 2015

obec	MŠ	ZŠ	SŠ	knihovna	lékař	hřiště
Blížejev	A	A	N	A	A	A
Čermná	N	N	N	A	N	A
Hlohová	N	A*	N	A	N	A
Hlohovčice	N	N	N	A	N	A
Horšovský Týn	A	A	A	A	A	A
Křenovy	N	N	N	N	N	A
Meclov	A	A	N	A	A	A
Mezholezy	N	N	N	N	N	A
Mířkov	A	N	N	A	N	A
Močerady	N	N	N	N	N	"A"
Osvračín	A	A*	N	A	A	A

Poděvousy	N	N	N	A	N	A
Puclice	A	N	N	A	N	A
Semněvice	N	N	N	A	N	A
Srby	N	N	N	A	N	A
Staňkov	A	A	A	A	A	A
Velký Malahov	N	N	N	A	N	A
Vidice	N	N	N	A	N	A

A – jev se vyskytuje alespoň v části obce

N – jev se nevyskytuje ani v části obce

* škola má jen první stupeň

"A" - provizorní malý prostor s brankami

Zdroj: vrstvy ÚAP, ČSÚ, 2020

Dopravní dostupnost většiny obcí na území je dobrá, hlavní části obcí mají dostatečný počet spojů hromadné autobusové dopravy. Nejméně spojů mají Močerady. Vybavenost obcí většinou koresponduje s jejich velikostí. Ve všech obcích se vyskytuje alespoň malé hřiště.

Hlavní centrem území ohledně občanské vybavenosti je Horšovský Týn. Za vyšší vybaveností dojíždí občané do nedalekých Domažlic či Plzně.

Veřejná prostranství se nacházejí téměř v každém sídle správního území. U menších obcí je tvoří především návěs u větších obcí se často nachází i menší prostranství veřejné zeleně.

Silné stránky	Slabé stránky
- dobrá vybavenost větších sídel - přiměřená vybavenost u menších sídel	značná rozptýlenost obyvatelstva, velký počet malých sídel – nutnost dojíždění za vyšší vybaveností

1. 10 DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

SILNIČNÍ DOPRAVA

Na území SO ORP Horšovský Týn se nenachází žádná dálnice, rychlostní komunikace, ani zde není její výstavba v budoucnosti uvažována. Hlavní dopravní tepnou území je silnice I/26 Ejpovice - Plzeň – Sulkov – Horšovský Týn – Dražnov – Folmava - Německo.

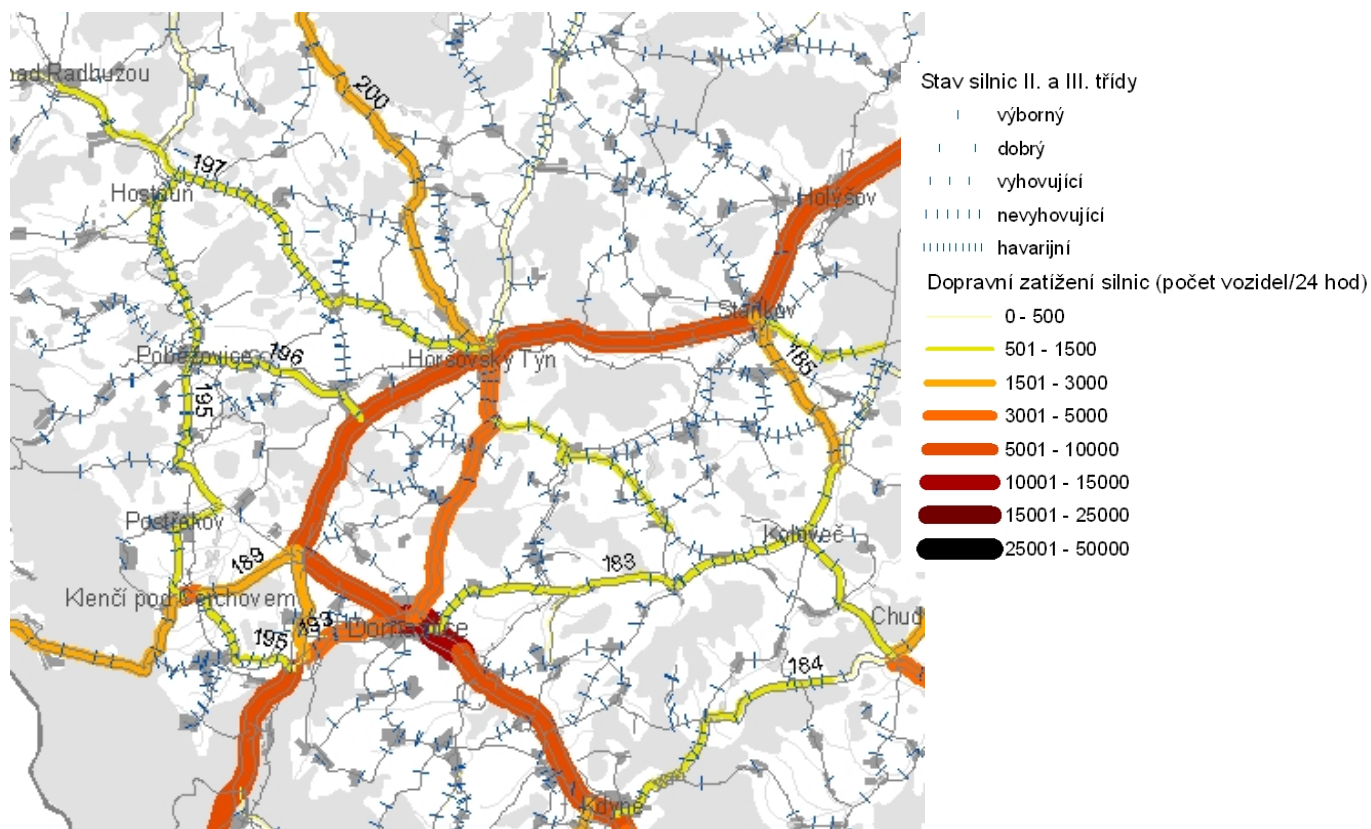
Vlastníkem silnic I. třídy je stát (a spravovány jsou Ředitelstvím silnic a dálnic, správa Plzeň). Z pohledu dopravní obslužnosti území jsou důležité silnice II/193 směr Stříbro (sever), silnice II/200 směr Mariánské Lázně (severozápad), silnice II/197 směr Bělá nad Radbuzou (západ), silnice II/193 směr Domažlice (jih). V území je také rozvinutá síť silnic III. třídy zajišťující dopravní obslužnost menších obcí. Silnice II. a III. třídy patří Plzeňskému kraji. Vlastníkem místních komunikací je obec, na jejímž území se místní komunikace nacházejí.

Obrázek č. 13: Mapa silniční sítě na území SO ORP Horšovský Týn

rdroj: http://www.rsd.cz/sdb_intranet/sdb/img/kraje/pl.jpg

Obrázek č. 14: Přehledová mapa zatížení a stavu komunikací v regionu

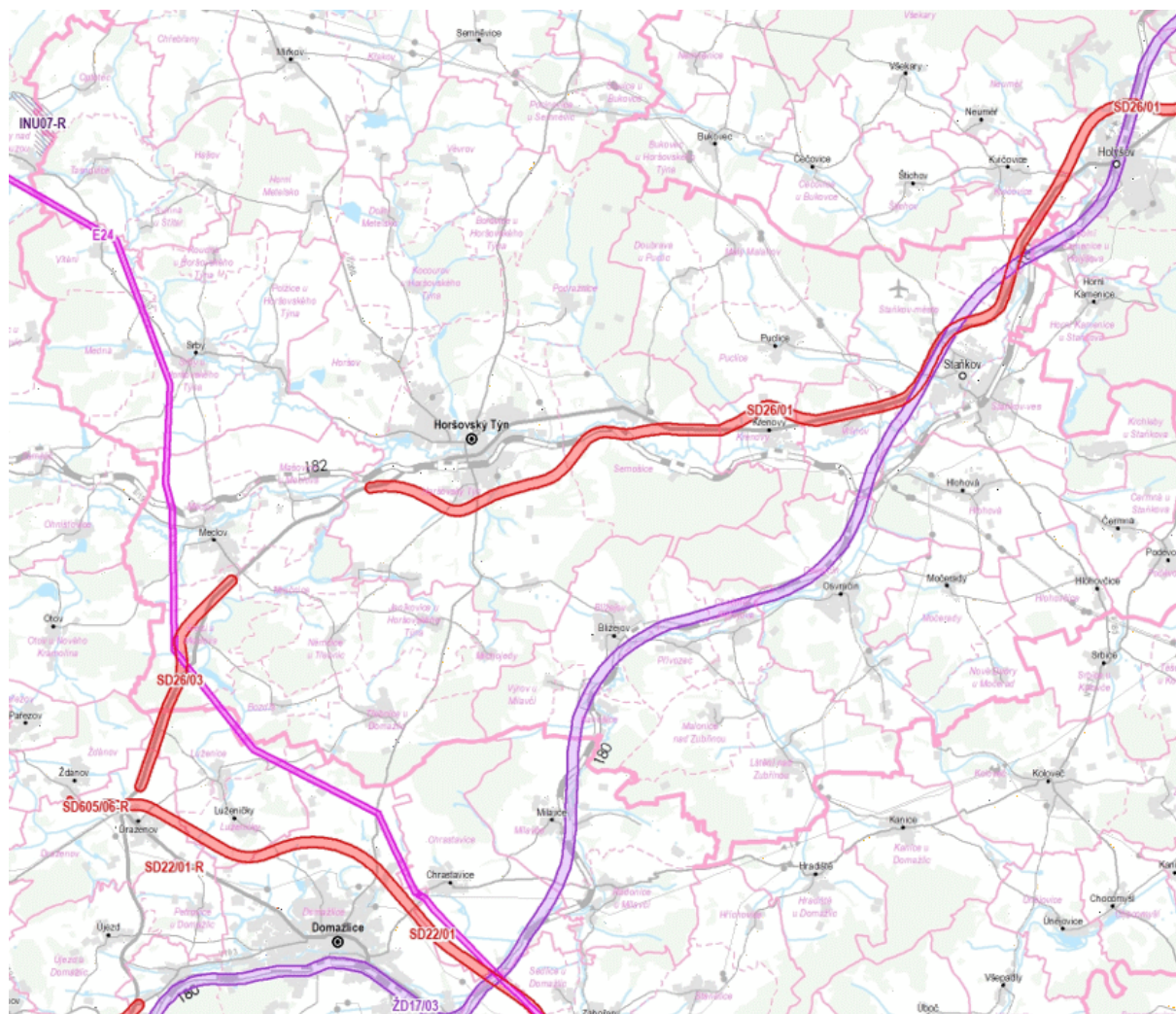
Zdroj: Regionální plán Plzeňského kraje 2014

Dle zásad územního rozvoje Plzeňského kraje je počítáno se změnou trasy silnice I/26 v těchto částech:

- přeložka silnice I/26 severním směrem obec Křenovy,
- přeložka silnice I/26 jižním směrem u Semošic a Horšovského Týna,
- přestavba silnice I/26 v úseku Meclov – Draženov,

Přeložka silnice I/26 u Staňkova je již realizována.

Obrázek č. 15: Modernizace silniční a železniční sítě

Zdroj: mapy.kr-plzensky.cz

Hlavním autobusovým dopravcem je společnost Arriva. Mimo pracovní dny není ve většině obcí zajištěna vůbec veřejná doprava, což se pak projevuje zvýšeným tlakem na využívání individuální automobilové dopravy se všemi jejími negativními důsledky.

DOPRAVA V KLIDU

V částech měst, kde je vyšší koncentrace obyvatelstva, přináší rostoucí počet osobních vozidel problémy s jejich parkováním. Struktura měst není většinou na takové množství automobilů připravena, a proto je nutné hledat další možnosti, jak systém parkování řešit. Při vhodném nastavení může zároveň sloužit jako jednoduché regulační opatření proti vjezdu osobních automobilů do centra města. V řešeném území se tento problém dotýká zejména

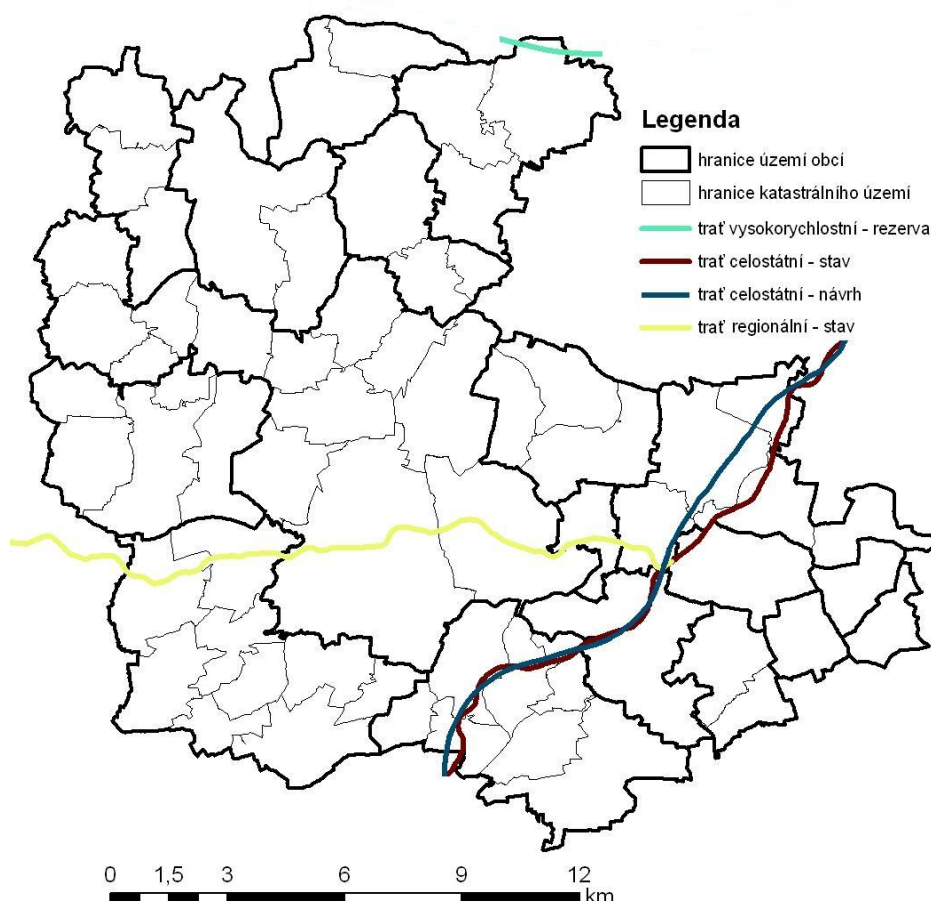
Horšovského Týna. Zde je již zóna placeného stání zavedena v historickém centru města. Problémy s dopravou v klidu se projevují také u sídlišť s vysokou koncentrací obyvatelstva (Malé předměstí, Smetanovo náměstí).

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Územím prochází v jihovýchodní části celostátní železniční trať spojující krajské město Plzeň s Domažlicemi a následně pokračující na území SRN směr Nürnberg, tato trať je odbočnou větví III. tranzitního železničního koridoru a probíhá na ní řada úprav trasy za účelem jejího zrychlení. Trať zajišťuje dopravní osobní spojení obcí Staňkov, Blížejov a Osvračín. Ve Staňkově se od této celostátní trati odděluje železniční trať Staňkov – Poběžovice regionálního významu. Ta zajišťuje dopravu obcím Staňkov, Křenovy, Semošice, Horšovský Týn, Mašovice, Meclov na území SO ORP Horšovský Týn. Poloha některých stanic a zastávek vzhledem k centru obcí není příliš příznivá, jsou obvykle situovány na okraji obce nebo v některých případech také úplně mimo zástavbu. Význam trati již není tak vysoký jako v minulosti.

Mapa č. 16: Přehledová mapa železnic na území SO ORP Horšovský Týn

Zdroj: Vrstvy ÚAP

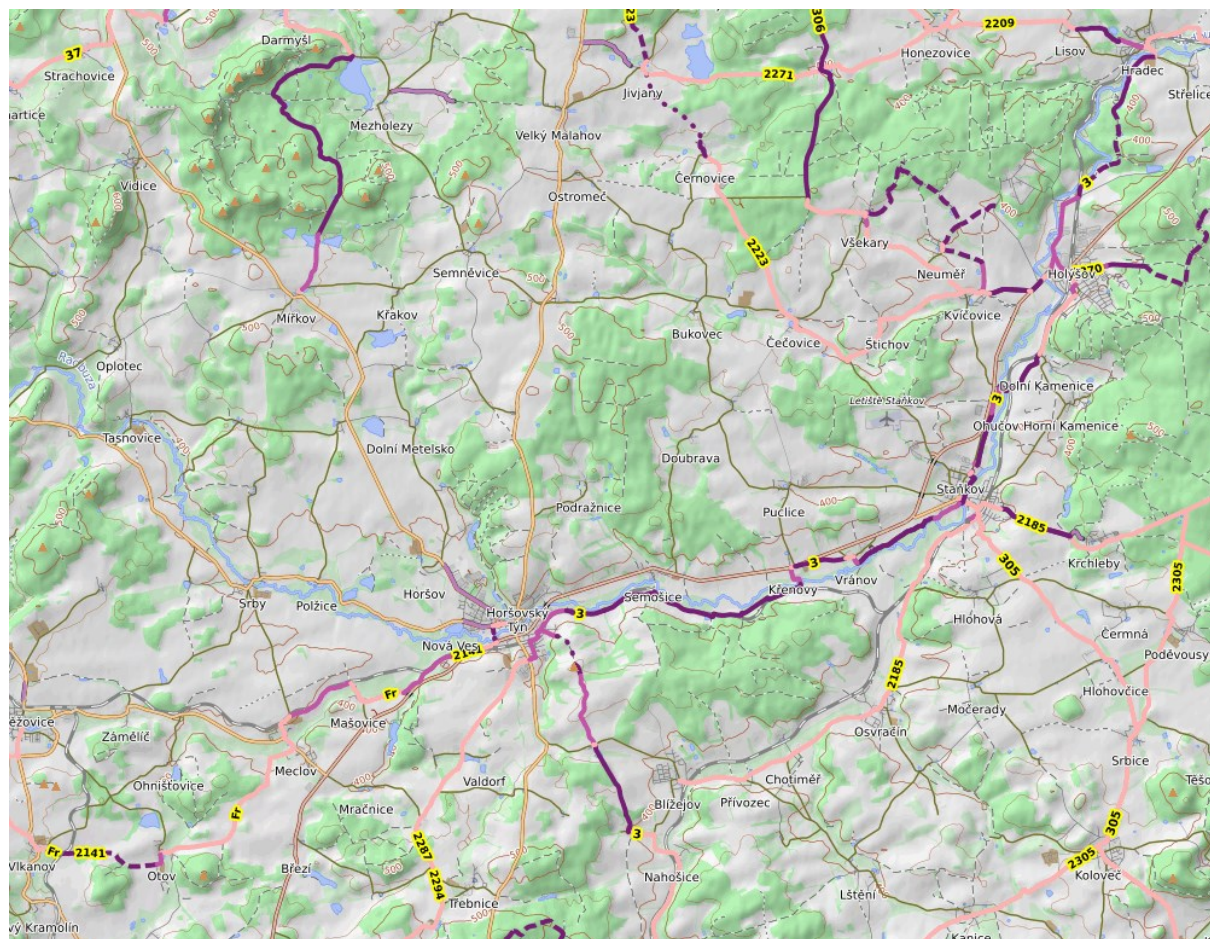

LETECKÁ DOPRAVA

V řešeném území nejsou situována žádná letiště se statutem veřejného či neveřejného mezinárodního letiště. V území je situováno pouze veřejné vnitrostátní letiště u obce Staňkov sportovního charakteru umožňující i provoz všeobecný.

Co se týče pokrytí území cyklotrasami a cyklostezkami, je území značně zanedbané, v posledních letech však dochází k většímu budování cyklostezek. Z Horšovského Týna je vyznačena cyklotrasa č. 2141 (Horšovský Týn – Nabburg), která vede přes obec Rybník směrem k státní hranici se Spolkovou republikou Německo. Území je z tohoto pohledu téměř neřešeno. Mimo tuto trasu se území dotýká na jeho okrajích několik tras na severu, z obce Mířkov je značena cyklotrasa č. 2241 vedoucí přes Sedmihoří do obce Staré sedlo, obcí Vidice prochází cyklotrasa č. 2242 příliš nezasahující do místního území. Na východním okraji správního území SO ORP Horšovský Týn cyklotrasa č. 2185 vedoucí obcí Krchleby směrem do Staňkova, č. 305 Staňkov-Hlohovčice-Srbice, obcí Poděvousy prochází nadregionální cyklotrasa č. 3 Praha - Regensburg.

Obrázek č. 16: cyklotrasy (zdroj: cyklomapa.plzne.cz)

PĚŠÍ DOPRAVA

V území je značena řada pěších tras Klubu českých turistů, viz výše uvedená přehledová mapa:

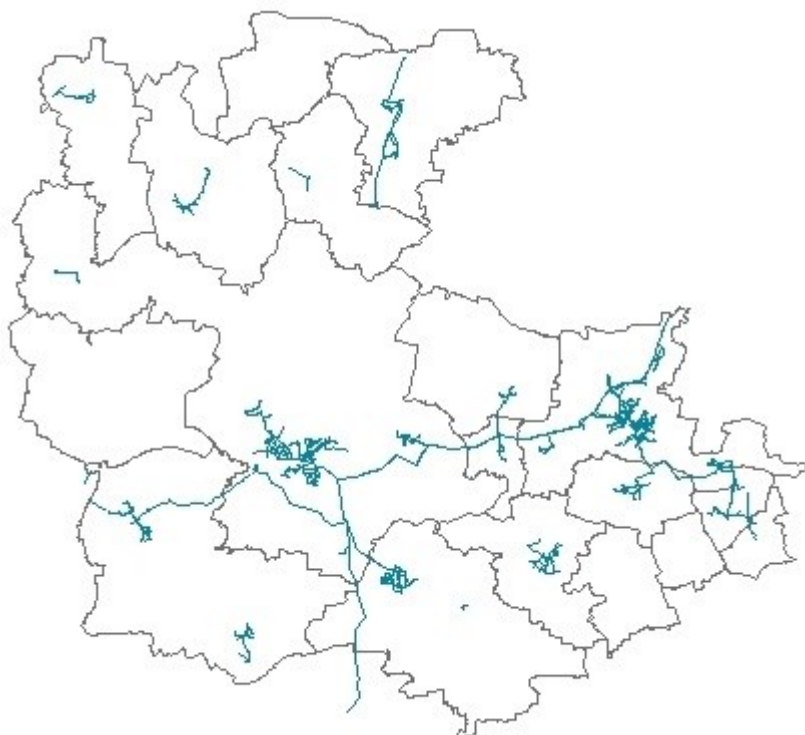
- žlutá - Horšovský Týn, Kocourov, Krakov, Sedmihoří – Racovský vrch,
- žlutá - Mezholezy, Chlum, (Sedmihoří),
- žlutá - Osvračín, Mimov, Kanice,
- modrá - Tasnovice, Oplotec, Mířkov, Sedmihoří,
- modrá - Puclice, Staňkov, Merklín,
- zelená - Vidice, Sedmihoří, Darmyšl,
- zelená - Bozdíš, Podhájí, Horšovský Týn, Semošice, Doubrava,
- zelená - naučná stezka Sedmihoří (oblast Sedmihoří),
- zelená - naučná stezka „Po stopách Jiráskovy lucerny“ (oblast Krchleby, Staňkov, Hlohová, Osvračín).

1. 10. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

VODOVOD

Část území SO ORP Horšovský Týn je napojena na dálkový přivaděč Nýrsko – Holýšov. Tento přivaděč zásobuje pitnou vodou celou jižní část území. Veřejný vodovod se nachází alespoň v části obcí Blížejev, Čermná, Horšovský Týn, Hlohová, Křenovy, Meclov, Puclice, Semněvice, Staňkov, Velký Malahov, Vidice, Lazce a Tasnovice. V ostatních obcích je vodovod pouze navržen, k jeho realizaci však doposud nedošlo. Viz níže uvedená mapa č. 31. Zbylá část obyvatel je odkázána na individuální zásobování pitnou vodou pomocí studní.

Mapa č. 17: Přehledová mapa vodovodů na území SO ORP Horšovský Týn

zdroj: Vrstvy ÚAP

KANALIZACE

V oblasti kanalizací a čistíren odpadních vod (ČOV) je nutné zajistit naplňování Směrnice č. 91/271 EHS, o čištění městských odpadních vod, ve které je stanovena mimo jiné povinnost obcí nad 2 000 ekvivalentních obyvatel (EO) mít odpovídající kanalizační systém zakončený ČOV. Obce s produkcí znečištění pod úroveň 2 000 EO musí zajistit přiměřené čištění produkovaných odpadních vod. V řešení problému odpadních vod není situace tak příznivá jako u zásobování vodou.

Odpadní vody v největších obcích jsou odváděny jednotnou nebo oddílnou kanalizací do ČOV. V dalších obcích probíhá modernizace a budování nových kanalizačních řadů. V roce 2008 zde byla dokončena akce „Čistá Radbuza“, při níž byly opraveny kanalizační řady, či nově vybudovány kanalizační stokové sítě. Ve většině menších obcí je odvedení odpadních vod řešeno částečně kanalizacemi vyústěnými do recipientů, částečně do bezodtokových jímek s vyvážením do ČOV; některé menší obce již mají svoji ČOV. Odvedení odpadních vod ve většině menších obcí znamená dlouhodobější riziko pro dané území, zejména pro kvalitu podzemních vod. Budování kanalizace s ukončením na ČOV je tedy v mnoha obcích prozatím pouze plánováno. Obce, v nichž jsou odpadní vody odváděny kanalizací do ČOV jsou:

- Horšovský Týn
- Blížejev
- Staňkov
- Meclov
- Osvračín

Mapa č. 18: Přehledová mapa kanalizace

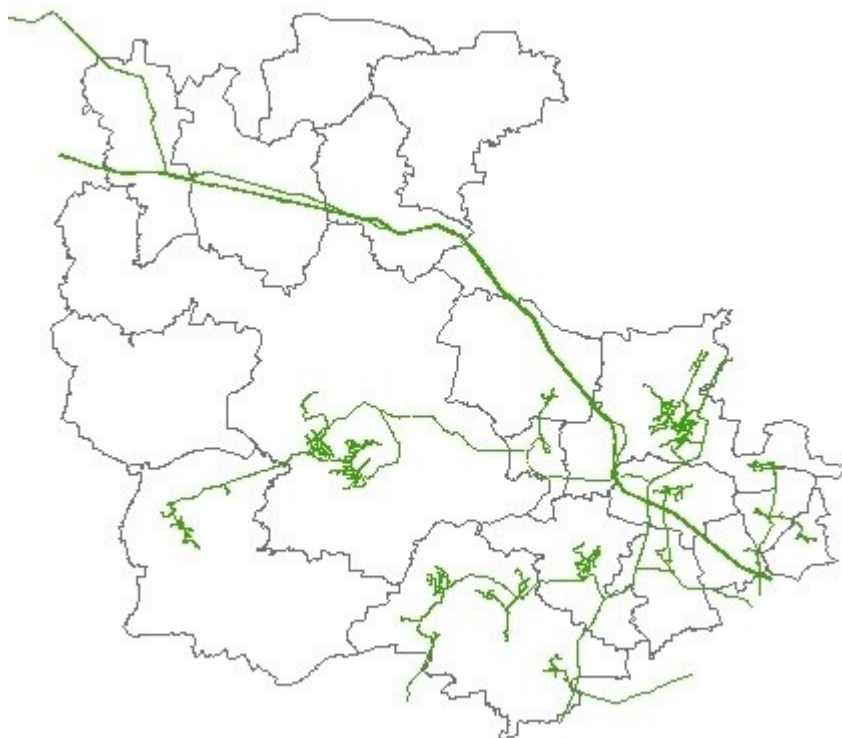
zdroj: Vrstvy ÚAP,2024

PLYN

Zásobování plynem je další důležitou součástí technické infrastruktury regionu. Územím prochází VTL plynovod. Plynofikované jsou obce převážně ve střední a jihovýchodní části území, kde je rozvinuta převážně středotlaká síť plynovodů, případně nízkotlaká síť. Plynofikovány jsou obce nebo jejich části: Meclov, Mašovice, Horšovský Týn, Puclice, Staňkov, Hlohová, Krchleby, Čermná, Poděvousy, Hlohovčice, Močerady, Osvračín, Chotiměř, Františkov, Přívozec, Malonice, Lštění, Nahošice, Blížejev, Výrov. Severní a severozápadní část území není plynofikována vůbec (viz. mapa).

Mapa č. 19: Plynovody na sledovaném území

zdroj: Vrstvy ÚAP, 2016

ELEKTRINA

Na území SO ORP se nenacházejí klasické zdroje elektrické energie, a proto je celé území charakteristické importem elektrické energie z jiných regionů. To se v krajíně negativně projevuje zejména častým výskytem vzdušných vedení VN a VVN (ČEZ Distribuce a.s.). Elektrifikovány jsou všechny obce na území Horšovskotýnska.

ALTERNATIVNÍ ZDROJE ENERGIE

Větrná energie – na dotčeném území nejsou dostatečně vhodné podmínky pro využívání větrné energie. Stavba větrných elektráren není podporována Plzeňským krajem. Průměrná síla větru doporučovaná jako minimální je 5 m/s.

Solární – na území SO ORP je evidována řada záměrů na vybudování solárních elektráren menších i větších rozměrů. Některé z těchto záměrů jsou již realizovány nebo v realizaci.

Vodní – území není vhodné pro rozsáhlejší využití energie z vody, není zde dostatečný vodní potenciál. Přípustné je lokální využití vodního potenciálu řeky Radbuzy.

Biomasa – je vhodná zejména jako lokální zdroj energie. Bioplynové stanice se nacházejí v obcích Meclov a Staňkov.

Geotermální – zájem o využití tohoto zdroje energie se v posledním období zvyšuje a lze ho doporučit jako alternativu pro získávání energie na vytápění.

TELEKOMUNIKACE

V oblasti telekomunikací je důležité zajistit ochranu radioreléových spojů, pro jejichž provoz je nutné zajistit přímou viditelnost spolupracujících stanic. Proto jsou tyto stanice umisťovány zejména na terénní dominanty (nejvyšší kóty v terénu). Ochrana těchto spojů je prováděna vyhlašованиеm ochranných pásem procházejících paprsků a kruhových ochranných pásem kolem spojových objektů v poloměru 500 m, které mají za úkol zabránit stínění a rušení těchto spojů. V území se nachází řada radioreléových tras. Dále územím prochází několik dálkových telekomunikačních kabelů.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• existence silnice I.třídy I/26 Plzeň – Folmava, jakožto významné tepny pro rozvoj území • existence železniční trati celostátní a regionální • územím prochází odbočná větev III. tranzitního železničního koridoru • rozvinutý sběr separovaného odpadu • Horšovský Týn je přirozenou křižovatkou hlavních silničních tras • nadregionální cyklotrasa č.3 Praha – Plzeň – Regensburg vedoucí centrem SO ORP. • existence letiště pro všeobecné a sportovní letectví – Staňkov	• zanedbaná údržba silnic II. a III. třídy, z nichž většina vyžaduje opravy • minimální obslužnost autobusovou dopravou v nepracovních dnech • špatný stav nebo neexistence systému čištění odpadních vod v části malých sídel • velká zátěž obcí hlukem a prachem související a provozem na pozemních komunikacích • nízký podíl využívání alternativních zdrojů energie • není stabilizované výhledové řešení silniční dopravy v rámci celého SO ORP • malé vytížení železničních tratí
Příležitosti	Hrozby
• možnost využívání národních i evropských dotačních titulů zaměřených na rozvoj venkova a ekonomicky slabších regionů • rozšiřování sítí technické infrastruktury • zavádění alternativních zdrojů energie a úspory energií • modernizace dopravních sítí, zejména železnice	• zhoršení kvality silniční sítě z důvodu špatné údržby, způsobené nedostatkem finančních prostředků • snižování počtu spojů veřejné dopravy z důvodu snižování dotací • oddalování výstavby či rekonstrukce inženýrských sítí • odkládání určení finálního řešení systému silniční dopravy i přemostění Radbuzy v Horšovském Týně • nekoordinovaný způsob realizace dopravních obchvatů obcí • neschopnost zajistit požadovanou, vysoce kvalitní, technickou obsluhu území v malých obcích SO ORP (internet, GSM signál, digitální vysílání...) • bezpečnostní rizika spojená s trasami tranzitního plynovodu

1.11 EKONOMICKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

Hospodářské podmínky územních celků lze vyjádřit řadou různorodých charakteristik, pomocí nichž je lze komplexně popsat a analyzovat. Pro účely těchto podkladů bylo nutno z mnoha zdrojů dat a ukazatelů vybrat takové, které mají vysokou vypovídací hodnotu ve vztahu k trvale udržitelnému rozvoji území, jsou jeho významným určujícím a vypovídajícím prvkem a zároveň se vztahují k jednotkám obcí.

Hospodářské podmínky daného územního celku byly popsány na základě analýzy trhu práce.

NEZAMĚSTNANOST

Z níže uvedené tabulky je patrné, že míra nezaměstnanosti v posledním období klesá. V rámci Plzeňského kraje je ORP Horšovský Týn zhruba ve středu. Nejvyšší nezaměstnanosti dosahují obce Mířkov a Semněvice.

Tabulka č. 24: Míra registrované nezaměstnanosti v jednotlivých obcích SO ORP v posledních letech k prosinci příslušného roku

obec	2015	2016	2017	2018	2023
Blížejev	6	5,03	2,2	3,04	3,09
Čermná	4,35	3,85	0,62	1,86	2,55
Hlohová	6,55	5,11	6,4	3,49	2,69
Hlohovčice	3,54	4,59	1,82	0,9	1,87
Horšovský Týn	4,64	4,14	2,15	1,85	2,71
Křenovy	2,15	2,04	1	3,96	1,01
Meclov	5,73	3,81	2,22	2,36	3,18
Mezholezy	2,15	2,35	1,22	1,32	2,82
Mířkov	10,53	15,54	12,83	6,32	5,34
Močerady	4,88	4,76	2,44	-	0
Osvračín	4,95	2,64	1,95	1,47	2,29
Poděvousy	5,99	5,92	3,53	2,44	2,88
Puclice	6,42	4,59	3,69	2,26	1,26
Semněvice	13,71	10,74	6,5	8	7,95
Srby	5,99	5,99	5,21	1,05	1,96
Staňkov	4,91	3,83	2,48	1,58	2,54
Velký Malahov	10,47	15,66	7,19	5,46	4,03
Vidice	5,61	4,72	0,94	4,76	3,67
SO ORP Horšovský Týn průměr	6,03	5,85	5,64	2,9	2,88

Tabulka č. 25 nezaměstnanosti – porovnání ORP v Plzeňském kraji za prosinec 2023

ORP	Uchazeči o zaměstnání	Podíl nezaměstnaných osob	Volná pracovní místa
Blovice	195	2,2	267
Domažlice	782	2,9	1297
Horáždovice	263	3,5	103
Horšovský Týn	299	2,8	304
Klatovy	851	2,3	1026
Kralovice	570	3,5	213
Nepomuk	243	3,1	270
Nýřany	1144	2,7	1316
Plzeň	3459	2,4	2941
Přeštice	304	2,0	459
Rokycany	1206	3,6	762
Stod	245	1,4	400
Stříbro	369	3,0	719
Sušice	738	4,7	248
Tachov	950	3,3	1892
Celkem	11618		12217

Zdroj: Vrstvy ÚAP, ČSÚ

Míra nezaměstnanosti se v jednotlivých obcích SO ORP podstatně liší. Nejmenší míra nezaměstnanosti je evidována v obci Močerady, Křenovy a Puclice. Největší procento nezaměstnaných je evidováno v obcích Semněvice, Velký Malahov a Močerady.

Při porovnání SO ORP s ostatními správními obvody v Plzeňském kraji se Horšovský Týn nachází přibližně ve středu tabulky.

Tabulka č. 26: Vyjíždějící do zaměstnání - údaje ze SLDB 2021

obec	vyjíždějící (abs.)	vyjíždějící (%)			počet obyvatel 2021
		2001	2011	2021	
Blížejev	604	22,7	26,5	39,6	1526
Čermná	94	31,4	23,2	39	239
Hlohová	111	30,4	19,3	40,7	273
Hlohovčice	73	37,9	22,9	45,9	159
Horšovský Týn	1545	16,8	19,8	32,3	4781
Křenovy	61	40,3	28,4	44,5	137
Meclov	450	22,2	24	37,7	1195
Mezholezy	44	31,4	24,2	35,5	124
Mířkov	98	29,3	26,2	32	307
Močerady	22	37,9	12,8	39,3	56
Osvračín	259	29,4	20,8	40,7	636
Poděvousy	83	38,5	19	35,9	231
Puclice	128	20,3	18,9	35,6	360
Semněvice	53	22,1	14,2	24,5	216
Srby	178	33,4	23,4	37,9	470
Staňkov	1224	23,7	20,5	36,7	3331
Velký Malahov	80	27	16,2	33,1	242
Vidice	70	35,4	20,2	40,9	171
SO ORP Horšovský Týn	3786	22,8	21,3	26,2	14447

Zdroj: SLDB 2011

Celkově na sledovaném území vyjíždělo za práci mimo sídlo 26,2 % obyvatel. Nejméně vyjížděli obyvatelé z obcí Horšovský Týn, Mířkova a Velkého Malahova. Město Horšovský Týn patří k obcím s nejnižší vyjíždělkou, neboť je i nejsilnějším centrem regionu z hlediska pracovních příležitostí. Nejvíce obyvatel pak vyjíždělo za práci hlavně z obcí Křenovy a Hlohovčice.

Při porovnání výsledků jednotlivých sčítání můžeme vidět velké rozdíly, obecně lze však říci, že počet vyjíždějících do zaměstnání se v posledních letech zvýšil.

EKONOMICKÉ SUBJEKTY

Průměrně počet ekonomických subjektů ve správním obvodu v posledních letech mírně stagnuje až klesá. Nárůst v posledních letech zaznamenali jen obce Čermná, Hlohová, Osvračín a Puclice. Pro srovnání obcí byl použit přepočtený počet ekonomických subjektů na 100 obyvatel obce. Nejlépe se v tomto ekonomickém ukazateli umístily obce Horšovský Týn, Mezholezy, Močerady, Hlohová a Velký Malahov. Naopak nejhůře se umístily Puclice a Semněvice.

Tabulka č. 27: Počet ekonomických subjektů v SO ORP Horšovský Týn v posledních letech (ukazatele jednotlivých roků jsou vždy k datu 31.12.)

obec	2014	2015	2016	2017	2018	2023	Počet ob. 2023	Počet ES (2023) na 100 obyvatel obce
Blížejov	291	288	295	296	306	272	1526	17,8
Čermná	44	42	44	47	45	47	239	19,7
Hlohová	49	50	49	49	53	60	273	22
Hlohovčice	32	31	31	31	29	26	159	16,4
Horšovský Týn	1051	1044	1048	1058	1053	966	4781	20,2
Křenovy	32	31	30	31	32	25	137	18,2
Meclov	236	231	234	237	243	226	1195	18,9
Mezholezy	40	40	38	36	36	29	124	23,4
Mířkov	63	62	65	63	62	57	307	18,6
Močerady	16	15	16	15	18	18	56	32,1
Osvračín	92	97	97	100	104	112	636	17,6
Poděvousy	44	46	46	47	48	36	231	15,6
Puclice	51	49	49	50	52	56	360	15,6
Semněvice	32	32	33	32	29	30	216	13,9
Srby	97	92	87	89	90	81	470	17,2
Staňkov	702	703	710	712	708	624	3331	18,7
Velký Malahov	45	50	53	52	52	51	242	21,1
Vidice	35	36	38	38	35	32	171	18,7
SO ORP Horšovský Týn	2952	2939	2963	2983	2995	2748	14447	19

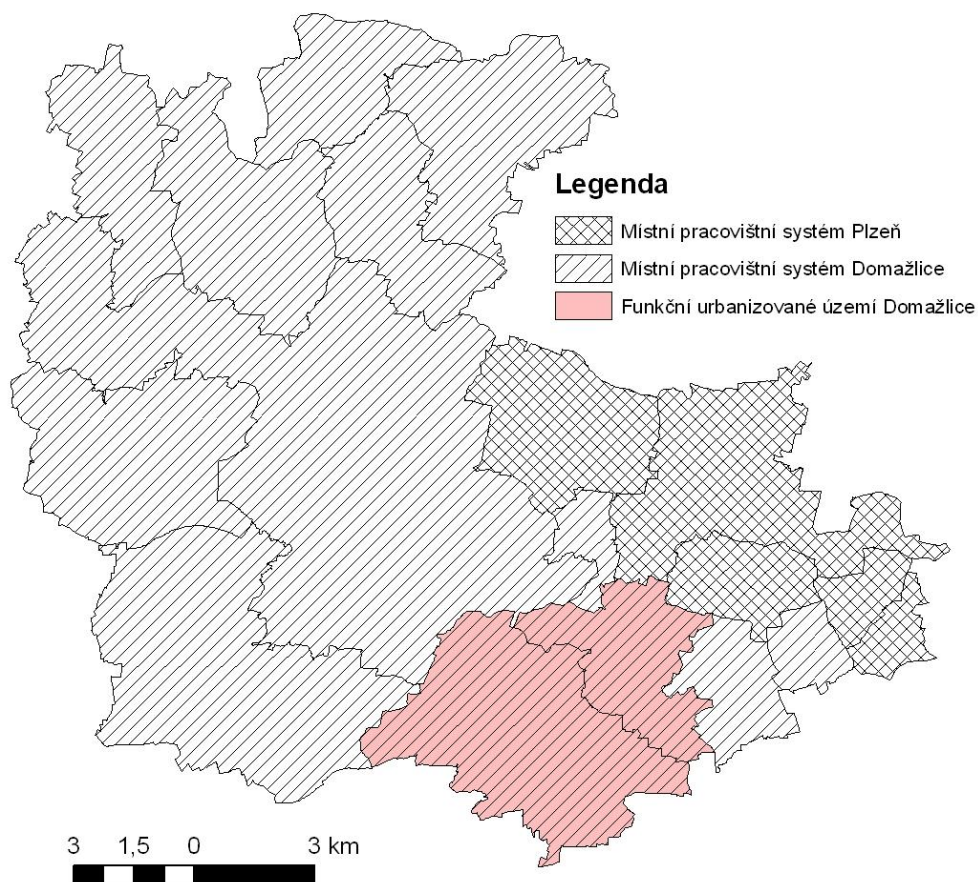
Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

MÍSTNÍ PRACOVISTNÍ SYSTÉMY A FUNKČNÍ URBANIZOVANÁ ÚZEMÍ

Koncept místních pracovištních systémů (Local labour systems - dále jen "LLS") a funkčních urbanizovaných území (Functional urbanised areas - dále jen "FUA") vytvořil projekt EU ESPON. Místní pracovištní systémy jsou území, která spadají z hlediska dojížděky za prací k místním pracovištním centrům. V rámci těchto LLS jsou vymezena funkční urbanizovaná území, kde existuje zvláště silná vazba obyvatel na pracoviště v místním centru.

Většina sledovaného území spadá do místního pracovištního systému Domažlic, jen obce na východě území spadají pod centrum Plzeň. Na území ORP zasahuje také funkční urbanizované území s centrem v Domažlicích, tam spadají obce Blížejov a Osvračín. Město Horšovský Týn nevytváří vlastní místní pracovištní systém, ani nespadá do funkčního urbanizovaného území, z toho lze usoudit, že město nemá příliš velkou ekonomickou sílu.

Mapa č. 20: Místní pracovištní systémy a funkční urbanizované území na území (Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj)

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• stabilizovaný poměr mezi průmyslem a zemědělstvím • snižující se míra nezaměstnanosti a relativně nízké procento nezaměstnaných • potenciál pro vznik nových pracovních příležitostí v souvislosti s rozvojem komerčních areálů v rozvojové ose při silnici I/26 • přesah ekonomických vazeb ze sousední SRN	• nepřipravenost podmínek pro vznik „komerčních“ zón • malá koncentrace osídlení • slabá ekonomická síla území(v rámci posuzování místních pracovištních systémů a funkčních urbanizovaných území
Příležitosti	Hrozby
• podpora vzniku komerčních zón (ploch) • rozvoj turistického průmyslu – služeb • rozvoj služeb regionálního charakteru • čerpání zdrojů z EU pro rozvoj služeb	• útlum zemědělské výroby • neúnosný nárůst negativních vlivů v důsledku dopravy v souvislosti s rozvojem komerčních zón

1. 12 REKREACE A CESTOVNÍ RUCH

Z pohledu cestovního ruchu území leží ve vymezené oblasti ČR na území Plzeňského kraje. Území náleží do turistické oblasti č. 7 Chodsko. Za největší kulturní a turistický potenciál území lze považovat město a zámek Horšovský Týn. Historické jádro města bylo v roce 1982 prohlášeno městskou památkovou rezervací. Hlavní dominantu tvoří renesanční zámek na západní straně náměstí, ke kterému přiléhá rozsáhlý zámecký park. Zámek i park jsou národní kulturní památkou.

Dále se zde nachází renesanční míčovna (druhá nejstarší v ČR, též národní kulturní památka), areál kapucínského kláštera, kostely Sv. Petra a Pavla, Sv. Apolináře a další architektonicky a historicky cenné stavby. V posledních letech se zvyšuje počet návštěvníků, nicméně jde pouze o jednodenní návštěvu města. Pro vícedenní pobyt (rekreaci) a návštěvu zajímavostí regionu zde nejsou vytvořeny dostatečné podmínky.

Dále se na daném území nachází rekreační oblast Podhájí. Jedná se o chatovou oblast s možností koupání (rybník Podhájí) a sportu. Koupaliště bylo delší dobu neudržované, nyní má nového majitele.

Za turisticky atraktivní prostředí, vzhledem k regionu, lze také považovat přírodní park Sedmihoří. Prochází jím řada značených tras KČT a je zde vybudována naučná stezka Sedmihoří, kde se návštěvníci mohou dozvědět informace o fauně a flóře vyskytující se na daném území.

Cyklotrasy

Co se týče pokrytí území cyklotrasami a cyklostezkami, je území značně zanedbané, v posledních letech však dochází k většímu budování cyklostezek. Z Horšovského Týna je vyznačena cyklotrasa č. 2141 (Horšovský Týn – Nabburg), která vede přes obec Rybník směrem k státní hranici se Spolkovou republikou Německo. Území je z tohoto pohledu téměř neřešeno. Mimo tuto trasu se území dotýká na jeho okrajích několik tras na severu, z obce Mířkov je značena cyklotrasa č. 2241 vedoucí přes Sedmihoří do obce Staré sedlo, obcí Vidice prochází cyklotrasa č. 2242 příliš nezasahující do místního území. Na východním okraji správního území SO ORP Horšovský Týn cyklotrasa č. 2185 vedoucí obcí Krchleby směrem do Staňkova, č. 305 Staňkov-Hlohovčice-Srbice, obcí Poděvousy prochází nadregionální cyklotrasa č. 3 Praha - Regensburg.

Nově je území součástí mezinárodní cyklotrasy CS 3: Regensburg – Plzeň –Praha. která na území ORP prochází obcemi Blížejev, Horšovský Týn, Křenovy a Staňkov.

Zařízení ubytování a stravování

Za významnější ubytovací kapacity v oblasti lze považovat pouze hotely Gurmán a Restaurant a penzion Parkur (oba v Horšovském Týně). Tyto poskytují nejen ubytování, ale i stravování. Dále se na území nachází řada soukromých malokapacitních penzionů s možností stravování. Do ubytovacích kapacit regionu můžeme také započítat objekty individuální rekreace (chaty, chalupy). Na území Horšovskotýnska se nachází chatová oblast Podhájí, kde se nachází několik desítek soukromých chat. Menší chatová oblast se nachází také v obci Mezholezy.

Stravování v oblasti je poskytováno v průměrné až podprůměrné úrovni. Restaurace na odpovídající úrovni poskytování stravovacích služeb turistům se nacházejí pouze v Horšovském Týně a ve Staňkově. V menších obcích jsou přítomny pouze restaurace a hospody nižší úrovně poskytování služeb nebo se zde vůbec nenachází.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• dostatečně čitelná a zachovalá kontinuita osídlení (historie, památky, areál zámku a historické jádro Horšovského Týna) je velkým potenciálem území • únosná kapacita návštěvnost není v oblasti dosud překročena, čímž vzniká prostor pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu • dobrá dopravní obslužnost centrální části SO ORP – silnice I/26 • kvalitní přírodní podmínky pro rozvoj rekreace (Sedmihoří, Podhájí, obora Podrážnice, Radbuza) • mezinárodní cyklotrasa C3	• kvalitativně nedostatečná nabídka turistických služeb především v oblasti ubytování, cykloturistiky a návazných podnikatelských aktivit • obecně málo atraktivních míst pro vytvoření vícedenního rekreačního cíle
Příležitosti	Hrozby
• kvalitní marketingová prezentace centra regionu Horšovského Týna může příznivě ovlivnit cestovní ruch jeho širšího okolí • posílení cykloturistiky může příznivě ovlivnit situaci v oblasti cestovního ruchu celém území • rozvoj turistiky za využití rozvojových programů a projektů financovaných z různých národních zdrojů a zdrojů EU • zapojení více subjektů (aktivit) do rozvoje cestovního ruchu i nad rámec SO ORP • vytvoření nových atraktivit pro cestovní ruch – festivaly, poutě, pravidelná divadelní představení, sympózia	• nerealizace kvalitní cykloturistické infrastruktury (včetně doprovodných služeb) může znamenat nevyužití významného potenciálu území (mimo Horšovský Týn) • stagnace resp. oslabení či propad Horšovského Týna do polohy řadového sídla v regionu, nevýznamného regionálního centra v rámci Plzeňského kraje

1. 13 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

Území spravuje Obvodní oddělení Policie Horšovský Týn. Počet trestných činů za poslední roky mírně klesá. Oproti krajskému průměru je kriminalita v území menší.

Tabulka č. 28: Kriminalita na území OOP Horšovský Týn
(data z www.mapakriminality.cz)

kód územní jednotky: 30113, počet obyvatel úz. jednotky: 8957

	Index kriminality	zjištěno trestných činů	objasněno
2013	17,86	192	124
2014	15,35	169	99
2015	12,93	139	109
2016	12,74	137	81
2017	11,62	125	77
2018	11,45	123	106
2023	8,9	nezjištěno	nezjištěno

Silné stránky	Slabé stránky
• pokles počtu trestných činů v posledních letech • nižší kriminalita oproti průměru Plzeňského kraje	• velká rozptýlenost sídel, obtížné pokrytí celého území